

UCHWAŁA NR L/458/23
RADY MIEJSKIEJ DZIERŻONIOWA

z dnia 30 stycznia 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej
Dzierżoniów na lata 2021-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40) oraz art. 14 ust. 1 i art. 19 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485 oraz z 2023 r. poz. 28), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dzierżoniowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej

Jarosław Rudnicki

Załącznik do uchwały Nr L/458/23
Rady Miejskiej Dzierżoniowa
z dnia 30 stycznia 2023 r.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY MIEJSKIEJ DZIERŻONIÓW

2021-2030

Spis treści

Wprowadzenie	5
1. Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu	7
2. Podstawa prawna	10
3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	10
3.1 Spójność dokumentu w skali makro	11
3.2 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy	16
4. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	22
4.1 Metodologia diagnozy delimitacyjnej	23
4.2 Wnioski z diagnozy delimitacyjnej	27
4.3 Wyniki badania sondażowego dla obszarów rewitalizacji	34
4.4 Obszar rewitalizacji – charakterystyka i potencjał	44
4.5 Problemy społeczne obszaru rewitalizacji – diagnoza pogłębiona	47
4.6 Problemy infrastrukturalne obszaru rewitalizacji – diagnoza pogłębiona	50
5. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	52
6. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	54
7. Wiązki projektowo – problemowe w programie rewitalizacji	57
8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	60
8.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	61
8.1.1 Projekty infrastrukturalne programu rewitalizacji	61
8.1.2 Projekty społeczne programu rewitalizacji	78
8.2 Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	90
9. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych	91
9.1 Komplementarność przestrzenna	91
9.2. Komplementarność problemowa	92
9.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	93
9.4. Komplementarność międzyokresowa	93
9.5. Komplementarność źródeł finansowania	96
9.6 Podsumowanie komplementarności	96
9.7 Mechanizmy integracji	99
9.8 Dostępność	100
10. Indykatywne ramy finansowe	102
11. Opis struktury zarządzania	107
12. System monitoringu i ewaluacji	110
12.1 Monitoring	110
12.2 Ewaluacja	111
12.3 Aktualizacja GPR	112
12.4 Harmonogram realizacji	113

12.5 Koszty zarządzania.....	113
12.6 Wskaźniki realizacji.....	113
13. Uspołecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej.....	115
13.1 Uspołecznienie opracowania GPR	115
13.2 Uspołecznienie wdrażania GPR	117
14. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko	119
15. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	120
16. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	121
16.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji	121
16.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	121
17. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	122
18. Załącznik matryca logiczna procesu rewitalizacji.....	124
19. Spis rysunków, tabel i wykresów.....	127

Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 (GPR) jest dokumentem operacyjnym umożliwiającym prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych na terenie miasta. By dochować zgodności przedmiotowego opracowania z uregulowaniami prawnymi obowiązującymi w Polsce, przy tworzeniu dokumentu kierowano się zapisami:

- Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485 oraz z 2023 r. poz. 28),
- Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40),
- Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r.,
- Zmian do Wytycznych programowych IZ RPO WD dotyczących zasad przygotowania lokalnych programów rewitalizacji (lub dokumentów równorzędnych) w perspektywie finansowej 2014-2020 jako podstawy udzielania wsparcia z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 (Uchwała nr 2744/V/16 Zarządu Województwa Dolnośląskiego).

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 został opracowany zgodnie z metodyką zaproponowaną w następujących publikacjach:

- W. Jarczewski (red.), *Delimitacja krok po kroku*, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami, Warszawa 2017 r.,
- A. Jadach-Sepiolo (red.), *Gminny Program Rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych*, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami, Warszawa 2018 r.,
- A. Jadach - Sepiolo, K. Spadło, A. Kułaczowska (red.), *Monitorowanie procesów rozwoju na poziomie wewnętrzmiejskim*, Warszawa 2020 r. Publikacja ta powstała w ramach projektu *Monitoring rozwoju lokalnego na poziomie miejskim i wewnętrzmiejskim*, realizowanego przez Związek Miast Polskich oraz Instytut Rozwoju Miast i Regionów w ramach umowy dotacji z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju (obecnie Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej),
- Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, *Ustawa o rewitalizacji. Praktyczny komentarz*, Warszawa 2016 r.

GPR jest narzędziem służącym do tworzenia warunków i koordynowania procesu rewitalizacji, który to proces jest zadaniem własnym gminy. Proces przygotowania GPR poprzedzony został podjęciem Uchwały nr XLI/385/22 Rady Miejskiej Dzierżoniowa z dnia 25 kwietnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów oraz

Uchwały NR XLII/393/22 Rady Miejskiej Dzierżoniowa z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030. Gmina Miejska Dzierżoniów przystępując do opracowania GPR, zgodnie z przepisami ustawy, zobowiązana była wcześniej do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta. Obszar może zostać wskazany jako obszar zdegradowany, jeśli znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz gdy występuje na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych. Obszar cechujący się szczególną koncentracją wymienionych zjawisk, na którym gmina zamierza prowadzić rewitalizację z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.

W przypadku miasta Dzierżoniów jako obszar zdegradowany, w którym koncentrują się negatywne zjawiska społeczne, wskazano w całości obszar 3 (Dolny południe) oraz w całości obszar 8 (Centrum 1). Obszar ten został podzielony na podobszary stanowiące obszar rewitalizacji:

- Podobszar Dolny południe ma powierzchnię 65 ha, co stanowi 3,2% całej powierzchni miasta, a liczba ludności zamieszkującej go to 1 317 osób, co stanowi 4,4% liczby ludności miasta. Zgodnie z przeprowadzonymi pracami diagnostycznymi jest to obszar o największym natężeniu problemów społecznych i współwystępujących problemach w sferze gospodarczej, technicznej środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej.
- Podobszar Centrum 1 ma powierzchnię 101 ha, co stanowi 5% powierzchni miasta, a liczba jego mieszkańców wynosi 4 771, co stanowi 15,9% liczby ludności miasta. Podobszar Centrum został wytypowany jako obszar rewitalizacji ze względu na wysokie natężenie problemów społecznych, zagęszczenie zabytkowej zabudowy współistniejącej z zabudową mieszkaniową, wymagającej znacznych nakładów finansowych w celu dostosowania do osób o specjalnych potrzebach. Co więcej, ze względu na pełnione funkcje społeczne i gospodarcze, wskazany podobszar ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Łącznie obszar rewitalizacji ma powierzchnię 166 ha stanowiącą 8,3% powierzchni miasta i jest zamieszkaný przez 6 088 osób, stanowiących 20,3 % ludności miasta Dzierżoniów.

1. Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Poniższe pojęcia należą do terminologii związanej z rewitalizacją i pochodzą z Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 wydanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju 2 sierpnia 2016 r.:

REWITALIZACJA – kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

INTERESARIUSZAMI REWITALIZACJI zwanymi dalej „interesariuszami”, są w szczególności:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt. 1;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6) organy władzy publicznej;

7) podmioty, inne niż wymienione w pkt. 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

STAN KRYZYSOWY – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi bądź stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej),
- technicznej (w szczególności w zakresie degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej Gminy.

OBSZAR ZDEGRADOWANY – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

OBSZAR REWITALIZACJI to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tj. społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni

gminy i zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy natomiast może być podzielony na podobszary, w tym nie posiadające ze sobą wspólnych granic.

PROCEDURA SPORZĄDZENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI składa się z następujących etapów:

- podjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzania GPR,
- ogłoszenie informacji o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania GPR,
- sporządzenie projektu GPR,
- przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu GPR,
- wystąpienie o zaopiniowanie projektu GPR przez podmioty wskazane w ustawie,
- wystąpienie o odstąpienie od przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowiska (OOS),
- wprowadzenie zmian do projektu GPR wynikających z konsultacji społecznych i uzyskanych opinii,
- przedstawienie radzie gminy do uchwalenia projektu GPR.

Warto podkreślić, że opracowanie przez jednostkę samorządu terytorialnego gminnego programu rewitalizacji, ma niezwykle istotne znaczenie nie tylko ze względu na wymiar lokalny ale także w kontekście perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2021-2027. Wynika to z faktu, iż zgodnie z zapisami dokumentów krajowych, zaleceniami ministerialnymi oraz zapisami ustawy o rewitalizacji, wsparcie unijne na działania rewitalizacyjne będzie udzielane jedynie na te przedsięwzięcia, które będą wynikały z obowiązujących gminnych programów rewitalizacji.

2. Podstawa prawna

Akty prawne regulujące proces rewitalizacji:

- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1710 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 1961 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 172 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2022 r. poz. 503 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2021 r. poz. 1990 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2022 poz. 916, z późn.zm.).

Wytyczne – Wytyczne Ministra Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 r. w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020.

3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 został poddany analizie oraz kompleksowej weryfikacji w zestawieniu z kluczowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi w skali „makro” i „mikro”. Należy zwrócić uwagę, iż proces rewitalizacji co do zasady ma wymiar lokalny i powinien kreować rozwój na poziomie jednostek samorządu terytorialnego, a następnie pośrednio realizować cele i założenia programów na poziomie regionu i kraju.

3.1 Spójność dokumentu w skali makro

Niniejsze opracowanie jest w pełni zgodne z założeniami, priorytetami oraz celami artykułowanymi w poniżej zestawionych dokumentach.

Tabela 1 Komplementarność GPR z dokumentami na poziomie krajowym

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym
Strategia Europa 2020 Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety: • Rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji; • Rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; • Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest w pełni zgodny z wyżej wskazanymi priorytetami Strategii Europa 2020.
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności Dokument ten, określający główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej, przyjęty został przez Radę Ministrów w dniu 5 lutego 2013 r. Jego założeniem jest przezwyciężenie kryzysu finansowego w możliwie najkrótszym czasie oraz wzrost gospodarczy kraju. Cele i zadania: 1. Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki: • Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji; • Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym; • Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; • Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki; • Stworzenie Polski Cyfrowej; • Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”; • Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska. 2. Równoważenia potencjałów rozwojowych regionów: • Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych; • Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach; • Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego. 3. Efektywność i sprawność państwa: • Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej; • Wzrost społecznego kapitału rozwoju. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest w pełni zgodny z celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju.
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r., zgodnie z wymogami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 383, 1250, 1948 i 1954 oraz z 2017 r. poz. 5). Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r. Cele i zadania: 1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną: • Wzrost zdolności polskiego przemysłu do sprostania globalnej konkurencji; • Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych; • Przemiany strukturalne sektora; • Nowe formy działania i współpracy;

- Nowoczesne instrumenty wsparcia;
 - Trwałe zwiększanie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych;
 - Zwiększanie umiędzynarodowienia polskiej gospodarki;
 - Zwiększanie towarów zaawansowanych technologicznie.
2. Rozwój społeczne wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
- Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne;
 - Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy;
 - Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów;
 - Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe;
 - Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania.
3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu
- Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli;
 - Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne- dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorstw;
 - Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego;
 - Cyfrowe państwo usługowe;
 - Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne;
 - Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest w pełni zgodny z celami Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej

Cele szczegółowe Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej

- Cel szczegółowy 1: Niskoemisyjne wytwarzanie energii;
- Cel szczegółowy 2: Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami;
- Cel szczegółowy 3: Rozwój zrównoważonej produkcji obejmujący przemysł, budownictwo i rolnictwo;
- Cel szczegółowy 4: Transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności, obejmująca sektor transportu i handlu;
- Cel szczegółowy 5: Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest w pełni zgodny z celem szczegółowym nr 2 Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej.

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) to dokument programowy, w którym określono cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej Polski po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 oraz służące ich realizacji reformy strukturalne i inwestycje. Dokument stanowi podstawę ubiegania się o wsparcie z europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (ang. *Recovery and Resilience Facility* – RRF).

Jednym z celów realizacji GPR jest poprawa funkcjonowania rynku pracy, w tym wzrost kompetencji mieszkańców oraz dostosowania ich umiejętności do wymagań rynku pracy. **Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030** jest komplementarny z KPO głównie w zakresie działań na rzecz gospodarki, w tym rynku pracy i aktywności zawodowej mieszkańców.

Obszary wsparcia wpisane w ramy KPO powiązane z założeniami GPR to odporność i konkurencyjność gospodarki: nowe miejsca pracy, nowe inwestycje i pomoc rodzicom na rynku pracy, innowacje i nowoczesne technologie.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 2 Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym

Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030

Jako cele strategiczne w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 wyznaczono:

- Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu;
- Poprawa jakości i dostępności usług publicznych;
- Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego;
- Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, wzmocnienie przestrzennej spójności regionu.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest zgodny z poniższymi celami strategicznymi i odpowiadającymi im celami operacyjnymi:

- Cel strategiczny: EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE GOSPODARCZEGO POTENCJAŁU REGIONU.
Cel operacyjny: 1.4 Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich.
Przedsięwzięcia strategiczne – grupy zadań strategicznych:
1.4.1 Zrównoważony rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych z uwzględnieniem elementów zielonej infrastruktury;
1.4.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich, miejskich, w tym przemysłowych;
1.4.3 Wspieranie działań na rzecz rewitalizacji zabytkowych zespołów urbanistycznych i najcenniejszych obiektów architektury.
- Cel strategiczny: wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego.
Cel operacyjny 3.2 Wzrost społecznej integracji.
Przedsięwzięcia strategiczne – grupy zadań strategicznych:
3.2.1 Rozwój infrastruktury służącej integracji społecznej i zawodowej;
3.2.2 Wsparcie działań na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym;
3.2.3 Podejmowanie działań na rzecz zwiększenia udziału i roli kobiet na rynku pracy oraz w życiu publicznym;
3.2.4 Wsparcie działań na rzecz rozwijania sieci mieszkań chronionych i wspomaganych;
3.2.5 Wspieranie ekonomii społecznej;
3.2.6 Wspieranie działań na rzecz integracji cudzoziemców.
- Cel operacyjny 3.5 Doskonalenie regionalnej polityki wspierania seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.
Przedsięwzięcia strategiczne – grupy zadań strategicznych:
3.5.1 Wspieranie systemu aktywizacji osób starszych;
3.5.2 Realizowanie działań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 respektuje ustalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego w zakresie zasad zagospodarowania dla obszarów funkcjonalnych obowiązujących dla gmin. Planowane zadania w ramach GPR będą uwzględniać regulacje wskazane w tym dokumencie.

Ponadto z uwagi na fakt, że przez obszar rewitalizacji wyznaczony w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Dzierżoniów na lata 2021-2030 przebiega międzynarodowa trasa rowerowa R-9 – Wariant Trasa EuroVelo 9, ujęta w koncepcji sieci głównych tras rowerowych w województwie dolnośląskim – Dolnośląska Cyklostrada, przyjętej Uchwałą Nr 4422/VI/21 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 października 2021, wszelkie przedsięwzięcia z tym związane będą uwzględniały zapisy w zakresie aktualnych kierunków polityki rowerowej województwa dolnośląskiego.

Ponadto z uwagi na lokalizację niektórych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w sąsiedztwie linii kolejowych, każdorazowo uwzględniane będą regulacje prawne w tym zakresie.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2025

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest zgodny z poniższymi priorytetami i przypisanymi do nich celami rozwojowymi Strategii:

- PRIORYTET I. Rozwój systemu pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym.
Cele:
1. Wspieranie inicjatyw, mających na celu zwiększenie aktywności życiowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz starszych;
2. Zwiększenie mobilności osób niepełnosprawnych poprzez likwidowanie barier architektonicznych;
3. Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczej – wychowawczej;

4. Zapewnienie pieczy zastępczej dzieciom pozbawionym opieki i wychowania;
 5. Edukacja przeciw przemocy poprzez kształtowanie świadomości społecznej mieszkańców nt. przemocy w rodzinie;
 6. Zatrudnienie wykwalifikowanej kadry;
 7. Doskonalenie kompetencji kadry realizującej zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
 8. Opracowanie i wprowadzenie programów umożliwiających zwiększenie liczby mieszkań socjalnych, chronionych i komunalnych.
- PRIORYTET II. Aktywizacja społeczna, edukacyjna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Cele:
 1. Zwiększenie dostępności do oświaty zgodnie z zainteresowaniami dzieci i młodzieży w powiązaniu z potrzebami rynku pracy;
 2. Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych poprzez wzrost aktywności zawodowej mieszkańców powiatu;
 3. Zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do zasobów rynku pracy;
 4. Zwiększenie dostępności do rynku pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez rozwój podmiotów ekonomii społecznej.
 - PRIORYTET III Poprawa stanu zdrowia mieszkańców oraz zwiększenie dostępu do usług specjalistycznych.
Cele:
 1. Poprawa zdrowia mieszkańców Powiatu Dzierżoniowskiego;
 2. Zwiększenie świadomości zdrowotnej mieszkańców.

Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest zbieżny z następującymi priorytetami programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027:

- 2.1.2.1. Efektywność energetyczna (Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych CP2, i);
- 2.1.2.4. Ochrona przyrody i klimatu (Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia CP2, vii);
- 2.1.4.1. Rozwój opieki zdrowotnej (Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej CP4, v; EFRR);
- 2.1.4.2. Zrównoważona turystyka i kultura (Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych CP4, vi; EFRR);
- 2.1.5.1. Zrównoważony rozwój terytorialny (Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich CP5, i; EFRR);
- 2.1.6.1. Aktywizacja osób na rynku pracy (Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej CP4, a; EFS+);
- 2.1.6.2. Rozwój instytucji rynku pracy (Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływow i mobilności na rynku pracy CP4, b; EFS+);
- 2.1.6.3. Adaptacja do zmian na rynku pracy (Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia CP4, d; EFS+);
- 2.1.6.4. Aktywna integracja (Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji CP4, h; EFS+);
- 2.1.6.5. Integracja migrantów (Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw

trzecich, w tym migrantów CP4, i; EFS+);

- 2.1.6.6. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych (Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej CP4,k; EFS+);
- 2.1.6.7. Wspieranie włączenia społecznego (Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci CP4, l; EFS+);
- 2.1.7.1. Dostęp do edukacji (Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami CP4, f; EFS+);
- 2.1.7.2. Wspieranie podnoszenia kwalifikacji i uczenia się przez całe życie (Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej CP4, g; EFS+).

Wojewódzki Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029

Celem nadrzędnym programu jest poprawa jakości środowiska i zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest zgodny z poniższymi celami Programu:

- CEL: Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu;
- CEL: Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców województwa ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu drogowego;
- CEL: Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych przy zapewnieniu ochrony przed niedoborami wody i powodzią;
- CEL: Ochrona gleb przed negatywnym działaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu;
- CEL: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa;
- CEL: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu;
- CEL: Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa.

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Południowego Obszaru Funkcjonalnego

Terytorialnie obszar POF tworzą następujące gminy: Bardo, Bielawa, Bystrzyca Kłodzka, Ciepłowody, Duszniki-Zdrój, miasto Dzierżoniów, Dzierżoniów, Kamieniec Ząbkowicki, miasto Kłodzko, Kłodzko, Kudowa-Zdrój, Łądek-Zdrój, Lewin Kłodzki, Łagiewniki, Międzylesie, Niemcza, Pieszyce, Piława Górna, Polanica-Zdrój, Stoszowice, Stronie Śląskie, Szczytna, Ząbkowice Śląskie, Ziębice i Złoty Stok.

Celem strategicznym wskazanym w Strategii jest Inteligentny i zrównoważony rozwój gospodarczy, społeczny i przestrzenny Południowego Obszaru Funkcjonalnego oparty na dekarbonizacji i innowacjach oraz sprzyjający włączeniu społecznemu.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest zgodny z poniższymi priorytetami Strategii:

Priorytet (P1) Inteligentny i zrównoważony rozwój gospodarczy.

- Działanie (D.1.1.) Rozwój infrastruktury wspierającej przedsiębiorczość.
- Działanie (D.1.2) Wspieranie działań innowacyjnych i współpracy przedsiębiorstw.
- Działanie (DF.1.3.) Rozwój i promocja turystyki.

Priorytet (P2) Poprawa stanu środowiska naturalnego.

- Działanie (DF.2.1) Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej i odnawialnych źródeł energii.
- Działanie (DF.2.3) Ochrona przyrody oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury.

Priorytet (P3) Wielokierunkowe wzmocnienie spójności obszaru.

- Działanie (D.3.1) Budowa/modernizacja infrastruktury drogowej.
- Działanie (DF.3.3) Odnowa przestrzeni i wzmocnienie bezpieczeństwa mieszkańców.

Priorytet (P4) Podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców.

- Działanie (D.4.2) Rozbudowa/modernizacja infrastruktury.
- Działanie (DF.4.3) Rozwój usług społecznych.
- Działanie (DF.4.4) Aktywizacja i inkluzja mieszkańców.
- Działanie (DF.4.5) Promowanie dziedzictwa kulturowego.

Źródło: opracowanie własne

3.2 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy

W wymiarze lokalnym Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest zgodny z następującymi dokumentami:

Tabela 3 Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym
Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części województwa dolnośląskiego na lata 2020–2030, obejmująca swoim zasięgiem subregiony wałbrzyski i jeleniogórski (NUTS 3) – Strategia Rozwoju Sudety 2030
Cel główny Strategii to długookresowa współpraca, wysoka jakość życia i środowiska, konkurencyjna i innowacyjna gospodarka czyli: Intensywna wielopodmiotowa i różnokierunkowa współpraca skutkującą poprawą jakości życia, aktywizacją i przyciąganiem zasobów ludzkich oraz wzrostem pozycji konkurencyjnej, z poszanowaniem i z uwzględnieniem potencjału przyrodniczego. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest zgodny z poniższymi celami operacyjnymi Strategii: – 1.5 Tworzenie atrakcyjnych warunków dla inwestycji; – 2.1 Podnoszenie jakości infrastruktury społecznej i mieszkaniowej; – 2.2 Podwyższenie poziomu edukacji dzieci i młodzieży oraz dostosowanie do potrzeb rynku; – 2.3 Rozwój infrastruktury i usług „srebrnego sektora” (dla osób starszych); – 2.4 Aktywizacja społeczna osób starszych; – 2.5 Integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; – 3.1 Dobra komunikacja regionu z zewnętrznymi biegunami wzrostu gospodarczego (Wrocław, Warszawa, Aglomeracja Śląska, Praga, Brno, Drezno, Berlin); – 3.2 Nowa jakość powiązań wewnętrznych między głównymi miastami i ośrodkami turystyczno-uzdrowiskowymi; – 4.1. Ochrona i rewitalizacja walorów przyrodniczych; – 4.2. Ochrona, rewitalizacja i udostępnianie walorów kulturowych; – 4.3 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych i produkcji energii ze źródeł odnawialnych; – 4.4 Rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i uzdrowiskowej;
Aglomeracja Dzierżoniowska 2030 Energia Miejsca Ponadlokalna Strategia Rozwoju Aglomeracji Dzierżoniowskiej 2030
Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest zgodny z poniższymi celami strategicznymi zapisanymi w Ponadlokalna Strategia Rozwoju Aglomeracji Dzierżoniowskiej 2030: – OŚ 1. Turystyka, sport, rekreacja i kultura. Cel strategiczny 1: Aglomeracja Dzierżoniowska atrakcyjna turystycznie, rekreacyjnie, sportowo i kulturalnie. – 1.1 Rozwój zintegrowanej oferty i bazy turystycznej i rekreacyjnej; – 1.2 Rozwój zintegrowanej oferty i bazy sportowej; – 1.3 Rozwój zintegrowanej oferty i bazy kulturalnej; – 1.4 Utrzymanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego.

- **OŚ 2. Kapitał ludzki, usługi społeczne i przestrzeń.**
Cel strategiczny 2: Aglomeracja Dzierżoniowska atrakcyjna do zamieszkania:
2.3. Zwiększenie dostępności i jakości usług zdrowotnych;
2.4. Włączenie społeczne i ograniczanie ubóstwa;
2.5. Rewitalizacja, poprawa estetyki i ładu przestrzennego;
- **OŚ 3. Gospodarka i cyfryzacja**
Cel strategiczny 3: Aglomeracja Dzierżoniowska innowacyjna, przedsiębiorcza i atrakcyjna inwestycyjnie:
3.1. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru aglomeracji;
3.2. Wspieranie rozwoju, konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw;
- **OŚ 4. komunikacja i transport**
Cel strategiczny 4: Aglomeracja Dzierżoniowska dostępna wewnętrznie i zewnętrznie:
4.1. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej obszaru;
4.2. Poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej i około drogowej;
4.4. Rozwój infrastruktury dla rowerzystów i pieszych.
- **OŚ 5. Ochrona środowiska i bezpieczeństwo**
Cel strategiczny 5: Aglomeracja Dzierżoniowska bezpieczna i przyjazna dla środowiska:
5.2. Poprawa jakości powietrza;
5.4. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i krajobrazu;
5.5. Dostosowanie do zmian klimatu i zwiększenie retencyjności obszaru;
5.6. Poprawa bezpieczeństwa;
5.7. Edukacja ekologiczna.
- **OŚ 6. Współpraca i zarządzanie**
Cel strategiczny 6: Aglomeracja Dzierżoniowska obywatelska i efektywnie zarządzana:
6.1. Budowa sprawnego systemu komunikacji z i pomiędzy mieszkańcami;
6.2. Tworzenie mechanizmów współpracy z organizacjami pozarządowymi i partnerami społeczno-gospodarczymi działającymi na obszarze aglomeracji;
6.3. Zapewnienie dostępu do nowoczesnych, wysokiej jakości usług administracji publicznej.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Dzierżoniowa (uchwała nr XXXIX/355/22 z 28.02.2022)

Dokument określa kierunki rozwoju i przekształceń dla Miasta Dzierżoniowa. Kierunki zmian w zakresie funkcji zewnętrznych wykorzystują korzystne położenie i rolę miasta w województwie dolnośląskim i prowadzą do wzmocnienia pozycji Dzierżoniowa wśród małych miast obszaru wałbrzyskiego. Najważniejszymi kierunkami są:

1. Włączenie miasta do strategicznych inwestycji rządowych i samorządowych rangi wojewódzkiej;
2. Wzmacnianie rangi ośrodka miejskiego i powiązań subregionalnych;
3. Wzmacnianie ośrodka miejskiego;
4. Centrum Dzierżoniowa:
 - a. rozwój istniejącego systemu przestrzeni publicznych, w tym utrzymanie istniejących i wykształcenie nowych pasaży, założeń parkowych i skwerów, podkreślających tradycje miejskie,
 - b. rewitalizacja obszaru historycznego centrum, zlokalizowanego w obrębie zabytkowych murów miejskich,
 - c. redefinicja funkcjonalno-programowa zabudowy, stymulująca trwałą aktywizację usługową, gospodarczą i mieszkaniową, a tym samym pozytywne skutki inwestycyjne i zmiany w społecznym traktowaniu i użytkowaniu tego kluczowego obszaru miasta.
5. Utrzymanie i rozwijanie indywidualnych powiązań przestrzennych i funkcjonalnych w pasach przygranicznych Dzierżoniowa, tworzących z terenami miast i gmin sąsiednich spójny i ciągły system przestrzenny, mający swoje odzwierciedlenie w skoordynowanych dokumentach planistycznych, zwiększających szansę na wzajemne programowe uzupełnianie się, a nie konkurowanie.

Studium wskazuje również na kierunki rozwoju funkcji wewnętrznych, które prowadzą do szeroko rozumianej poprawy warunków życia mieszkańców. Kierunki realizowane są poprzez:

1. Przywrócenie priorytetowej roli przestrzeni miejskiej w tworzeniu wizerunku miasta, bazującego na wielokulturowości swego dziedzictwa historycznego, w tym:
 - a) rewitalizację charakterystycznego układu ulic, parków i zielonych terenów rekreacyjnych, stanowiącego obszar przestrzeni publicznej, tworzącego oprawę istniejących terenów

- zurbanizowanych i zabudowanych, rozwijających wielokierunkową, gęstą siatkę połączeń
 - b) przeciwdziałanie dekapitalizacji istniejącej zabudowy mieszkaniowej i obiektów publicznych,
 - c) przywrócenie stanu ładu przestrzennego, decydującego o możliwości osiągnięcia w mieście wysokiego poziomu życia,
 - d) ochronę obiektów i obszarów objętych ochroną prawną ze względu na ich wartości kulturowe, z jednoczesnym zagwarantowaniem niekonfliktowego i harmonijnego rozwoju unikalnego systemu przestrzennego i związanego z nim indywidualnego przeznaczenia oraz zagospodarowania poszczególnych terenów funkcjonalnych
2. Maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału obszarów zurbanizowanych do rozwoju istniejących i nowych funkcji:
- a) zachowanie skali i charakteru, a jednocześnie odrębności przestrzennej miasta,
 - b) waloryzacja obszarów zurbanizowanych wraz z wyodrębnieniem obszarów przestrzennofunkcjonalnych, dla których możliwe jest określenie generalnych kierunków i zasad rozwoju,
 - c) zagospodarowanie obszarów funkcjonalnie dereliktowych – typu brownfields (poprzemysłowych) i greyfields (pouługowych)– przeznaczenie na funkcje usługowe i rekreacyjne,
 - d) określenie maksymalnego zasięgu planowanej urbanizacji z założeniem, iż zasięg ten nie naruszy terenów cennych środowiskowo oraz nie wkroczy na tereny do tej pory niezurbanizowane i niezabudowane,
 - e) wyznaczenie w studium obszaru urbanizacji jest świadomym przeciwdziałaniem tendencjom niekontrolowanego i rozproszonego inwestowania.
3. Utrzymanie obszarów niezurbanizowanych oraz obszarów zieleni położonych w obszarach zurbanizowanych, w tym:
- a) przestrzeganie zasad zrównoważonego rozwoju w sukcesywnie zachodzących procesach zmian przeznaczenia i zagospodarowania terenów,
 - b) wyznaczenie obszarów zieleni miejskiej, w ramach których należy wykształcić: - miejskie strefy wypoczynku i rekreacji, - lokalne strefy rekreacji dla dzieci i młodzieży;
 - c) wykorzystanie potencjału przyrodniczego i scalającego rzek i potoków przepływających przez miasto poprzez zagospodarowanie brzegów i otoczenia,
 - d) wyznaczenie systemu połączeń ekosystemowych i komunikacyjnych - ścieżek pieszych i tras rowerowych, tworzącego dopełnienie miejskiego obszaru przestrzeni publicznej, mającego swoje powiązania i kontynuację w granicach sąsiednich miast i gmin.
4. Redefinicje funkcjonalno-programowe istniejących obszarów zurbanizowanych związanych z:
- a) Mieszkalnictwem, uwzględniające:
 - suburbanizację wewnętrzną,
 - rehabilitację zdegradowanych zasobów mieszkaniowych,
 - podwyższenie standardów technicznych zabudowy,
 - kompleksową rehabilitację wewnątrz urbanistycznych dostosowaną do indywidualnych potrzeb mieszkańców,
 - b) usługami, uwzględniające:
 - rozwój w mieście instytucji otoczenia biznesu związanych z finansami,
 - wykształcenie docelowego wielostopniowego modelu terenów usługowych, uwzględniającego specyfikę miejsc oraz ustawowe wymogi związane z lokalizacją wielkopowierzchniowych obiektów handlowych,
 - c) rekreacją, sportem i turystyką, uwzględniające:
 - utrwalanie i rozwijanie istniejących ośrodków i miejsc uprawiania sportu oraz rekreacji,
 - wskazanie obszarów przydatnych dla rozwoju różnych form wypoczynku, promujących przede wszystkim rekreację rodzinną, poprzez poszerzenie oferty programowej dostosowanej do zróżnicowanych możliwości finansowych i specyficznych potrzeb różnych grup wiekowych,
 - budowę zaplecza dla obsługi różnych form spędzania czasu wolnego,
 - rozwijanie oferty turystyczno-rekreacyjnej związanej z obiektami dziedzictwa kulturowego,

- d) produkcją i wytwórczością, uwzględniające:
 - wyodrębnienie gałęzi przemysłu lub produkcji, które powinny być promowane w mieście z uwagi na względy gospodarcze, społeczne, tradycję i kulturę przemysłową, z uwzględnieniem zastosowania wymaganych procesów technologicznych przystosowujących prowadzoną działalność do aktualnych wymogów ochrony środowiska,
 - konieczność kreowania nowych wysoko technologicznych i innowacyjnych obszarów aktywności gospodarczej.
- 5. Wielokierunkowy rozwój systemów komunikacji i transportu drogowego oraz miejskiego systemu parkowania, skutecznie rozdzielającego ruch wewnątrzmijski od ruchu tranzytowego oraz różne środki transportu, dostosowany do rangi powiązań komunikacyjnych.
- 6. Rozwój systemów infrastruktury technicznej gwarantujący skuteczną realizację kierunków rozwojowych, a tym samym wzrost aktywności gospodarczej i przedsiębiorczości, decydujący o poprawie warunków środowiskowych i skuteczności ekologicznej odnowy miasta, w tym promowanie, rozwijanie i wykorzystanie systemów i technologii związanych z odnawialnymi źródłami energii.
- 7. Stymulowanie pozytywnych kierunków przekształceń w sferze społeczno-demograficznej, w tym:
 - a) budowa modelu miasta dośrodkowego,
 - b) wzmocnienie wewnętrznych funkcji miasta, zintegrowanie obszarów o różnych, często przeciwnych przeznaczeniach,
 - c) dążenie do spowolnienia, zatrzymania lub odwrócenia niekorzystnych procesów zachodzących w strukturze demograficznej miasta, poprzez:
 - zrównoważony rozwój społeczny,
 - zahamowanie procesów migracyjnych,
 - wzrost aktywności gospodarczej osób prawnych i fizycznych,
 - zatrzymanie w mieście i stworzenie perspektyw rozwoju dla uczącej się i studiującej młodzieży,
 - tworzenie nowych miejsc pracy,
 - aktywizację i reorientację zawodową mieszkańców miasta,
 - poprawę poczucia bezpieczeństwa publicznego,
 - dostęp wszystkich grup mieszkańców do udogodnień miejskich,
 - wzmacnianie więzi pomiędzy różnymi grupami społecznymi,
 - d) wyznaczanie centralnych obszarów poszczególnych jednostek osadniczych,
 - e) rozbudowę sieci komunikacji publicznej i ukierunkowanie działań na rzecz uczynienia z dostępności do komunikacji publicznej atrybutu zamieszkania w danym rejonie miasta,
 - f) wskazanie obszarów rekreacyjno-wypoczynkowych w bezpośrednim otoczeniu obszarów zabudowy wielorodzinnej, połączonych systemem ścieżek pieszych i rowerowych, w celu polepszenia standardu zamieszkania, mającemu na celu przeciwdziałanie migracji zewnętrznej.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest w pełni zgodny z zapisami Studium, realizuje ustalenia co do wyznaczonego rozwoju przestrzennego miasta.

Plan gospodarki niskoemisyjnej - aktualizacja planu działań na rzecz zrównoważonej energii dla Dzierżoniowa - SEAP

Miasto Dzierżoniów to innowacyjny ośrodek miejski, zapewniający swoim mieszkańcom nowoczesną infrastrukturę komunalną ukierunkowaną na niskoemisyjny rozwój gospodarczy. Dzierżoniów to aktywne, atrakcyjne dla mieszkańców i przedsiębiorców miasto o znaczeniu ponadregionalnym, kierujące się zasadą zrównoważonego rozwoju we wszystkich aspektach swojej funkcjonalności z uwzględnieniem dziedzin gospodarczych, kulturalnych i sportowych.

Rozwój gospodarczy Dzierżoniowa w dużym stopniu oddziałuje na lokalną gospodarkę ekoenergetyczną, determinując nie tylko skutki ekonomiczne i społeczne występujące w obszarze miasta, lecz również sąsiednich gmin. Celem Dzierżoniowa jest dalszy rozwój gospodarczy przy jednoczesnym zachowaniu wysokiej jakości środowiska naturalnego. W szczególności oznacza to ograniczenie zapotrzebowania na energię końcową i pierwotną wśród wszystkich uczestników rynku energii.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest w pełni zgodny z następującymi celami szczegółowymi zapisanymi w Planie:

1. Ugruntowanie wizji Dzierżoniowa jako obszaru zarządzanego w sposób zrównoważony i ekologiczny,

- stanowiącego przykład zarówno dla gmin regionu jak i kraju.
2. Ograniczenie emisji CO₂ oraz emisji zanieczyszczeń z instalacji wykorzystywanych na terenie miasta, a także emisji pochodzącej z transportu; spełnienie norm w zakresie jakości powietrza.
 3. Zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w budynkach użyteczności publicznej oraz mieszkalnych.
 4. Rozwój systemów zaopatrzenia w energię zmniejszających występowanie niskiej emisji zanieczyszczeń (w tym emisji pyłów).
 5. Poprawa ładu przestrzennego, rozwój zrównoważonej przestrzeni publicznej.
 6. Zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej ich wpływu na lokalną gospodarkę ekoenergetyczną oraz jakość powietrza.
 7. Promocja efektywnego energetycznie oświetlenia.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 -2030

Celem Strategii są działania długookresowe i długofalowe, polegające na inwestycji w kapitał ludzki, system edukacji, aktywizację lokalnych społeczności, poprawę poziomu i jakości życia, co przekłada się na działania na rzecz włączenia społecznego, aktywizacji zawodowej, czy rozwoju usług społecznych. Kompleksowa pomoc osobom z problemami społecznymi powinna opierać się ponadto na profilaktyce, systematycznym monitorowaniu sytuacji społecznej i wczesnym reagowaniu na dostrzegane deficyty.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest w pełni zgodny z poniżej wskazanymi obszarami i kierunkami działań zapisanymi w strategii:

Obszar 1: Uzależnienia. System wsparcia osób z uzależnieniami i ich najbliższych.

Kierunek główny: Minimalizacja skali oraz skutków uzależnień.

- Podejmowanie działań profilaktycznych w celu objęcia jak największej grupy osób.

Obszar 2: DOSTĘPNOŚĆ I NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ. System wsparcia osób zależnych. Kierunek główny: Wysoki poziom usług.

- Ułatwianie życia w mieście osobom z niepełnosprawnościami;
- Wspieranie działań na rzecz wydłużania życia mieszkańców w zdrowiu;
- Włączanie osób zagrożonych wykluczeniem w życie społeczności lokalnej;
- Tworzenie grup wsparcia dla osób, które nie mogą dostosować się do szybkich zmian w gospodarce.

Obszar 3: RODZINA. System wsparcia dla rodzin. Kierunek główny: Wzmacnianie rodziny w pełnieniu jej podstawowej funkcji.

- Poprawa jakości życia rodzinnego w mieście: dobre dzieciństwo, dorastanie, rodzicielstwo, starzenie się, dobry start – rodzenie w dobrych warunkach, godne odchodzenie, aktywność i rozwój dla rodzin wielopokoleniowych, wielodzietnych, samotnie wychowujących dzieci.

Obszar 4: MŁODZIEŻ. System wsparcia w edukację i wychowanie. Kierunek główny: Zaktywizowanie młodzieży potencjałem społeczności lokalnej.

- Podejmowanie działań profilaktycznych/edukacyjnych w celu zaktywizowania i wsparcia dzieci i młodzieży.

Obszar 5: WIĘZI SPOŁECZNE / AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA. Kierunek główny: Aktywność obywatelska elementem stylu życia mieszkańców gminy.

- Wsparcie w inicjatywach włączających mieszkańców w życie społeczności lokalnej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2018-2022

Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Dzierżoniowie. Do celów ogólnych programu należą zadania wyznaczone przez Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w poszczególnych zakresach:

1. Intensyfikacja działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą;
3. Zwiększenie oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie;
4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest w pełni zgodny z wyżej wymienionymi zapisami celów ogólnych Programu. Ponadto realizuje następujące zadania:

- Zadania Programu w oparciu o cele szczegółowe:
- Zadanie 1: Profilaktyka i edukacja społeczna;
- Zadanie 2: Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;

- Zadanie 3: Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie;
- Zadanie 4: Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu; przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023

Celem głównym programu jest poprawa warunków do rozwoju rodziny, poprzez wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji związanych z opieką i wychowaniem oraz ochroną dziecka.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest w pełni zgodny z następującymi celami szczegółowymi zapisanymi w Programie:

1. Tworzenie i doskonalenie systemu wsparcia rodziny.
2. Praca z rodziną.
3. Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka.

Ponadto Program rekomenduje następujące działania:

- Rozwój form wsparcia rodziny w oparciu o zasoby środowiska lokalnego i potencjał organizacji pozarządowych - interdyscyplinarność w kontekście doskonalenia form wsparcia rodzin.
- Zwiększenie dostępu do specjalistycznych form pomocy dla dzieci i rodziców, w tym wdrożenie modelu obsługi prawnej i psychologicznej dostępnej lokalnie dla mieszkańców Dzierżoniowa.
- Wzmocnienie integracji podmiotów wspierających rodziny w kryzysie, w tym wspieranie pracowników w rozwiązywaniu nowych, pojawiających się problemów o charakterze interdyscyplinarnym wymagających współpracy różnych służb - koordynacja działań i współpraca specjalistów przy pracy z rodziną.
- Intensyfikacja działań promujących prawidłowe rodzicielstwo, w tym zwłaszcza z tymi rodzinami, których dzieci są zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej lub są już umieszczone w pieczy zastępczej, w celu budowania integralności rodzin i zwiększania ich potencjału oraz utrzymania/powrotu pod opiekę rodziców biologicznych.
- Wspieranie osób i rodzin wymagających systematycznej pomocy ukierunkowane na poprawę ich funkcjonowania poprzez zaangażowanie wolontariuszy i społeczności lokalnej.
- Wykorzystywanie dodatkowych narzędzi i metod w pracy socjalnej.
- Rozwój działań profilaktycznych na rzecz rodzin w kryzysie - poszerzenie oferty edukacyjnej skierowanej do rodzin, zapotrzebowanie na terapie rodzinne.
- Intensyfikacja działań podnoszących efektywność pozyskiwania rodzin wspierających.
- Systematyczne rozwijanie działań w zakresie wsparcia specjalistów (pedagogów, psychologów, terapeutów) w placówkach oświatowych i wsparcia dziennego.
- Doskonalenie zawodowe pracowników.

Źródło: opracowanie własne

4. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Zgodnie z art. 15. ust. 1 pkt. 1 ustawy o rewitalizacji, GPR powinien zawierać szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, obejmującą analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na tym obszarze. Opracowanie diagnozy jest prowadzone w czterech etapach, które zaprezentowane są na grafice poniżej.

Grafika 1 Logika definiowania i klasyfikacji problemowej obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

W ramach dokumentu, pt. *Diagnoza obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji* opracowanego dla Dzierżoniowa, w marcu 2022 zrealizowano pierwsze trzy etapy diagnozy, czyli diagnozę delimitacyjną oraz wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Wynik tego etapu prac uzyskał aprobatę Rady Miejskiej Dzierżoniowa (Uchwała nr XLI/385/22 Rady Miejskiej Dzierżoniowa z dnia 25 kwietnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów). Poniżej w dwóch podrozdziałach przedstawiono podsumowanie analizy delimitacyjnej dla obszaru rewitalizacji w Dzierżoniowie. Obszar rewitalizacji w Dzierżoniowie obejmuje dwa następujące podobszary rewitalizacji:

- Podobszar Dolny południe,
- Podobszar Centrum 1.

Niniejszy dokument obejmuje ostatni etap diagnozy, czyli szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji. Ważnym elementem analizy było przeprowadzenie badania ankietowego wśród mieszkańców Dzierżoniowa na temat kondycji miasta oraz sposobów na przeprowadzenie procesów rewitalizacyjnych.

4.1 Metodologia diagnozy delimitacyjnej

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest dokumentem strategicznym o charakterze lokalnym. Zgodnie z zapisami ustawy: *rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji*. Obszar, który zostanie poddany rewitalizacji, powinien zostać wyodrębniony w sposób szczegółowy, w oparciu o katalog wskaźników odnoszących się do sytuacji społeczno-gospodarczej jednostki. Przyjęta w ww. *Diagnozie obszaru zdegradowanego* metodologia przeprowadzenia delimitacji obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji w mieście Dzierżoniów, zakładała w głównej mierze oparcie się na mierzalnych zmiennych dotyczących sytuacji społecznej (z zakresu demografii, kapitału społecznego, bezpieczeństwa publicznego, pomocy społecznej i rynku pracy), gospodarczej, środowiskowej przestrzennej i technicznej na danym obszarze.

Delimitacja przeprowadzona w ramach opracowywania ww. dokumentu obejmowała następujące etapy:

- 1) Podział terenu gminy na jednostki statystyczne (zmodyfikowane jednostki podziału terytorialnego).
- 2) Wybór kryteriów (zmiennych) delimitacji.
- 3) Przeprowadzenie szczegółowej analizy wskaźnikowej w zakresie problemów społecznych w wyodrębnionych obszarach (badanie ilościowe). Wynikiem było wyodrębnienie obszarów o szczególnym nasileniu problemów społecznych (metoda: analiza danych zastanych pozyskanych z Urzędu Miasta, Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Urzędu Pracy w Dzierżoniowie, normalizacja danych zastanych (standaryzacja), a następnie opracowanie syntetycznego wskaźnika degradacji w sferze społecznej).
- 4) Przeprowadzenie analizy obszarów porównawczych pod kątem występowania problemów w sferze pozaspołecznej. Analizę czynników gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych przeprowadzoną poprzez przedstawienie poszczególnych czynników zarówno w skali ilościowej, jak i jakościowej. Uzyskane wyniki stanowiły podstawę do wyłonienia obszaru, który zostanie poddany rewitalizacji.
- 5) Wyodrębnienie obszarów porównawczych, które cechują się najwyższym stopniem zdegradowania – w wymiarze społecznym i pozaspołecznym.
- 6) Wyodrębnianie obszaru rewitalizacji – obszaru o szczególnym nasileniu problemów społecznych, uwzględniającego ustawowe wskaźniki obligatoryjne dotyczące powierzchni – (maksymalnie 20% powierzchni miasta) oraz ludności (maksymalnie 30% wszystkich zamieszkujących miasto).

W ramach prowadzonych prac posłużono się podziałem na jednostki pseudonaturalne i wyróżniono 9 obszarów, które poddane zostały analizie.

Tabela 4 Zestawienie obszarów porównawczych (ewidencyjnych) w ramach programu rewitalizacji

	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni	Ludność [os]	Udział ludności
Zatorze	411	20,5	716	2,4%
Zachód	203	10,1	71	0,2%
Dolny południe	141	7,0	1 317	4,4%
Dolny północ	285	14,2	4 613	15,3%
Nowe Miasto 1	236	11,7	800	2,7%
Nowe Miasto 2	171	8,5	9 397	31,2%
Przedmieście	376	18,7	4 129	13,7%
Centrum 1	101	5,0	4 771	15,9%
Centrum 2	83	4,2	4 265	14,2%
Miasto ogółem	2 007	100%	30 079	100%

Źródło: opracowanie własne

Poniższa grafika prezentuje podział Gminy na wskazane obszary porównawcze.

Grafika 2 Podział miasta na jednostki statystyczne

Źródło: opracowanie własne

Dla prawidłowego przeprowadzenia delimitacji analizowanych obszarów konieczny był wybór odpowiednich zmiennych, które je w sposób istotny statystycznie różnicują. Ze względu na charakter gminy i występujące w niej zjawiska społeczne, jak również środowiskowe, przestrzenne i techniczne, konieczne było zbadanie szeregu zmiennych i wypracowanie katalogu umożliwiającego analizę

na każdym ze wskazanych w ustawie o rewitalizacji poziomie. Przeprowadzone prace umożliwiły wypracowanie zbioru zmiennych zaprezentowanych w poniższej tabeli.

Tabela 5 Kryteria delimitacji GPR Gminy Miasto Dzierżoniów

Kategoria	Zmienna	Opis zmiennej
Sfera społeczna	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Wskaźnik określający poziom kapitału ludzkiego. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej różnicę pomiędzy liczbą urodzeń a zgonów na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miasta Dzierżoniów
	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Wskaźnik określający poziom zasiedlania/wyludniania się gminy. Źródło danych: Urząd Miasta Dzierżoniów
	Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Wskaźnik prezentujący skalę pomocy społecznej udzielanej lokalnej społeczności. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby świadczeń na 1000 mieszkańców. Źródło danych: OPS w Dzierżoniowie
	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik oceniający sytuację społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: PUP Dzierżoniów
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy - udziału osób długotrwale bezrobotnych wśród liczby bezrobotnych ogółem. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: PUP Dzierżoniów
	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę przestępstw na 1000 mieszkańców. Źródło danych: KP Policji w Dzierżoniowie
	Liczba osób doświadczających przemocy na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze z punktu widzenia przemocy. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: OPS w Dzierżoniowie
	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze oraz obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie pomocy społecznej, uwzględniający liczbę osób zarejestrowanych w OPS, mających problemy z alkoholem. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców. Źródło danych: OPS w Dzierżoniowie
	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszący się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę przestępstw na 1000 mieszkańców. Źródło danych: KP Policji w Dzierżoniowie
	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności społecznej mieszkańców poszczególnych obszarów gminy. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych organizacji społecznych do liczby ludności. Źródło danych: KRS rejestr stowarzyszeń

Kategoria	Zmienna	Opis zmiennej
Sfera gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej, wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych działalności gospodarczych do liczby ludności. Źródło danych: CEIDG i KRS rejestr przedsiębiorców
	Dostępność usług kultury na 1000 mieszkańców	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji kultury, obliczony na podstawie liczby instytucji kultury, świetlic na 1000 mieszkańców. Źródło: badania własne
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Dostępność usług społecznych (banki, poczta, urząd, przychodnia) na 1000 mieszkańców	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji publicznych. Poddano go ocenie na podstawie liczby aptek, bibliotek, banków, urzędów pocztowych, urzędów, instytucji kultury, świetlic na 1000 mieszkańców (w znaczeniu organizacyjnym). Źródło: badania własne
	Liczba udogodnień w przestrzeniach publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami	Wskaźnik skupiający się na ocenie stopnia dostosowania obiektów użyteczności publicznej do osób ze szczególnymi potrzebami. Źródło danych: Urząd Miasta Dzierżoniów
	Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu	Wskaźnik skupiający się na ocenie występujących barier urbanistycznych, które utrudniają rozwój nowych funkcji. Źródło danych: Urząd Miasta i Dzierżoniów
Sfera środowiskowa	Liczba nieruchomości zawierających wyroby azbestowe na km ²	Wskaźnik zagrożenia wyrobami azbestowymi wyliczony został w oparciu o dane zawarte w Programie usuwania wyrobów zawierających azbest dla miasta Dzierżoniów. Wartość wskaźnika wyliczono na podstawie liczby obiektów zawierających wyroby azbestowe w stosunku do powierzchni jednostki. Źródło: badania własne
	Udział terenów zielonych w zasobie gminnym	Wskaźnik prezentujący dostęp do przestrzeni zielonych w poszczególnych obszarach. Wskaźnik został oceniony na podstawie danych przestrzennych obrazujących udział terenów zielonych na danym obszarze. Źródło: dane GUS, badania własne
	Jakość powietrza	Wskaźnik obrazujący obszary z największymi potrzebami środowiskowymi. Zmienna skategoryzowana na podstawie oceny jakościowej. Źródło: badania własne
Sfera techniczna	Liczba zabytków na km ²	Wskaźnik obrazujący zagęszczenie obiektów zabytkowych na poszczególnych obszarach, których obecność generuje rosnące koszty związane z konserwacją i modernizacją historycznych obiektów. Źródło danych: Urząd Miasta Dzierżoniów
	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania w zakresie energooszczędności na km ²	Wskaźnik skupiający się na ocenie potrzeb związanych z termomodernizacją i wydajnością energetyczną obiektów użyteczności publicznej. Źródło danych: Urząd Miasta Dzierżoniów
	Poziom degradacji infrastruktury	Zmienna obrazująca stopień zniszczenia budynków oraz ich zapotrzebowania na prace remontowe. Źródłem danych dla oceny

Kategoria	Zmienna	Opis zmiennej
	technicznej	stopnia degradacji były informacje zawarte w dokumentach gminnych, a także informacje uzyskane od poszczególnych właścicieli i zarządców, jak również wizje w terenie. Źródło: badania własne
	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami na km ²	Wskaźnik skupiający się na ocenie stopnia dostosowania obiektów użyteczności publicznej do osób ze szczególnymi potrzebami. Źródło danych: Urząd Miasta Dzierżoniów
	Udział budynków mieszkalnych zamieszkałych budowanych przed rokiem 1989 w ogólnej liczbie budynków	Zmienna obrazująca wiek budynków oraz możliwe zapotrzebowania na prace remontowe. Źródło danych: Urząd Miasta Dzierżoniów
	Liczba budynków w przeliczeniu na powierzchnię	Wskaźnik skupiający się na ocenie gęstości zabudowy. Źródło danych: Urząd Miasta Dzierżoniów
	Korzystający z sieci gazowej w % ogółu ludności	Zmienna obrazująca dostępność infrastruktury sieciowej. Źródło danych: Urząd Miasta Dzierżoniów

Źródło: opracowanie własne

4.2 Wnioski z diagnozy delimitacyjnej

Przeprowadzona analiza czynników problemowych miała na celu identyfikację obszaru zdegradowanego, co pozwoliło na wyznaczenie obszaru rewitalizacji. Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, obszar znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych,
- środowiskowych,
- przestrzenno-funkcjonalnych,
- technicznych.

Stopień i skalę negatywnych zjawisk obrazują mierniki, które opisują powyższe sfery. W przedmiotowym dokumencie poddano analizie wszystkie wymienione sfery, bazując na danych pozyskanych z różnych źródeł oraz ogólnodostępnych opracowań czy raportów. Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, największy nacisk położono na analizę sfery społecznej, dla której zakres danych jest najszerszy, a katalog wskaźników najbardziej rozbudowany z uwagi na możliwość pozyskania wiarygodnych, porównywalnych danych. Poniżej przedstawiono bilans wskaźników w formie

zbiorczych tabel obrazujących poziom natężenia negatywnych zjawisk społecznych. Zaprezentowano syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej. W pierwszej kolejności policzono średnie, a następnie uzyskane wartości poddano normalizacji (odchylenie standardowe). W ten sposób uzyskano porównywalny, syntetyczny wskaźnik degradacji.

Analiza czynników wskazujących na konieczność prowadzenia działań rewitalizacyjnych pokazuje, że obszarem szczególnie problemowym w mieście Dzierżoniów jest obszar 3 (Dolny południe) oraz 8 (Centrum 1). W tych obszarach koncentrują się negatywne zjawiska społeczne oraz istnieje możliwość nasilenia tych zjawisk i ich rozlewania na pozostałe części miasta. Wartość syntetycznego wskaźnika degradacji w zakresie sfery społecznej w obszarze 3 była najwyższa i wynosiła 9,20 natomiast w obszarze 8 kształtowała się na poziomie 5,73.

Tabela 6 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników

Obszar		Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba osób doznających przemocy na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
Zatorze	Obszar 1	2,79	2,79	1,40	74,02	74,02	29,33	20,95	0,00	1,40	13,97
Zachód	Obszar 2	0,00	-28,17	0,00	112,68	14,08	14,08	14,08	0,00	0,00	0,00
Dolny południe	Obszar 3	0,00	-7,59	4,56	520,12	38,72	14,43	34,17	0,76	15,19	3,80
Dolny północ	Obszar 4	-8,24	-5,42	1,08	62,65	17,34	6,29	5,42	0,00	1,52	2,38
Nowe miasto 1	Obszar 5	1,25	17,50	1,25	56,25	21,25	6,25	10,00	0,00	5,00	5,00
Nowe miasto 1	Obszar 6	-15,64	-31,93	0,96	54,80	20,43	6,70	10,22	0,11	5,53	2,98
Przedmieście	Obszar 7	-8,96	-13,80	2,18	104,14	9,20	2,42	12,84	0,00	11,14	2,91
Centrum 1	Obszar 8	-11,32	-27,25	3,35	306,02	21,80	9,64	31,44	0,63	10,27	7,34
Centrum 2	Obszar 9	-16,65	-33,29	2,81	303,63	18,76	7,50	26,96	0,47	6,80	9,85
Obszar całego miasta (zbiorczo)	Miasto razem	-11,44	-21,61	1,96	74,02	20,48	7,51	16,89	0,23	6,92	4,89
	Średnia	-6,31	-14,13	177,15	181,63	26,18	10,74	18,45	0,22	6,32	5,36
	Odch. Standardowe	7,50	17,53	163,19	160,09	19,65	7,96	10,33	0,31	5,09	4,33

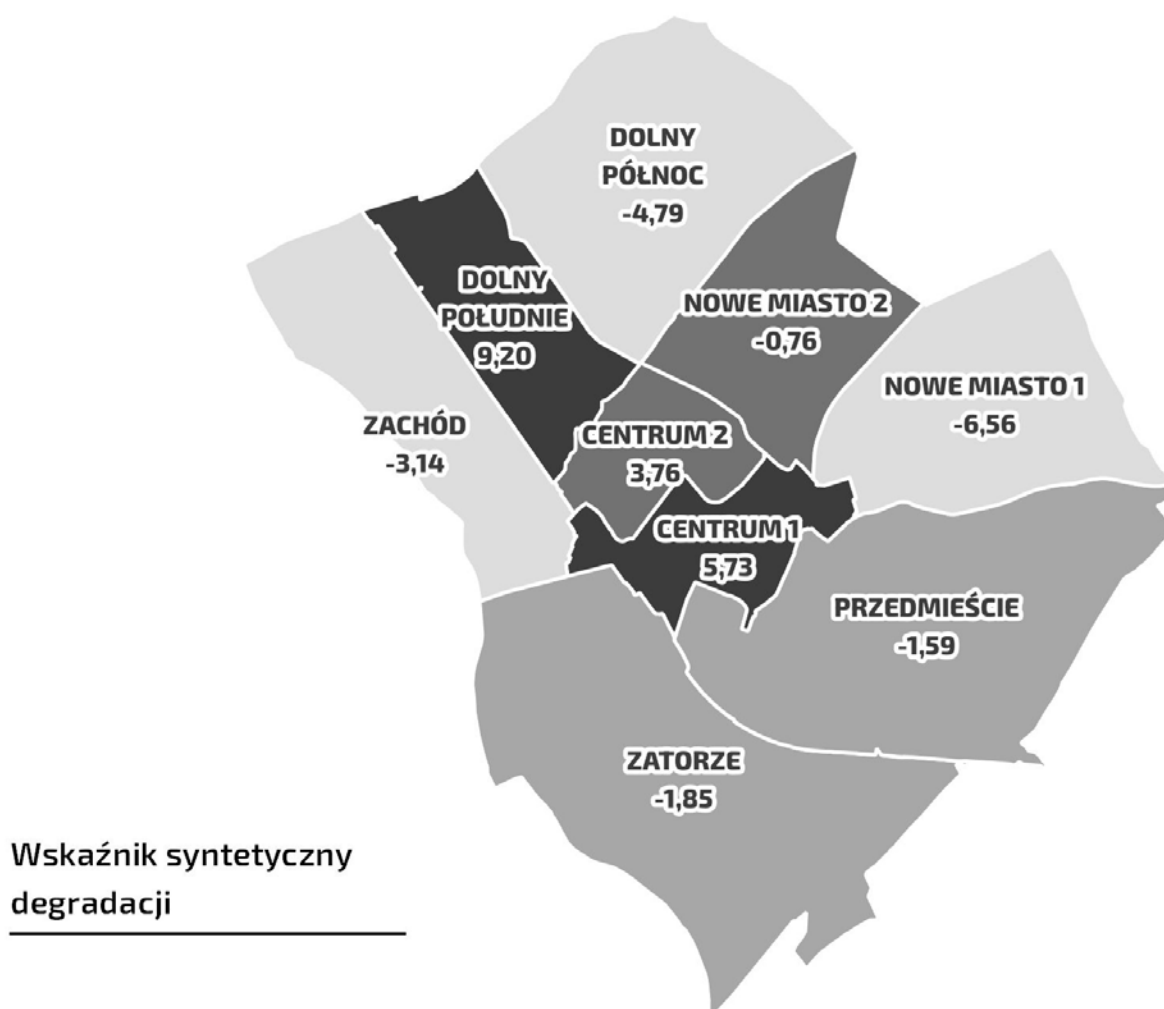
Źródło: opracowanie własne

Tabela 7 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości zestandaryzowane

Jednostki porównawcze		Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba osób doznających przemocy na 1000 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Syntetyczny wskaźnik degradacji
Zatorze	Obszar 1	-1,21	-0,97	-0,40	-0,63	2,43	2,33	0,24	-0,70	-0,97	-1,99	-1,85
Zachód	Obszar 2	-0,84	0,80	-1,39	-0,40	-0,62	0,42	-0,42	-0,70	-1,24	1,24	-3,14
Dolny południe	Obszar 3	-0,84	-0,37	1,85	2,10	0,64	0,46	1,52	1,74	1,74	0,36	9,20
Dolny północ	Obszar 4	0,26	-0,50	-0,62	-0,70	-0,45	-0,56	-1,26	-0,70	-0,94	0,69	-4,79
Nowe miasto 1	Obszar 5	-1,01	-1,80	-0,50	-0,74	-0,25	-0,56	-0,82	-0,70	-0,26	0,08	-6,56
Nowe miasto 2	Obszar 6	1,25	1,02	-0,71	-0,75	-0,29	-0,51	-0,80	-0,36	-0,15	0,55	-0,76
Przedmieście	Obszar 7	0,35	-0,02	0,16	-0,45	-0,86	-1,04	-0,54	-0,70	0,95	0,57	-1,59
Centrum 1	Obszar 8	0,67	0,75	0,99	0,79	-0,22	-0,14	1,26	1,32	0,78	-0,46	5,73
Centrum 2	Obszar 9	1,38	1,09	0,61	0,78	-0,38	-0,41	0,82	0,81	0,09	-1,04	-3,76

Źródło: opracowanie własne

Grafika 3 Syntetyczny wskaźnik degradacji w zakresie sfery społecznej

Źródło: opracowanie własne

Kluczową rolę w delimitacji obszaru zdegradowanego odgrywają negatywne zjawiska występujące w sferze społecznej, jednak zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, za obszar zdegradowany uznaje się obszar, w którym poza występującym stanem kryzysowym w sferze społecznej, występują również negatywne zjawiska w co najmniej jednej z pozostałych sfer – gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Diagnoza delimitacyjna wskazała na dużą intensywność problemów w wymienionych sferach na obszarze 3 (zdiagnozowano 14 problemów) i 8 (zdiagnozowano 10 problemów).

Wysokim poziomem zdegradowania charakteryzują się zatem te same obszary, które dotknięte są problemami społecznymi, co oznacza konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych na każdej płaszczyźnie, by proces rewitalizacji być skuteczny i efektywny.

Wyniki analizy zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 8 Podsumowanie analizy obszarów – pozostałe sfery

Jednostki porównawcze		Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Liczba nieruchomości zawierających wyroby azbestowe / km2	Udział terenów zielonych w zasobie gminnym	Jakość powietrza	Dostępność usług kulturalnych (biblioteki, instytucje kultury, świetlice)	Dostępność usług społecznych (urzędy, banki, poczta, ośrodki pomocy społecznej, ośrodki zdrowia, apteki, szpitale)	Liczba udogodnień w przestrzeniach publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu	Liczba zabytków na km2	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania w zakresie energooszczędności na km2	Poziom degradacji infrastruktury technicznej	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami na km2	Udział budynków mieszkalnych zamieszkałych przed rokiem 1989 w ogólnej liczbie budynków	Liczba budynków w przeliczeniu na powierzchnię	Korzystający z sieci gazowej w % ogółu ludności	Liczba problemów o wysokim natężeniu (z 15)
Zatorze	Obszar 1	301,68	4,87	0,72%	średnia	0,00	4,19	7,14%	wysoki	2,19	0,24	wysoki	0,00	74,88%	99,85	37,01%	6
Zachód	Obszar 2	619,72	0,49	0,00%	niska	14,08	14,08	0,00%	średni	6,90	0,00	niski	0,00	34,10%	85,28	30,99%	4
Dolny południe	Obszar 3	119,21	9,23	1,29%	niska	1,52	2,28	1,96%	bardzo niski	29,11	0,71	wysoki	0,71	86,30%	450,85	25,97%	14
Dolny północ	Obszar 4	113,59	0,35	0,88%	średnia	0,00	1,52	4,66%	średni	0,00	0,35	umiarkowany	0,00	38,50%	391,39	26,25%	7
Nowe miasto 1	Obszar 5	82,50	0,42	0,50%	średnia	0,00	1,25	7,87%	średni	0,00	0,00	niski	0,00	53,61%	41,14	42,00%	4
Nowe Miasto 2	Obszar 6	80,13	2,93	7,87%	wysoka	0,21	1,06	7,78%	wysoki	1,76	3,51	umiarkowany	0,00	54,04%	651,89	41,08%	6
Przedmieście	Obszar 7	143,13	1,86	0,70%	średnia	0,48	3,39	4,91%	niski	14,35	0,00	umiarkowany	0,27	86,72%	460,22	37,76%	7
Centrum 1	Obszar 8	181,93	1,98	10,73%	bardzo niska	0,42	6,08	2,79%	bardzo niski	206,49	1,98	bardzo wysoki	1,98	84,25%	1386,17	38,38%	10
Centrum 2	Obszar 9	180,54	1,20	11,54%	średnia	0,70	4,69	6,08%	niski	176,23	2,40	bardzo wysoki	1,20	99,34%	1265,97	50,46%	7
Średnia		132,62	2,54	2,24%	średnia	0,40	2,93	5,84%	średni	23,76	0,65	umiarkowany	0,25	74,07%	385,43	38,49%	7,22

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z art. 10 pkt. 1. Ustawy o rewitalizacji *obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa art. 9 ust.1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji*. Dodatkowo zgodnie z art. 10 pkt. 2 ustawy *obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic*.

W przypadku miasta Dzierżoniów, jako obszar zdegradowany, w którym koncentrują się negatywne zjawiska społeczne, wskazano w całości obszar 3 (Dolny południe) oraz w całości obszar 8 (Centrum 1). Obszar ten został podzielony na podobszary stanowiące obszar rewitalizacji:

- Podobszar Dolny południe ma powierzchnię 65 ha, co stanowi 3,2% całej powierzchni miasta, a liczba ludności zamieszkującej go to 1 317 osób, co stanowi 4,4% liczby ludności miasta. Zgodnie z przeprowadzonymi pracami diagnostycznymi jest to obszar o największym natężeniu problemów społecznych i współwystępujących problemach w sferze gospodarczej, technicznej środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej.
- Podobszar Centrum 1 ma powierzchnię 101 ha, co stanowi 5% powierzchni miasta, a liczba jego mieszkańców wynosi 4 771, co stanowi 15,9% liczby ludności miasta. Podobszar Centrum został wytypowany jako podobszar rewitalizacji ze względu na wysokie natężenie problemów społecznych, zagęszczenie zabytkowej zabudowy współistniejącej z zabudową mieszkaniową, wymagającej znacznych nakładów finansowych w celu dostosowania do osób o specjalnych potrzebach. Co więcej, ze względu na pełnione funkcje społeczne i gospodarcze, wskazany podobszar ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Łącznie obszar rewitalizacji ma powierzchnię 166 ha stanowiącą 8,3% powierzchni miasta i jest zamieszkały przez 6 088 osób stanowiących 20,3% ludności miasta Dzierżoniów.

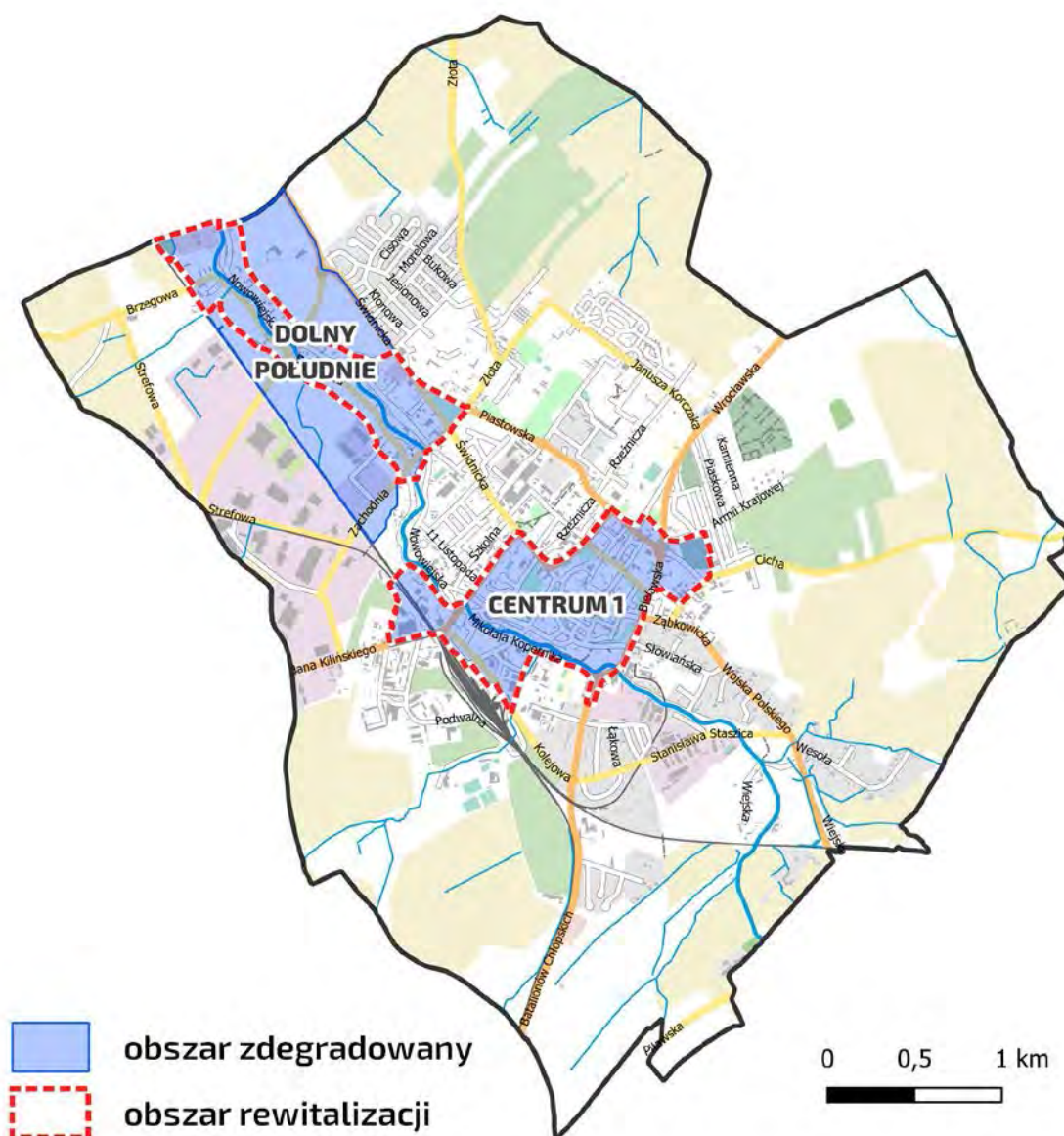
Oznacza to, że wytypowany obszar spełnia wymagania zawarte w ustawie odnośnie obszaru rewitalizacji i w niniejszym opracowaniu. Obszar rewitalizacji jest mniejszy niż obszar zdegradowany i składa się z dwóch podobszarów – podobszaru Dolny południe i podobszaru Centrum 1.

Tabela 9 Zestawienie wskaźników obligatoryjnych

Obszar	Ludność [os.]	% Ludności	Powierzchnia [ha]	% Powierzchni
Obszar zdegradowany	6 088	20,3%	242	12,1%
Obszar rewitalizacji	6 088	20,3%	166	8,3%
Podobszar Dolny południe	1 317	4,4%	65	3,2%
Podobszar Centrum 1	4 771	15,9%	101	5,0%
Gmina Miejska Dzierżoniów	30 079	100%	2 007	100%

Źródło: opracowanie własne

Grafika 4 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

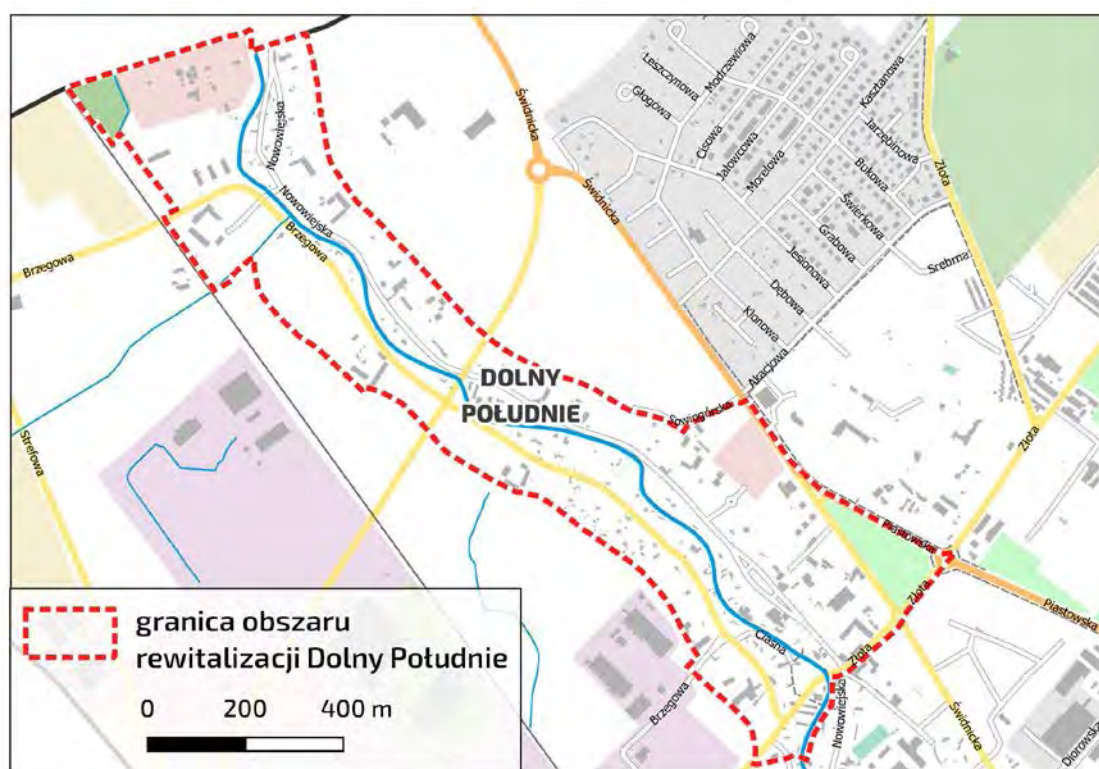
4.3 Wyniki badania sondażowego dla obszarów rewitalizacji

Na potrzeby opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 przeprowadzone zostało badanie ankietowe wśród mieszkańców. Jego celem było pozyskanie opinii i propozycji na temat wyznaczonych w procesie delimitacji dwóch podobszarów rewitalizacji:

- obręb Centrum 1,
- obręb Dolny południe.

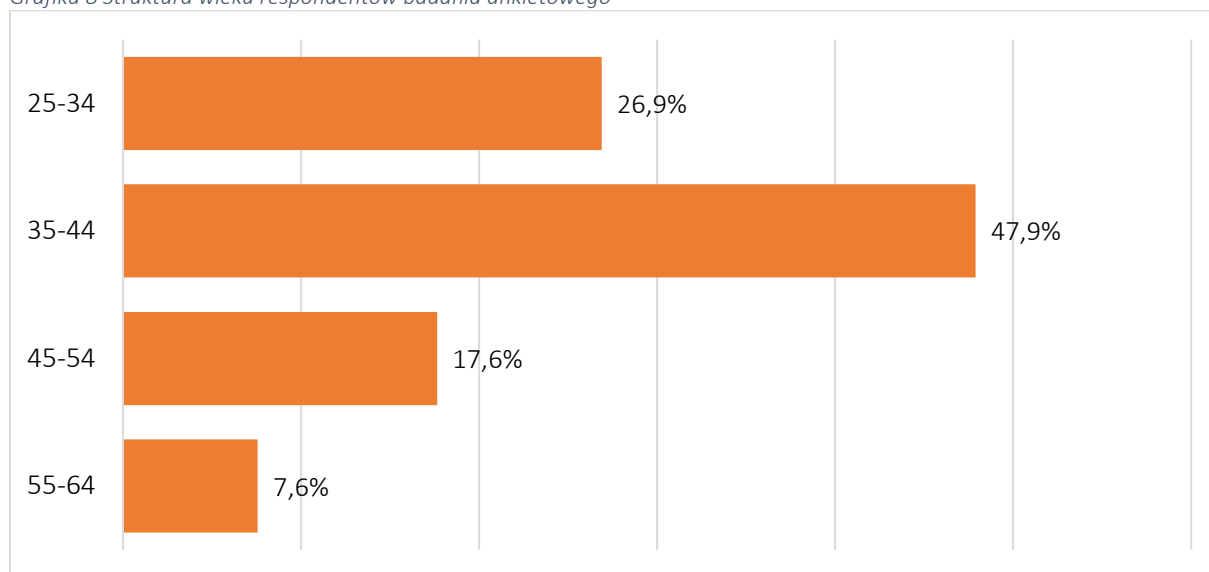
Badanie ankietowe zostało przeprowadzone on-line w okresie od 16 marca do 15 kwietnia 2022 roku. W badaniu przyjęto następującą tezę badawczą: w procesie delimitacji wyznaczono właściwe tereny pod rewitalizację, czyli obszary, które w skali miasta w sposób szczególny są dotknięte problemami w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej; a jednocześnie zachowują endemiczny potencjał, który przyczyni się do powodzenia procesu rewitalizacji.

Grafika 5 Podobszar rewitalizacji w Dzierżoniowie – Dolny południe

Źródło: opracowanie własne

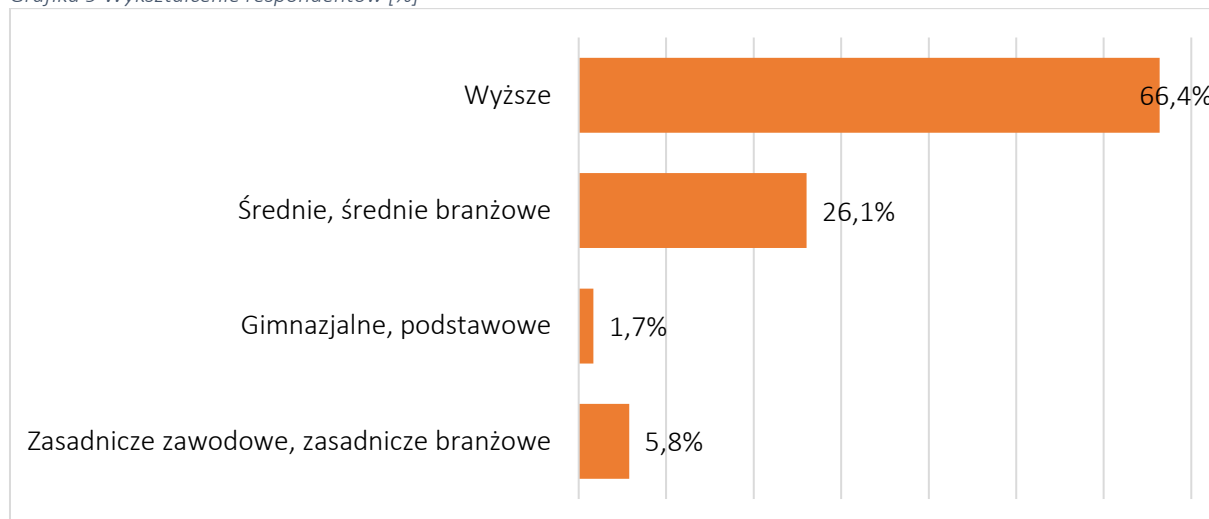
Grafika 8 Struktura wieku respondentów badania ankietowego

Źródło: opracowanie własne

W strukturze wykształcenia dominują osoby z wykształceniem wyższym, stanowiąc 66,4% wszystkich ankietowanych. Najmniej jest osób posiadających wykształcenie zawodowe, gimnazjalne i podstawowe - łącznie 7,5%. Taki rozkład może sugerować, że osoby z wyższym wykształceniem są bardziej zainteresowane losami gminy i aktywnie angażują się w rozwój lokalny gminy.

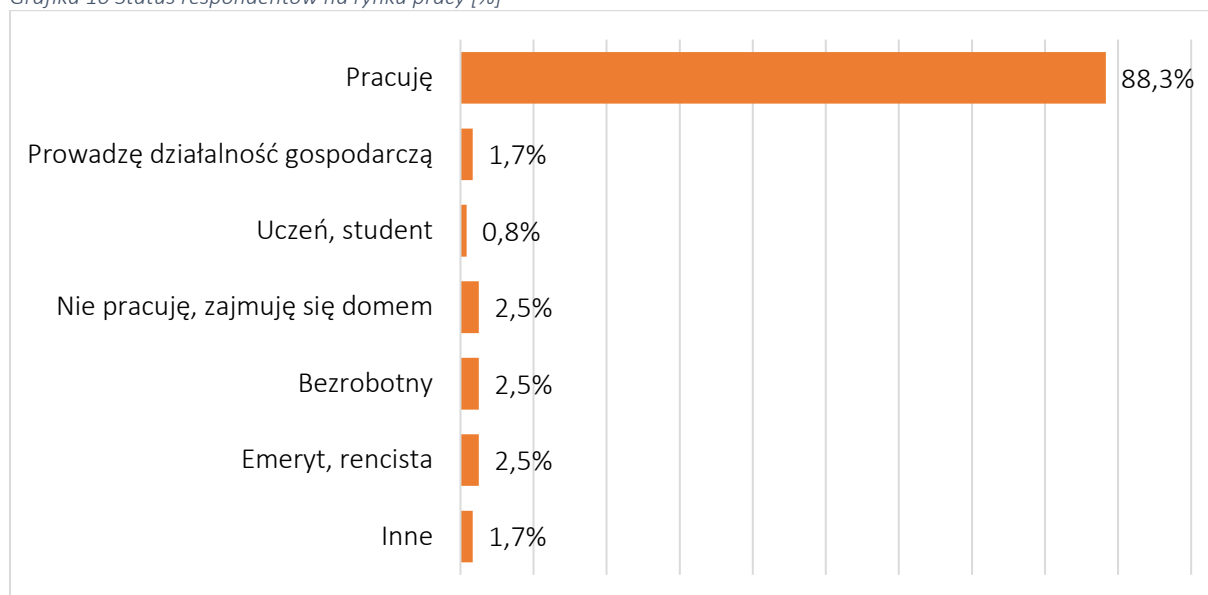
Grafika 9 Wykształcenie respondentów [%]

Źródło: opracowanie własne

Przeważającą grupę respondentów w badaniu ankietowym stanowiły osoby pracujące – 88,3%. Stosunkowo niski odsetek stanowiły osoby uczące się, zaledwie 0,8%, oraz osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą – 1,7%.

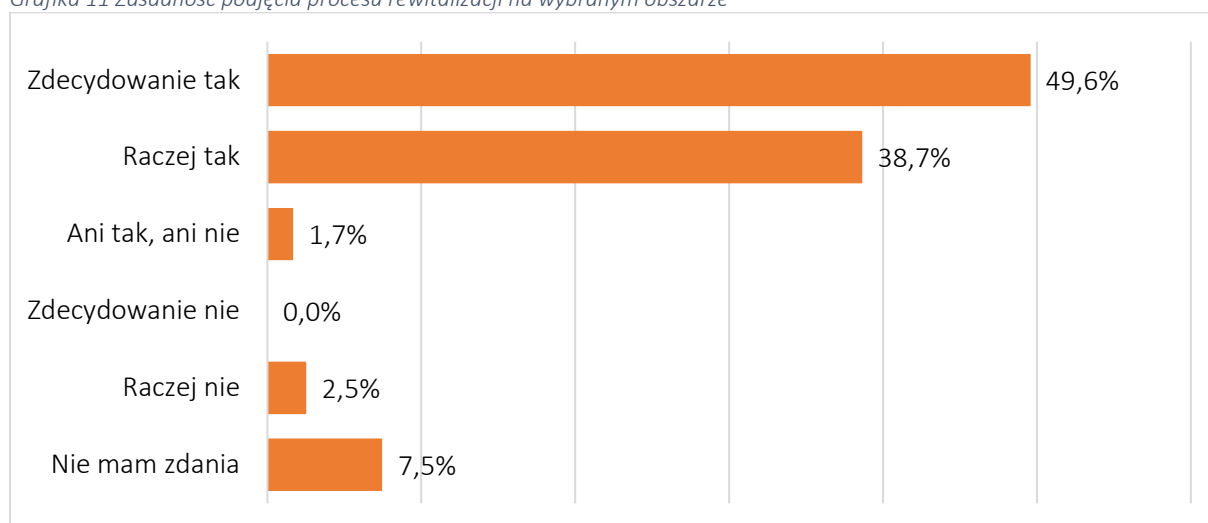
Grafika 10 Status respondentów na rynku pracy [%]

Źródło: opracowanie własne

Respondenci odpowiadali na pytanie, czy wyznaczony w procesie delimitacji obszar rewitalizacji, znajdujący się w centralnej części Dzierżoniowa, powinien zostać podany procesowi rewitalizacji, tj. procesowi odnowy tego obszaru, poprawy jego funkcjonalności, rozwoju oferty usług społecznych, przestrzennych, gospodarczych, środowiskowych itp.

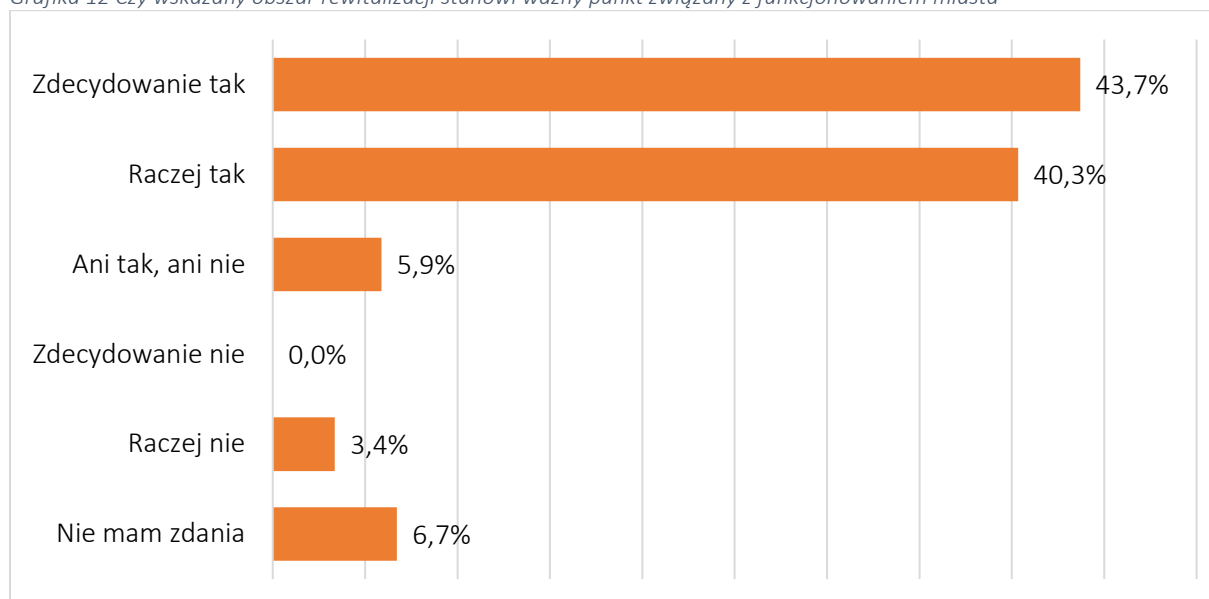
Grafika 11 Zasadność podjęcia procesu rewitalizacji na wybranym obszarze

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z wynikami badania ankietowego zdecydowana większość respondentów uważa, że wybrany obszar rewitalizacji powinien zostać podany rewitalizacji. 49,6% respondentów wskazało odpowiedź „zdecydowanie tak”, a 38,7% – „tak”. Przeciwnych było 2,5% ankietowanych, a 7,5% nie ma w tej kwestii zdania. Respondenci odpowiadali również na pytanie, czy wskazany obszar rewitalizacji (obręb Centrum 1, obręb Dolny południe) stanowi ważny punkt/miejsce związane z funkcjonowaniem gminy.

Grafika 12 Czy wskazany obszar rewitalizacji stanowi ważny punkt związany z funkcjonowaniem miasta

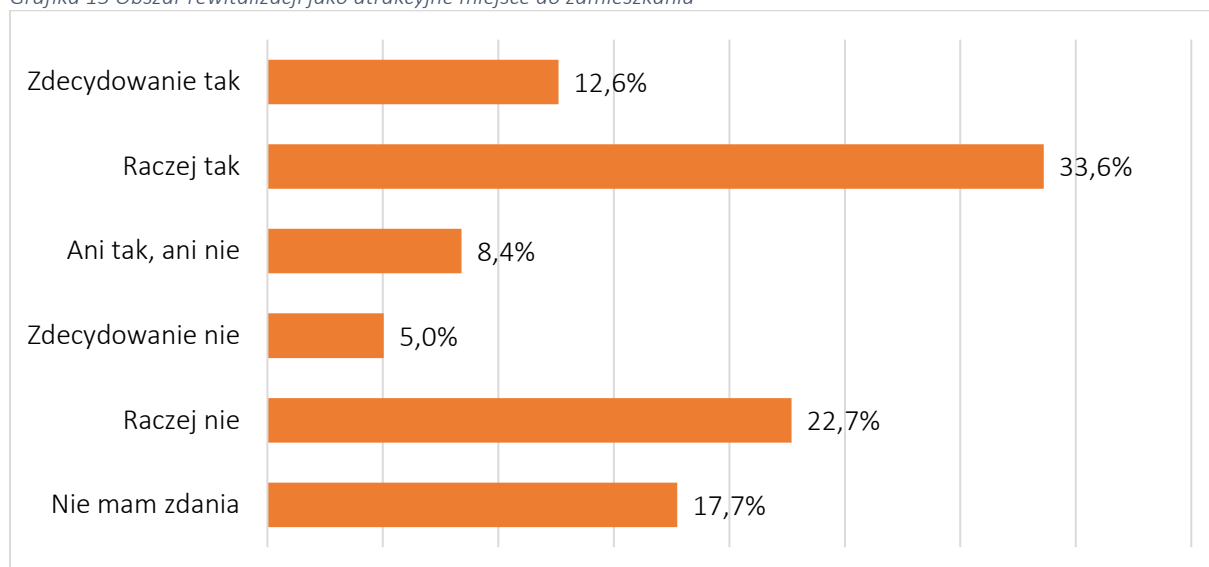

Źródło: opracowanie własne

Mieszkańcy Dzierżoniowa jednoznacznie wskazują, że rekomendowany do rewitalizacji obszar jest ważny z punktu widzenia funkcjonowania miasta. Tego zdania jest zdecydowana większość respondentów – aż 84%. Dowodzi to, że przewidziany proces rewitalizacji będzie odbywał się na terenie, który jest bardzo ważny z punktu widzenia rozwoju miasta. Przeciwnego zdania jest jedynie 3,4% respondentów, a 12,6% nie potrafiło jednoznacznie wskazać opinii (odpowiedzi „ani tak, ani nie” oraz „nie mam zdania”).

Kolejne pytanie w ankiecie skierowane było do osób mieszkających poza obszarem rewitalizacji i badało, czy uznają zaproponowany obszar rewitalizacji za interesujące miejsce zamieszkania. Pytanie stanowiło próbę wyjaśnienia procesu migracji mieszkańców z centrum miasta na obrzeża.

Grafika 13 Obszar rewitalizacji jako atrakcyjne miejsce do zamieszkania

Źródło: opracowanie własne

Choć 46,2% ankietowanych uznało zaproponowany obszar rewitalizacji za dobre miejsce zamieszkania, to wysoki był również odsetek odpowiedzi negatywnych – 27,7%. Dowodzi to malejącej atrakcyjności centrum jako miejsca do zamieszkania, co z kolei przekłada się na pogłębiający się problem suburbanizacji.

Tabela 10 Znaczenie obszaru rewitalizacji dla miasta

Czy wskazany obszar rewitalizacji stanowi ważny punkt związany z funkcjonowaniem miasta	Obszar rewitalizacji jako atrakcyjne miejsce do zamieszkania
84,0%	46,2%

Źródło: opracowanie własne

Ważnym elementem przeprowadzonego badania ankietowego była ocena jakości życia mieszkańców przedstawiona za pomocą szeregu czynników decydujących o atrakcyjności danego miejsca, które mogą wpływać na politykę rozwoju jednostki samorządu terytorialnego.

Respondenci oceniali poszczególne elementy infrastruktury oraz oferty dostępnej na terenie obszaru rewitalizacji. Zastosowano skalę: „bardzo dobrze/dobrze” oraz „bardzo źle / źle” oraz „trudno powiedzieć”.

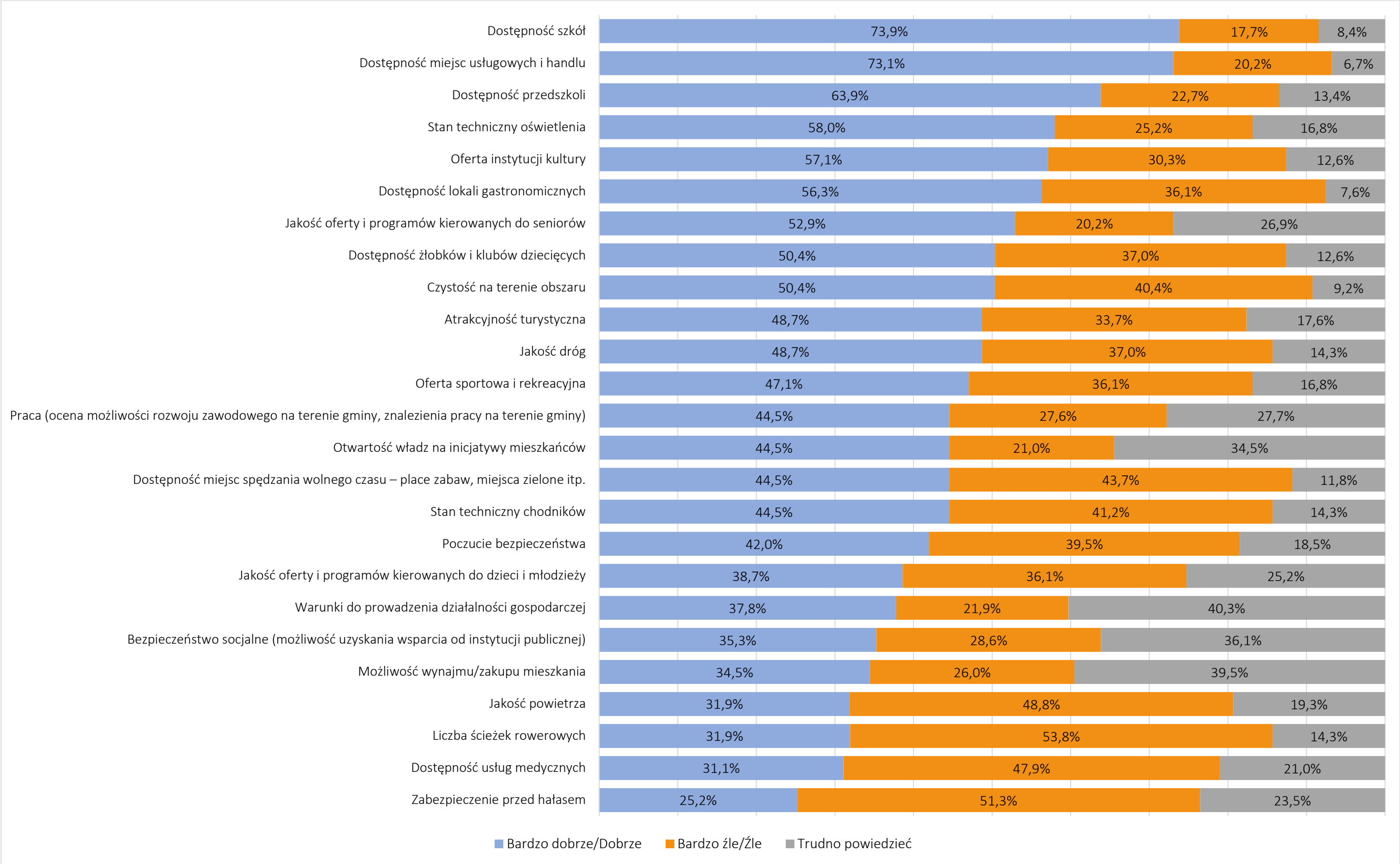
Tabela 11 Zestawienie ocen elementów dotyczących jakości życia

Ocena bardzo dobrze i dobrze		Ocena bardzo źle i źle	
Dostępność szkół	73,9%	Liczba ścieżek rowerowych	53,8%
Dostępność miejsc usługowych i handlu	73,1%	Zabezpieczenie przed hałasem	51,3%
Dostępność przedszkoli	63,9%	Jakość powietrza	48,8%
Stan techniczny oświetlenia	58,0%	Dostępność usług medycznych	47,9%
Oferta instytucji kultury	57,1%	Dostępność miejsc spędzania wolnego czasu – place zabaw, miejsca zielone itp.	43,7%
Dostępność lokali gastronomicznych	56,3%	Stan techniczny chodników	41,2%
Jakość oferty i programów kierowanych do seniorów	52,9%	Czystość na terenie obszaru	40,4%
Dostępność żłobków i klubów dziecięcych	50,4%	Poczucie bezpieczeństwa	39,5%
Czystość na terenie obszaru	50,4%	Dostępność żłobków i klubów dziecięcych	37,0%
Atrakcyjność turystyczna	48,7%	Jakość dróg	37,0%

Źródło: opracowanie własne

W ocenie respondentów najlepiej wypadła dostępność (bliskość) szkół (73,1%), miejsc usługowych i handlu (73,1%) oraz przedszkoli (63,9%). Bardzo słabo zostały ocenione następujące elementy: liczba ścieżek rowerowych, zabezpieczenie przed hałasem, jakość powietrza oraz dostępność usług medycznych.

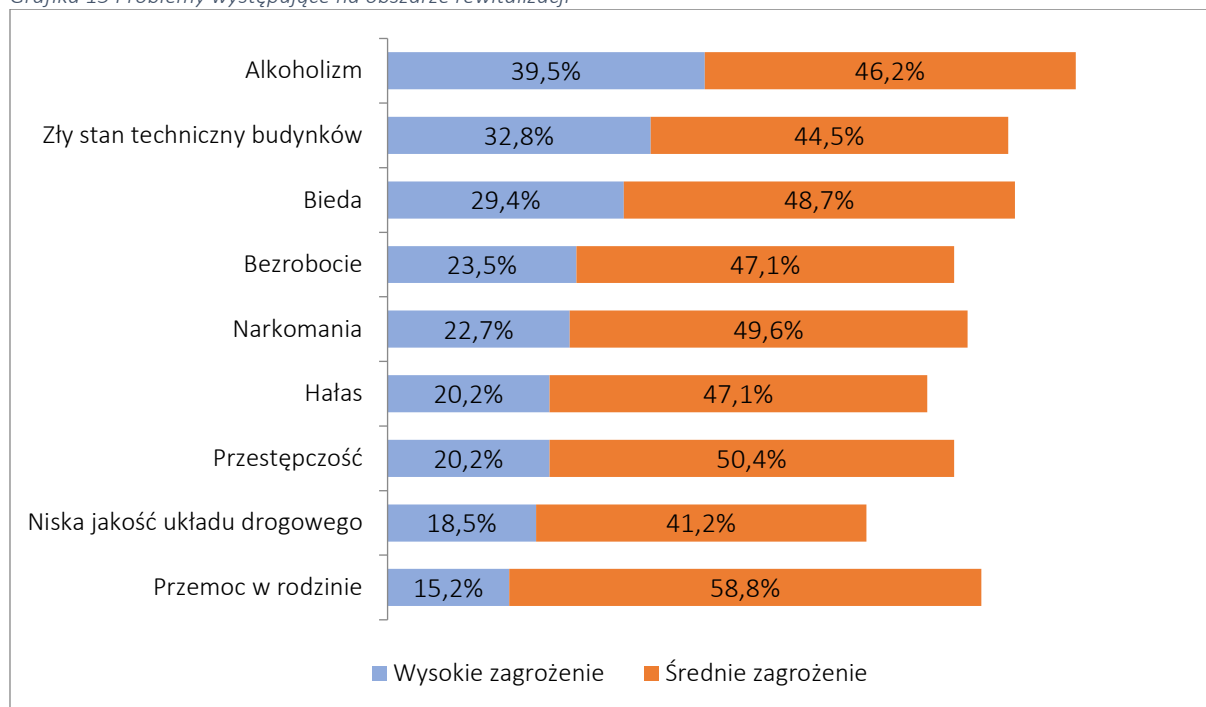
Grafika 14 Ocena jakości życia na obszarach rewitalizacji –całościowy wynik

Źródło: opracowanie własne

Istotne znaczenie dla oceny jakości życia oraz wskazania zakresu podejmowanych przyszłych działań rewitalizacyjnych ma ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji. Respondenci wskazali, że najpoważniejszymi problemami na obszarze rewitalizacji w obszarze społecznym są alkoholizm, bieda, bezrobocie i narkomania; a w obszarze architektonicznym – zły stan budynków.

Grafika 15 Problemy występujące na obszarze rewitalizacji

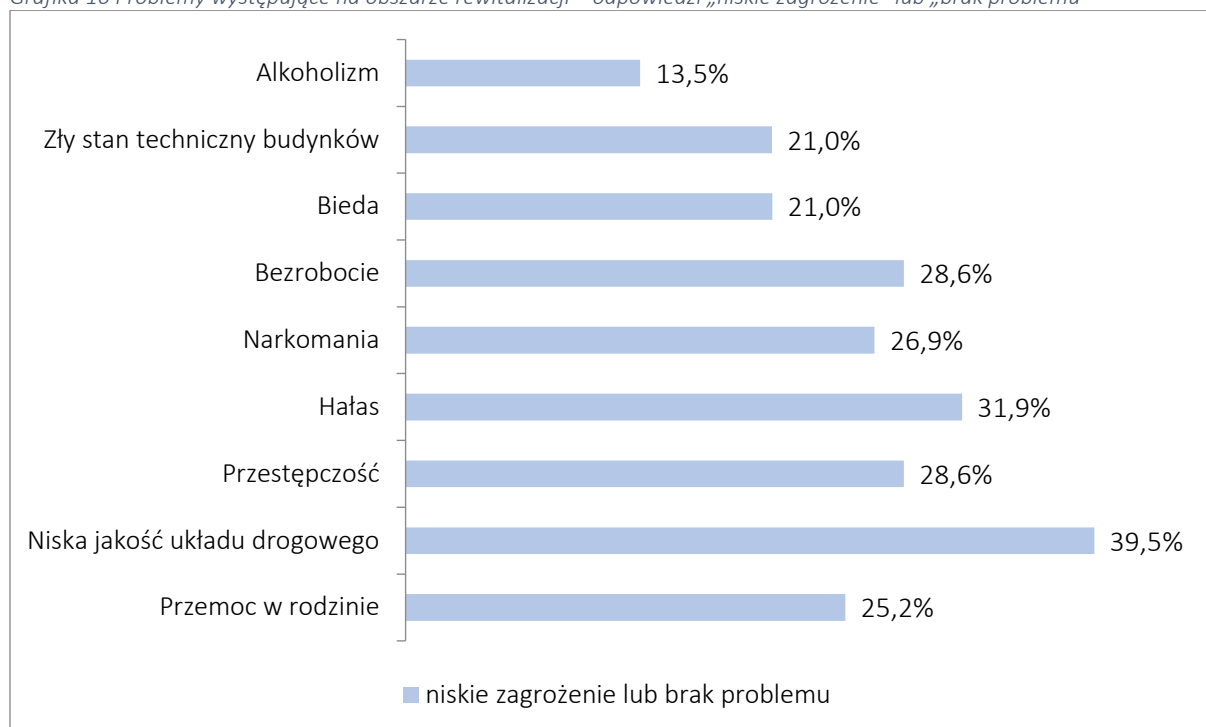

Źródło: opracowanie własne

Gdy zestawimy odpowiedzi na to samo pytanie, ale wybierzemy jedynie odpowiedzi *niskie zagrożenie* lub *brak problemu* okazuje się, że najniższy odsetek respondentów uznał, że nie występuje problem alkoholizmu, biedy i złego stanu budynków oraz przemocy w rodzinie. Można na tej podstawie wnioskować, że problemy architektoniczne towarzyszą problemom społecznym, a ich natężenie dotyczy wskazanych w delimitacji obszarów zdegradowanych.

Badanie ankietowe jednoznacznie wskazuje, że obszar rewitalizacji, wyznaczony w centralnej części Dzierżoniowa, o dużej gęstości zabudowy i zaludnienia, jest obszarem na którym występują problemy natury społecznej (socjalnych) oraz architektonicznej.

Grafika 16 Problemy występujące na obszarze rewitalizacji – odpowiedzi „niskie zagrożenie” lub „brak problemu”

Źródło: opracowanie własne

Badanie ankietowe służyło w głównej mierze pozyskaniu opinii mieszkańców o problemach obszaru rewitalizacji, w związku z czym zadano dodatkowe pytanie, odnośnie dostrzegania innych problemów występujących na tym obszarze. Aż 85,7% respondentów odpowiedziało twierdząco na pytanie, czy zauważa jakiś inny problem niż wymienione.

Tabela 12. Pozostałe problemy występujące na obszarze rewitalizacji

Czy dostrzega Pan(i) jakiś inny problem niż wymienione?	
TAK	NIE
85,7%	14,3%

Źródło: opracowanie własne

Badani wskazali następujące aspekty problemowe występujące na obszarze rewitalizacji:

- Brak inicjatyw oddolnych mieszkańców,
- Brak miejsc parkingowych w obrębie centrum,
- Brak placów zabaw, restauracji i miejsc rozrywki na Rynku i w jego obrębie,
- Brak żłobków publicznych, brak komunikacji i dostępu do gazu,
- Brak placówek świadczących pomoc w zakresie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży,
- Niska emisja, zanieczyszczenie powietrza,
- Brak zieleni,
- Problemy z psimi odchodami, problem z porządkiem wokół śmietników, problem z czystością.

Ważnym czynnikiem dla planowania działań rewitalizacyjnych obszaru jest opinia mieszkańców na temat mocnych i słabych stron obszaru. Ankietowani odpowiadali na pytanie, co jest największą zaletą, mocną stroną, atutem obszaru rewitalizacji. Największa liczba ankietowanych uznała, że to zabytki oraz dzierżoniowski Rynek.

Grafika 17 Największa zaleta, mocna strona, atut obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Do największych problemów obszaru rewitalizacji ankietowani zaliczyli stan infrastruktury drogowej oraz stan zabytków i budynków. Dużym problemem jest również zanieczyszczenie powietrza oraz zjawisko patologii społecznych (alkoholizm, bieda, bezrobocie, przestępczość). Ankietowani zwrócili także uwagę na brak wystarczającej oferty czasu wolnego.

Grafika 18 Największa wada obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

4.4 Obszar rewitalizacji – charakterystyka i potencjał

Zgodnie z art. 15. ust. 1 pkt. 1 Ustawy o rewitalizacji GPR powinien zawierać szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, obejmującą analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na tym obszarze. W dalszej części dokumentu zaprezentowano zarówno potencjały, jak i problemy wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji w Gminie Miejskiej Dzierżoniów podzielony jest na dwa podobszary. Są to:

- Podobszar Dolny południe,
- Podobszar Centrum 1.

Łącznie obszar rewitalizacji ma powierzchnię 166 ha stanowiącą 8,3% powierzchni miasta i jest zamieszkaný przez 6 088 osób stanowiących 20,3 % ludności miasta Dzierżoniów.

Podobszar Dolny południe ma powierzchnię 65 ha, co stanowi 3,2% całej powierzchni miasta, a liczba ludności zamieszkującej go to 1317 osób, co stanowi 4,4% liczby ludności miasta. Jest to obszar ograniczony od wschodniej strony ulicą Żłotą oraz ulicą Piastowską (rondo Polskiego Państwa Podziemnego). Od wschodu granica biegnie ulicą Świdnicką, a następnie wzdłuż ulicy Sowiogórskiej do ulicy Długiej. Od zachodu granica biegnie równolegle do ulicy Brzegowej. Osią obszaru jest rzeka Piława. Zgodnie z przeprowadzonymi pracami diagnostycznymi, jest to obszar o największym natężeniu problemów społecznych i współwystępujących problemach w sferze gospodarczej, technicznej środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej.

Podobszar Centrum 1 ma powierzchnię 101 ha, co stanowi 5% powierzchni miasta, a liczba mieszkańców podobszaru wynosi 4 771, co stanowi 15,9% liczby ludności miasta. Obszar ten obejmuje ścisłe centrum miasta. Od wschodu granicę stanowi ul. Batalionów Chłopskich, od zachodu ul. Tadeusza Kościuszki, ul. Świdnicka i ul. Daszyńskiego. Centralnym punktem obszaru jest Rynek. Jest to obszar bogatego dziedzictwa architektonicznego oraz kulturowego.

Podobszar Centrum został wytypowany jako obszar rewitalizacji ze względu na wysokie natężenie problemów społecznych, zagęszczenie zabudowy współistniejącej z zabudową mieszkaniową, wymagającej znacznych nakładów finansowych w celu dostosowania do osób o specjalnych potrzebach. Co więcej ze względu na pełnione funkcje społeczne i gospodarcze, wskazany podobszar ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Szczególną okolicznością mającą wpływ na planowany proces rewitalizacji jest fakt, że przez podobszary rewitalizacji przepływa rzeka Piława, stanowiąca źródło zagrożenia powodziowego. Z tego względu dla tej rzeki sporządzono mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP). Mapy te zostały podane do publicznej wiadomości zgodnie z art. 171 ust. 5 Ustawy Prawo wodne, które jako oficjalne dokumenty stanowią podstawę do podejmowania działań

związanych z planowaniem przestrzennym tego terenu. Zgodnie z aktualnie obowiązującymi MZP, w granicach obu podobszarów rewitalizacji miasta Dzierżoniów występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. W dokumencie pt. *Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (PZRP)*, wskazano, że Dzierżoniów jest położony na obszarze charakteryzującym się najwyższym poziomem zintegrowanego ryzyka powodziowego, tzw. obszar problemowy (Piława - Dzierżoniów/Mościsko).

Bardzo ważną okolicznością w kontekście planowania działań inwestycyjnych na podobszarach rewitalizacji jest uwzględnieniem zakazów wynikających z Ustawy Prawo wodne oraz możliwego wystąpienia konieczności uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Ponadto może wystąpić konieczność realizowania zaplanowanych inwestycji w technologii uwzględniającej możliwość zalania wodami powodziowymi w celu zminimalizowania strat powodziowych.

Na obszarze rewitalizacji występują znaczne potencjały; zasoby, które mogą usprawnić proces rewitalizacji. Jest to obszar centralny, obejmujący znaczną część starego miasta; który z natury rzeczy stanowi główne miejsce dla całego miasta, jest punktem odniesienia, jest centrum. Obszar skupia dużą liczbę podmiotów gospodarczych oraz organizacji pozarządowych. Istotną rolę pełnią również obiekty oraz przestrzenie; zwarte z funkcjonalną strefą publiczną i przeznaczeniem. Poniżej zaprezentowano zestawienie potencjałów dla obszaru rewitalizacji. Wykorzystanie tych potencjałów znacznie ułatwi zaplanowany proces rewitalizacji.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Dzierżoniowa (uchwała nr XXXIX/355/22 z 28.02.2022) określa, że Dzierżoniów charakteryzuje się stosunkowo zwartą strukturą przestrzenną, wykształconą w wyniku stopniowego rozwoju terenów zurbanizowanych wokół historycznie rozplanowanego centrum i rzeki Piławy. Za wyjątkiem wybranych terenów, struktura przestrzenna miasta jest uporządkowana i czytelna. Historyczne centrum otoczone jest przez wielofunkcyjną zabudowę śródmiejską, a następnie przez osiedla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej. Na południowy zachód od rzeki i linii kolejowej ulokowane są rozległe tereny inwestycyjne o funkcji produkcyjno-usługowej. Tereny zurbanizowane otoczone są ze wszystkich stron rozległymi kompleksami rolnymi, oddzielającymi miasto od sąsiednich miejscowości. Struktura miasta również pod względem funkcjonalnym jest więc dość uporządkowana, co przekłada się na brak znaczących konfliktów przestrzennych. Cechą charakterystyczną układu przestrzennego miasta jest występowanie komponowanych zespołów zabudowy i osiedli mieszkaniowych pochodzących z różnych okresów oraz licznych zabytków. Ważnym elementem kompozycyjnym, pomimo uregulowanego koryta, jest rzeka Piława. W przestrzeni miasta zwraca również uwagę powszechna obecność zieleni towarzyszącej zabudowie.

Tabela 13 Potencjały obszaru rewitalizacji

Sfera społeczna

- kapitał ludzki – potencjał zawodowy, twórczy mieszkańców
- koncentracja organizacji pozarządowych
- dostępność usług społecznych
- zagęszczenie usług publicznych
- możliwości centrotwórcze
- duża grupa seniorów
- dostępność obiektów edukacyjnych
- prężnie działająca instytucja kultury
- oferta kulturalna
- dziedzictwo kulturowe z żywymi tradycjami kulturowymi

Sfera gospodarcza

- potencjał handlowo-usługowy – centrum miasta
- dobre skomunikowanie
- położenie umożliwiające wymianę gospodarczą

Sfera środowiskowa

- rzeka Piława, otoczenie rzeki
- możliwość rozwoju turystyki
- zasoby przyrodniczo-rekreacyjne
- walory krajobrazowe
- cenne krajobrazowo i przyrodniczo tereny zielone
- potencjał podjęcia działań podnoszących efektywność energetyczną zarówno w obszarze wytwarzania, jak i użytkowania energii
- propagowanie zastosowania nowoczesnych, odnawialnych źródeł energii cieplnej
- wykorzystanie potencjału przyrodniczego do działań integrujących mieszkańców, rozwoju i promocji gminy

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

- *Genius loci* – duch miejsca: historia, tradycje, bogate dziedzictwo kulturowe
- Rynek w Dzierżoniowie (miejsce spotkań)
- dziedzictwo architektoniczne miasta
- dobra dostępność komunikacyjna
- bliskość linii kolejowej
- położenie na terenie o dużych walorach krajobrazowych sprzyjających rozwojowi turystyki i rekreacji
- ścieżki spacerowe i rowerowe
- potencjał do rozwoju różnych form turystyki i związanych z nią usług

Sfera techniczna

- potencjał przestrzeni publicznych
- koncentracja obiektów użyteczności publicznej
- dobra dostępność komunikacyjna
- obecność ciekawych obiektów turystycznych
- warunki terenowe do uprawiania sportu i rekreacji
- atrakcyjne tereny osiedleńcze

Źródło: opracowanie własne

Do głównych potencjałów podobszaru rewitalizacji Dolny południe zaliczyć można przede wszystkim bardzo dobry układ komunikacyjny oraz przejrzyste zagospodarowanie przestrzenne. Atutem tego obszaru są przede wszystkim tereny zielone (Park im. Janusza Kusocińskiego) oraz zabytki (w tym kościół p.w. Św. Jerzego). Naturalną osią tego terenu jest rzeka Piława. Na tym podobszarze siedzibę mają też instytucje publiczne, które świadczą usługi z zakresu pomocy społecznej dla mieszkańców.

Do głównych potencjałów podobszaru rewitalizacji Centrum 1 należą zagospodarowane przestrzenie miejskie (wraz z licznymi zabytkami) oraz tereny parkowe (Park im. Józefa Buczyńsko, Park Miłośników Dzierżoniowa). Na podobszarze rewitalizacji znajduje się wiele obiektów użyteczności publicznej oraz komercyjnej. Liczne atrakcje architektoniczne, bardzo dobre skomunikowanie oraz przejrzysty układ przestrzenny czynią z tego podobszaru dobre miejsce z punktu widzenia działań kulturalnych, integrujących.

4.5 Problemy społeczne obszaru rewitalizacji – diagnoza pogłębiona

Zgodnie z metodologią opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji kluczową jego częścią jest szczegółowa analiza problemów obszaru rewitalizacji. Celem diagnozy szczegółowej jest pogłębienie wiedzy o obszarze rewitalizacji. Dąży się do tego przez precyzyjne i szczegółowe badania przyczyn negatywnych zjawisk występujących na tym obszarze, ich lokalizacji i istniejących między nimi powiązań – głównie w sferze społecznej, ale również w pozostałych sferach (gospodarczej, technicznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej). Szczegółowa analiza obszaru, występujących na nim zjawisk kryzysowych i tkwiących w nim potencjałów pozwoliła na znalezienie odpowiednich rozwiązań w postaci adekwatnie dobranych przedsięwzięć (inwestycyjnych i społecznych).

Na obszarze rewitalizacji diagnozuje się następujące problemy w sferze społecznej:

1. Niski wskaźnik przedsiębiorczości.
2. Niska aktywność społeczna wyrażona liczbą organizacji pozarządowych oraz niskim poziomem aktywności społecznej.
3. Funkcjonowanie grup/osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, występowanie środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.
4. Niski poziom bezpieczeństwa publicznego.
5. Niski poziom związania mieszkańców z miejscem zamieszkania.

Ad.1 Niski wskaźnik przedsiębiorczości

Dużym problemem na podobszarze rewitalizacji Centrum 1 oraz podobszarze rewitalizacji Dolny Południe jest bezrobocie. Łącznie wskaźnik liczby osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców dla obszaru rewitalizacji wynosi 25,16 przy średniej dla miasta wynoszącej 20,48. Bezrobocie to jeden z ważniejszych

problemów w sferze społecznej. Problemowi bezrobocia towarzyszy również niższy wskaźnik przedsiębiorczości wyrażony liczbą podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców. Wskaźnik ten dla podobszaru rewitalizacji Dolny południe wynosi 119,21 przy średniej dla całego miasta wynoszącej 132,62. W badaniu ankietowym dotyczącym obszaru rewitalizacji blisko 22% respondentów wskazało na złe warunki prowadzenia działalności gospodarczej. Przyczynami tego stanu rzeczy są pogłębiające się problemy demograficzne, migracje osób wykształconych do większych miast.

Ad.2 Niska aktywność społeczna wyrażona liczbą organizacji pozarządowych oraz niskim poziomem aktywności społecznej

Podstawowym czynnikiem pobudzającym aktywność obywatelską na danym obszarze są organizacje pozarządowe. Analiza wykazała, że mimo centralnego położenia obszaru rewitalizacji w mieście, liczba organizacji pozarządowych nie jest najwyższa. Na podobszarze rewitalizacji Dolny południe wskaźnik liczby organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców wynosi 3,8 przy średniej dla całego miasta wynoszącej 4,89. Okolicznością przemawiającą za koniecznością przeprowadzenia procesów rewitalizacyjnych jest niekorzystny wskaźnik dostępności do usług społecznych. Na podobszarze rewitalizacji Dolny południe wskaźnik dostępności usług społecznych (wyrażony liczbą urzędów, banków, przychodni itp. w odniesieniu do liczby mieszkańców) jest niski i wynosi 2,28 przy średniej dla miasta wynoszącej 2,93. Brak dostępu do usług społecznych jest okolicznością generującą marginalizację danego obszaru, co ma przełożenie na marginalizację jego mieszkańców.

Ad. 3 Funkcjonowanie grup/osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, występowanie środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Obszar rewitalizacji jest szczególnie dotknięty problemami społecznymi. Potwierdza to bardzo wysoki wskaźnik liczby udzielonych świadczeń ze środków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców. Łącznie na obszarze rewitalizacji udzielonych zostało blisko 45% wszystkich świadczeń z pomocy społecznej udzielonych w mieście. Taka sytuacja ma miejsce pomimo faktu, że obszar ten zamieszkuje 31% mieszkańców miasta. Problemem obszaru rewitalizacji jest długotrwałe bezrobocie (dotyczy osób poszukujących pracy przez okres 13 miesięcy i dłużej). Dla obu podobszarów wskaźnik liczby osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców jest wyższy od średniej dla miasta.

Dużym problemem obszaru rewitalizacji jest alkoholizm, który wywołuje negatywne skutki społeczne. Wskaźnik liczby osób uzależnionych od alkoholu na 1 000 mieszkańców jest dla obszaru rewitalizacji większy niż średnia dla całego miasta. Na podobszarze rewitalizacji Dolny południe wynosi 4,56, na podobszarze rewitalizacji Centrum 1 3,35 przy średniej dla całego miasta wynoszącej 1,96. Na obszarze rewitalizacji zarejestrowanych jest aż 37% ogólnej liczby osób uzależnionych z terenu

miasta. Wskazane wyżej problemy potwierdzają znaczną liczbę osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Podejmowane w trakcie prac nad GPR konsultacje społeczne dotyczące m.in. projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Dzierżoniowa pokazały, że obszar rewitalizacji wymaga pilnej interwencji w zakresie działań na rzecz aktywnej integracji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Znaczna grupa osób na obszarze rewitalizacji nie jest w stanie uzyskać samodzielności życiowej lub społecznej. Widoczny jest pogłębiający się proces popadania w ubóstwo, marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Badania ankietowe jednoznacznie wskazują na problemy związane z wykluczeniem społecznym występujące na obszarze rewitalizacji. Respondenci wskazali, że najpoważniejszym problemem w obszarze społecznym jest alkoholizm (39,5% respondentów wskazało go jako ważny problem), bieda (29,4%), bezrobocie (23,5%) i narkomania (22,7%).

Ad. 4 Niski poziom bezpieczeństwa publicznego

Obszar rewitalizacji jest miejscem szczególnej koncentracji przestępczości. Jest to jedna z ważniejszych okoliczności mających wpływ na jakość życia mieszkańców. Wskaźnik liczby przestępstw na 1000 mieszkańców jest najwyższy na dwóch podobszarach rewitalizacji. Dla podobszaru Centrum 1 wynosi 31,44, a dla obszaru Dolny południe 34,17 przy średniej dla miasta wynoszącej 16,89.

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji zmagają się w dużym stopniu ze zjawiskiem przemocy. Wskaźnik liczby osób doznających przemocy na 1 000 mieszkańców (dane OPS) jest wysoki i osiąga dla podobszaru Dolny południe wartość 15,19, a dla podobszaru Centrum 1 wartość 10,27.

Obszar rewitalizacji jest również w sposób szczególny dotknięty problemem braku bezpieczeństwa drogowego. Na dwóch podobszarach notuje się najwyższy wskaźnik liczby zdarzeń drogowych na 1 000 mieszkańców. Dla podobszaru Dolny południe wartość wskaźnika wynosi 0,76, a dla podobszaru Centrum 1 – 0,63. Wskaźnik dla miasta to 0,23.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym aż 39,5% respondentów potwierdza bardzo niskie poczucie bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji. Należy nadmienić, że na podobszarach rewitalizacji istnieje ryzyko wystąpienia powodzi na rzece Piława. Konieczne jest zatem uwzględnienie zagrożenia powodziowego przy realizacji przedsięwzięć niezwiązanych z budową nowych obiektów, a polegających na remontach i modernizacjach istniejących obiektów, w zakresie zastosowania odpowiednich materiałów, zabezpieczenia sieci i urządzeń.

Ad. 5 Niski poziom związania mieszkańców z miejscem zamieszkania (migracje, wyludnianie się centrum miasta)

Obszar rewitalizacji cechuje się bardzo niekorzystnymi wskaźnikami demograficznymi. Na podobszarze Centrum 1 przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców wynosi -11,32. Bardzo niekorzystna jest tendencja ujemnego salda migracji. Bilans migracji na 1000 mieszkańców na podobszarze rewitalizacji Centrum 1 wyniósł -27,25 (przy średniej dla miasta wynoszącej -21,61). Obszary centrum miasta, które w znacznej części pokrywają się z obszarem rewitalizacji, borykają się z problemami odpływu mieszkańców. Centrum stało się nieatrakcyjnym miejscem do zamieszkania. Potwierdzają to badania ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców. Mimo, że obszar rewitalizacji położony jest centralnie (w atrakcyjnym architektonicznie miejscu), aż 27,7% ankietowanych wskazało, że obszar ten nie jest atrakcyjnym miejscem do zamieszkania.

4.6 Problemy infrastrukturalne obszaru rewitalizacji – diagnoza pogłębiona

Na obszarze rewitalizacji diagnozuje się następujące problemy w sferze infrastrukturalnej:

1. Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza do potrzeb grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
2. Brak dostosowania obiektów publicznych do potrzeb społecznych,
3. Niewydolny układ komunikacyjny.

Ad 1. Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza do potrzeb grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Obszar rewitalizacji wskazuje na znaczny deficyt w zakresie dostosowania architektonicznego do osób niepełnosprawnych ruchowo. Analiza wskazała niski udział miejsc postojowych dla osób o specjalnych potrzebach w ogólnej liczbie miejsc postojowych. Średnia dla miasta wynosi 5,84%, podczas gdy na podobszarze rewitalizacji Dolny południe wynosi 1,96%, a Centrum 1 – 2,79%. Dużym atutem jest obecność na obszarze rewitalizacji terenów zielonych (przestrzeni zadrzewionych, parkowych). Jednocześnie wymagają one większych nakładów na dostosowanie do potrzeb aktywizacji społecznej. Podobnie sytuacja przedstawia się w kwestii dostosowania obiektów do osób ze specjalnymi potrzebami. Wskaźnik liczby obiektów wymagających dostosowania na km² jest zdecydowanie wyższy na obszarze rewitalizacji niż średnia dla miasta. Na podobszarze rewitalizacji Dolny południe wynosi 0,71, na obszarze Centrum 1 wynosi 1,98 przy średniej dla miasta 0,25.

Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano również problem niedostatecznego dostosowania obiektów w zakresie energooszczędności w stosunku do powierzchni. Wskaźnik liczby obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania w zakresie energooszczędności na km² na obszarze rewitalizacji jest wysoki. Dla podobszaru Dolny południe wynosi 0,71, na podobszarze Centrum 1 wynosi 1,98 przy średniej dla miasta wynoszącej 0,65.

Ad 2. Brak dostosowania obiektów publicznych do potrzeb społecznych

Atutem obszaru rewitalizacji jest duża liczba obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów zabytkowych. Ponad połowa wszystkich obiektów zabytkowych miasta zlokalizowana jest właśnie na tym obszarze. Wskaźnik liczby zabytków na km² na podobszarze rewitalizacji Centrum 1 wynosi 206,49 przy średniej dla miasta wynoszącej 23,76. Obiekty zabytkowe (zwłaszcza użyteczności publicznej) z powodu niedostosowania nie mogą być miejscem realizacji zadań/projektów społecznych.

W badaniu ankietowym prowadzonym na potrzeby przygotowania GPR, aż 43,7% respondentów negatywnie oceniło dostępność miejsc spędzania wolnego czasu – placów zabaw, miejsc zielonych itp. Ponadto 32,8% respondentów wskazało, że wysokim zagrożeniem na obszarze rewitalizacji jest zły stan techniczny budynków. Wiele obiektów w Dzierżoniowie nie jest dostosowanych do pełnienia funkcji centrów skupienia lokalnego, np. budynek przy ul. Batalionów Chłopskich 19, przy ul. Kilińskiego 14b, czy też budynek Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Szkolnej 24. Inwentaryzacja obiektów przeprowadzona na potrzeby opracowania GPR wykazała, że obiekty nie są dostosowane do pełnienia rozszerzonych funkcji społecznych.

Ad 3. Niewydolny układ komunikacyjny

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się dużą niewydolnością układu komunikacyjnego, który dodatkowo jest kolizyjny. W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym aż 37,0% respondentów bardzo nisko ocenia jakość infrastruktury drogowej na obszarze rewitalizacji. Ponadto 41,2% respondentów wskazuje na zły stan techniczny chodników. Na uwagę zasługuje również fakt, że ponad połowa respondentów negatywnie ocenia liczbę ścieżek rowerowych na obszarze rewitalizacji. Ponadto 15,2% respondentów wskazało, że wysokim zagrożeniem na obszarze rewitalizacji jest niska jakość układu drogowego. Poniżej, w formie tabelarycznej, przedstawiono zestawienie problemów wraz z przypisanym im symbolem – PS jako problem społeczny oraz PI jako problem infrastrukturalny.

Tabela 14 Schemat problemowy GPR dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030

Symbol	Zdiagnozowane problemy społeczne	Symbol	Zdiagnozowane problemy infrastrukturalne
PS 1	Niski wskaźnik przedsiębiorczości	PI 1	Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza do potrzeb grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
PS 2	Niska aktywności społeczna wyrażona liczbą organizacji pozarządowych oraz aktywności społecznej		
PS 3	Funkcjonowanie grup/osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, problemy osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym	PI 2	Brak dostosowania obiektów publicznych do potrzeb społecznych
PS 4	Niski poziom bezpieczeństwa publicznego		
PS 5	Niski poziom związania mieszkańców z miejscem zamieszkania (migracje, wyludnianie się centrum miasta)	PI 3	Niewydolny układ komunikacyjny

Źródło: opracowanie własne

5. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wybrany do rewitalizacji obszar miasta Dzierżoniowa jest ważny z punktu widzenia przyszłego rozwoju miasta. Wyniki dedykowanego temu badania ankietowego wskazują, że 88,3% respondentów uważa, że wybrany obszar powinien zostać poddany rewitalizacji. Ponadto mieszkańcy Dzierżoniowa jednoznacznie wskazują, że rekomendowany do rewitalizacji obszar jest ważny z punktu widzenia funkcjonowania miasta; a to gwarantuje, że zaprogramowany proces rewitalizacji będzie miał pozytywny wpływ na cały obszar Gminy Miejskiej Dzierżoniów.

Podstawą założeń planistycznych Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest wizja, która ma charakter projekcji przyszłości do jakiej dąży samorząd lokalny i interesariusze procesu rewitalizacji.

Podstawę do sformułowania wizji obszaru rewitalizacji w gminie miejskiej Dzierżoniów stanowiły:

- Analiza danych zastanych; pozyskanych w dokumentach źródłowych oraz danych z instytucji samorządowych, powiatowych oraz wojewódzkich,
- Analiza uwarunkowań, wyzwań, potencjałów i potrzeb obszaru,
- Analiza ekspercka poparta badaniem społecznym wśród mieszkańców gminy miejskiej Dzierżoniów,
- Szeroka informacja odnośnie potrzeb i problemów pochodząca od pracowników samorządowych Gminy Miejskiej Dzierżoniów,
- Opinie mieszkańców (interesariuszy) w zakresie trafności przedstawionych wniosków oraz realności potrzeb w zakresie rewitalizacji.

Wizja jest odpowiedzią na problemy przedstawione w diagnozie oraz jest rodzajem projekcji, życzenia, marzenia; obrazem, jaki mieszkańcy chcieliby widzieć po przeprowadzeniu rewitalizacji. Nadrzędnym celem, jaki jej przyświeca, jest ograniczenie zjawisk kryzysowych przy wykorzystaniu dostępnych potencjałów w celu podniesienia jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji została zdefiniowana następująco:

Rysunek 1 Wizja obszaru rewitalizacji

Wizja obszaru rewitalizacji

Dzierżoniów w pełni korzysta ze swoich zasobów, zwłaszcza tych historycznych i przyrodniczych, by stale poprawiać jakość życia mieszkańców. Centrum miasta po przeprowadzeniu rewitalizacji to miejsce tętniące życiem, rzeczywiste centrum społeczno-kulturalne gminy miejskiej, w którym mieszkańcy, w tym osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością oraz dzieci, angażują się w działania społeczne, korzystają z rozbudowanej oferty usług społecznych ukierunkowanych na aktywizację w różnych dziedzinach.

W efekcie rewitalizacji obszar jest miejscem integracji międzypokoleniowej, a poziom ubóstwa i bezrobocia zostały ograniczone. Działania rewitalizacyjne oparte na walorach przyrodniczych i historycznych obszaru definiują nowe podejście do rozwoju lokalnego miasta, przez co obszar staje się miejscem zdecydowanie bardziej przyjaznym, bezpiecznym, czystszy i ekologicznym. Przestrzenie publiczne zyskały nową jakość, spędzają w nich czas mieszkańcy w różnym wieku, m.in. osoby starsze, rodziny z małymi dziećmi. To miejsce, na którym aktywnie prowadzą swoje działania organizacje pozarządowe. Obszar rewitalizacji to miejsce świadczenia profesjonalnych usług publicznych, w funkcjonalnych i nowoczesnych obiektach użyteczności publicznej.

Obszar rewitalizacji to obszar równych szans i możliwości dla wszystkich jego użytkowników.

6. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

Za pomocą wizji został przedstawiony pożądaný obraz obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. Aby jego osiągnięcie było możliwe, kluczowe jest wyznaczenie celów rewitalizacji, które będą określały konkretne kierunki działań. Poniżej prezentowana jest zakładana logika rewitalizacyjna.

Rysunek 2 Logika procesu rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Celem głównym rewitalizacji jest nadanie nowych funkcji miejscom, obiektom i przestrzeniom w Dzierżoniowie oraz zniwelowanie problemów społecznych poprzez podjęcie skoordynowanych zabiegów aktywizacyjnych na rzecz społeczności lokalnej.

Cel główny rewitalizacji jest zorientowany na wyprowadzenie obszaru Centrum 1 oraz Dolny południe ze stanu kryzysowego, co ma przyczynić się do odnowy i ożywienia centralnych części miasta. Będzie realizowany przy współudziale wszystkich interesariuszy i partnerów procesu rewitalizacji, w tym przede wszystkim mieszkańców gminy.

Kluczowym elementem planistycznym, służącym realizacji celu głównego, jest układ celów strategicznych w oparciu o 2 podsystemy:

Rysunek 3 Układ celów rewitalizacyjnych

SPOŁECZNY

- Wysoki poziom integracji oraz aktywności społeczno - gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji

PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNY

- Uporządkowane i funkcjonalne przestrzenie publiczne bazujące na zasobach przyrodniczych i historycznych

Źródło: opracowanie własne

Kierunki działań wskazują na sposób osiągnięcia celów strategicznych w zakresie planowanych przedsięwzięć służących wychodzeniu z sytuacji kryzysowej obszaru rewitalizacji. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są odpowiedzią na diagnozowane problemy oraz identyfikowane potencjały obszaru rewitalizacji. Skupiają się na celach i kierunkach działań rewitalizacji w obrębie dwóch podsystemów. Logika interwencji rewitalizacyjnej dla poszczególnych podsystemów została przedstawiona poniżej.

Tabela 15 Założenia interwencji rewitalizacyjnej w Gminie Miejskiej Dzierżoniów

Podsystem	Cel strategiczny	Kierunki działań	Diagnozowane zjawiska kryzysowe	Identyfikowane potencjały	Spodziewane efekty
Społeczny	1. Wysoki poziom integracji oraz aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji	1.1 Wzrost poziomu przedsiębiorczości, rozwój rynku pracy na obszarze rewitalizacji 1.2 Stworzenie warunków do integracji różnych grup społecznych, w tym grup zagrożonych marginalizacją (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne) 1.3 Aktywizacja i włączenie społeczne grup zagrożonych marginalizacją 1.4 Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego 1.5 Wzrost poczucia związania mieszkańców z miejscem	PS 1 Niski wskaźnik przedsiębiorczości PS 2 Niska aktywności społeczna wyrażona liczbą organizacji pozarządowych oraz aktywności społecznej PS 3 Funkcjonowanie grup / osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, problemy osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym PS 4 Niski poziom bezpieczeństwa publicznego PS 5 Niski poziom związania mieszkańców z miejscem zamieszkania (migracje, wyludnianie się centrum miasta)	• kapitał ludzki - potencjał zawodowy, twórczy mieszkańców • dostępność usług społecznych • zagęszczenie usług publicznych • możliwości centrotwórcze • duża grupa seniorów • dostępność obiektów edukacyjnych • prężnie działająca instytucja kultury • oferta kulturalna • dziedzictwo kulturowe z żywymi tradycjami kulturowymi • potencjał handlowo-usługowy – centrum gminy • dobre skomunikowanie • położenie umożliwiające wymianę gospodarczą	• wzrost liczby miejsc pracy, wzrost liczby osób prowadzących działalność gospodarczą, • poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji • wzrost liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem • spadek liczby zdarzeń drogowych, zwłaszcza z udziałem pieszych • większa liczba wydarzeń i imprez integracyjnych, edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych • rozwinięte inicjatywy edukacyjne, kulturalne i sportowe • zwiększone uczestnictwo seniorów i osób z niepełnosprawnością w życiu społeczno-kulturalnym gminy
Przestrzenno-funkcjonalny	2. Uporządkowane przestrzenie publiczne i ciągi komunikacyjne bazujące na zasobach przyrodniczych i historycznych obszaru rewitalizacji	2.1 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców 2.2 Modernizacja i adaptacja istniejących obiektów użyteczności publicznej 2.3 Poprawa jakości układu komunikacyjnego obszaru rewitalizacji	PI 1. Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza do potrzeb grup zagrożonych wykluczeniem społecznym PI 2 Brak dostosowania obiektów publicznych do potrzeb społecznych PI 3 Niewydolny układ komunikacyjny	• Rynek w Dzierżoniowie • dziedzictwo architektoniczne miasta • dobra dostępność komunikacyjna • dogodne położenie • linia kolejowa • położenie na terenie o dużych walorach krajobrazowych sprzyjających rozwojowi turystyki i rekreacji • ścieżki spacerowe i rowerowe • potencjał do rozwoju różnych form turystyki i związanych z nią usług • potencjał przestrzeni publicznych • koncentracja obiektów użyteczności publicznej • dobra dostępność komunikacyjna, • obecność ciekawych obiektów turystycznych • warunki terenowe do uprawiania sportu i rekreacji • atrakcyjne tereny osiedleńcze	• poprawa ładu przestrzennego na obszarze rewitalizacji • poprawa wizerunku, estetyki przestrzeni publicznych • wzrost zainteresowania aktywnymi formami spędzania wolnego czasu wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji • aktywne korzystanie z lokalnych przestrzeni publicznych • powstanie przestrzeni przyjaznych mieszkańcom • poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej i terenów rekreacyjnych

Źródło: opracowanie własne

7. Wiązki projektowo – problemowe w programie rewitalizacji

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono wiązki projektowe w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030. Każda wiązka projektowa jest połączeniem przedsięwzięcia inwestycyjnego oraz społecznego. Jednocześnie każda wiązka projektowa odnosi się do zdefiniowanego problemu, który w swym założeniu powinna zniwelować. GPR dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów zawiera dziesięć wiązek projektowych.

Tabela 16 Wiązki projektowe i zdiagnozowane problemy, które mają zostać przez nie zniwelowane

Wiązka projektowa	Numer	Projekty infrastrukturalne	Numer	Projekty miękkie / społeczne	Problem
I	1	Dzierżoniowska Strefa Biznesu i Inicjatyw Obywatelskich	14	Startuję w biznesie	PS 1 Niski wskaźnik przedsiębiorczości PI 2 Brak dostosowania obiektów publicznych do potrzeb społecznych
II	2	Dzierżoniowski Ośrodek Integracji Społecznej	15	Aktywna integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Dzierżoniowie	PS 2 Niska aktywności społeczna wyrażona liczbą organizacji pozarządowych oraz aktywności społecznej PI 2 Brak dostosowania obiektów publicznych do potrzeb społecznych
III	3	Modernizacja Ośrodka Pomocy Społecznej	16	Nowy start. Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności na obszarze rewitalizacji	PS 3 Funkcjonowanie grup/osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, problemy osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym PI 2 Brak dostosowania obiektów publicznych do potrzeb społecznych
IV	4	Centrum opiekuńczo-mieszkalne	17	Wolontariusze na start	PS 2 Niska aktywność społeczna wyrażona liczbą organizacji pozarządowych oraz aktywności społecznej PS 3 Funkcjonowanie grup/osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, problemy osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym PI 2 Brak dostosowania obiektów publicznych do potrzeb społecznych

Wiązka projektowa	Numer	Projekty infrastrukturalne	Numer	Projekty miękkie / społeczne	Problem
V	5	Rewaloryzacja układu komunikacyjnego na obszarze zdegradowanym oraz na obszarze rewitalizacji	18	Stawiam na bezpieczeństwo	PS 4 Niski poziom bezpieczeństwa publicznego PI 3 Niewydolny układ komunikacyjny
VI	6	Rewitalizacja budynków użyteczności publicznej oraz zabytkowych	19	„Po Dzierżoniowsku” - cykl wydarzeń promujących dziedzictwo kulturowe Gminy Miejskiej Dzierżoniów	PS 3 Funkcjonowanie grup/osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, problemy osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym PI 1 Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza grup zagrożonych wykluczeniem społecznym PI 2 Brak dostosowania obiektów publicznych do potrzeb społecznych
VII	7	Rewitalizacja terenów zielonych w tym szczególnie parków, terenów rekreacyjnych, placów zabaw i historycznych cmentarzy	20	Cykl plenerów malarskich Gminy Miejskiej Dzierżoniów	PS 3 Funkcjonowanie grup/osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, problemy osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym PI 1 Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
VIII	8	Zagospodarowanie rynku i terenów w obrębie staromiejskiego centrum miasta Dzierżoniów	21	Dzierżoniowska RE-witalizacja – cykl imprez integracyjnych	PS 2 Niska aktywności społeczna wyrażona liczbą organizacji pozarządowych oraz aktywności społecznej PS 3 Funkcjonowanie grup/osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, problemy osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym PS 5 Niski poziom związania mieszkańców z miejscem zamieszkania (migracje, wyludnianie się centrum miasta) PI 1 Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza grup zagrożonych wykluczeniem społecznym PI 2 Brak dostosowania obiektów publicznych do potrzeb społecznych
	9	Rewaloryzacja obiektu użyteczności publicznej – zabytkowego pałacyku miejskiego, siedziby Muzeum Miejskiego Dzierżoniowa			
IX	10	Rewitalizacja terenów miniosiedla na ul.	22	Festyn rodzinny miniosiedla na ul.	PI 1 Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Wiązka projektowa	Numer	Projekty infrastrukturalne	Numer	Projekty miękkie / społeczne	Problem
		Sowiogórskiej		Sowiogórskiej	PS 3 Funkcjonowanie grup / osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, problemy osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym PS 5 Niski poziom związania mieszkańców z miejscem zamieszkania (migracje, wyludnianie się centrum miasta)
X	11	Rewitalizacja terenu przy kościele św. Jerzego	23	Zwiedzanie kościoła z audio-przewodnikiem	PI 1 Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza grup zagrożonych wykluczeniem społecznym PS 3 Funkcjonowanie grup/osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, problemy osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym PS 5 Niski poziom związania mieszkańców z miejscem zamieszkania (migracje, wyludnianie się centrum miasta)
	12	Rewitalizacja witraży w kościele p.w. św. Jerzego			
	13	Rewaloryzacja obiektu użyteczności publicznej – zabytkowego Kościoła pw. Niepokalanego Poczęcia NMP (adoracyjny) w Dzierżoniowie			

Źródło: opracowanie własne

8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Propozycje przedsięwzięć (projektów) rewitalizacyjnych dla GPR Gminy Miejskiej Dzierżoniów pozyskano w ramach otwartego naboru projektów. Nabór został przeprowadzony w dniach od 13.06.2022 r. do 4.07.2022 r. Każdy z interesariuszy procesu rewitalizacji mógł przedstawić swoją propozycję przedsięwzięcia. Wypełniony formularz przedsięwzięcia można było składać w Urzędzie Miasta Dzierżoniów lub drogą elektroniczną, wypełniając formularz na przygotowanej w tym celu stronie internetowej. Otrzymane propozycje przedsięwzięć były weryfikowane przez pracowników Urzędu Miasta Dzierżoniów. Żadna z nich nie została odrzucona, ale stanowiły podstawę ostatecznej koncepcji interwencji rewitalizacyjnej. W ostatecznym zestawieniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR znalazły się 23 karty (13 projektów infrastrukturalnych i 10 społecznych), które zostały przedstawione w tabeli poniżej, a szczegółowo przedstawione w dalszych częściach tego rozdziału.

Tabela 17 Wykaz projektów rewitalizacyjnych dla Dzierżoniowa na lata 2021-2030

Projekty infrastrukturalne	Projekty miękkie / społeczne
1. Dzierżoniowska Strefa Biznesu i Inicjatyw Obywatelskich. 2. Dzierżoniowski Ośrodek Integracji Społecznej. 3. Modernizacja Ośrodka Pomocy Społecznej. 4. Centrum opiekuńczo-mieszkalne. 5. Rewaloryzacja układu komunikacyjnego na obszarze zdegradowanym oraz obszarze rewitalizacji. 6. Rewitalizacja budynków użyteczności publicznej oraz zabytkowych. 7. Rewitalizacja terenów zielonych w tym szczególnie parków, terenów rekreacyjnych, placów zabaw i historycznych cmentarzy. 8. Zagospodarowanie rynku i terenów w obrębie staromiejskiego centrum miasta Dzierżoniów. 9. Rewaloryzacja obiektu użyteczności publicznej – zabytkowego pałacyku miejskiego, siedziby Muzeum Miejskiego Dzierżoniowa. 10. Rewitalizacja terenów miniosiedla na ul. Sowiońskiej. 11. Rewitalizacja terenu przy kościele św. Jerzego. 12. Rewitalizacja witraży w kościele p.w. św. Jerzego. 13. Rewaloryzacja obiektu użyteczności publicznej – zabytkowego Kościoła pw. Niepokalanego Poczęcia NMP (adoracyjny) w Dzierżoniowie.	14. Startuję w biznesie. 15. Aktywna integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Dzierżoniowie. 16. Nowy start. Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności na obszarze rewitalizacji. 17. Wolontariusze na start . 18. Stawiam na bezpieczeństwo. 19. Po Dzierżoniowsku” - cykl wydarzeń promujących dziedzictwo kulturowe Gminy Miejskiej Dzierżoniów. 20. Cykl plenerów malarskich Gminy Miejskiej Dzierżoniów. 21. Dzierżoniowska RE-witalizacja – cykl imprez integracyjnych. 22. Festyn rodzinny miniosiedla na ul. Sowiońskiej. 23. Zwiedzanie kościoła z audio-przewodnikiem.

Źródło: opracowanie własne

8.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w Gminie Miejskiej Dzierżoniów mają charakter przede wszystkim społeczny, a także przestrzenno-funkcjonalny i środowiskowy. GPR zakłada realizację 23 przedsięwzięć, które przyczynią się do ograniczenia negatywnych zjawisk społecznych identyfikowanych na obszarze rewitalizacji oraz dodatkowo przyczynią się do poprawy jakości życia mieszkańców i poprawy ładu przestrzennego, a także ożywienia gospodarczego centrum miasta.

Założeniem programu realizacji jest interwencja zakładająca niwelację problemów społecznych (w tym gospodarczych) oraz tych, które możemy nazwać technicznymi. Mamy tu na myśli problemy natury pozaspołecznej, tj. przestrzenno-funkcjonalne, środowiskowe i techniczne. Przedsięwzięcia infrastrukturalne są komplementarne i powiązane z celami społecznymi interwencji rewitalizacyjnej GPR. Zastosowano regułę proporcjonalności – czyli każdy projekt infrastrukturalny realizowany jest z projektem społecznym (miękkim).

Główną domeną realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest rozwój w zakresie sfery społecznej, a więc wzrost integracji oraz aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wartością dodaną rewitalizacji będzie zwiększony poziom odpowiedzialności ekologicznej oraz dbałość o przestrzeń publiczną gminy.

Przedstawione poniżej przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały przyjęte jako spójny i kompleksowy wachlarz przedsięwzięć podstawowych w ramach GPR Gminy Miejskiej Dzierżoniów.

8.1.1 Projekty infrastrukturalne programu rewitalizacji

Tabela 18 Fiszka projektowa Dzierżoniowska Strefa Biznesu i Inicjatyw Obywatelskich

1. Nazwa przedsięwzięcia:
Dzierżoniowska Strefa Biznesu i Inicjatyw Obywatelskich
2. Nazwa i forma prawna wnioskodawcy
Gmina Miejska Dzierżoniów, Rynek 1, 58-200 Dzierżoniów. Jednostka samorządu terytorialnego
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych
Utworzenie Dzierżoniowskiej Strefy Biznesu i Inicjatyw Obywatelskich w budynku przy ul. Batalionów Chłopskich 19 ma na celu poprawę jego stanu technicznego oraz ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizowanego. Dzierżoniowska Strefa Biznesu i inicjatyw Obywatelskich będzie miejscem, gdzie przedsiębiorcy będą mogli otrzymać kompleksowe wsparcie oraz w jednym miejscu zebrane zostaną organizacje pozarządowe.
W ramach Dzierżoniowskiej Strefy Biznesu i Inicjatyw Obywatelskich będą realizowane następujące działania:
• przeniesienie usług świadczonych przez Gminę w zakresie obsługi przedsiębiorców z dotychczasowej lokalizacji do Dzierżoniowskiej Strefy Biznesu i Inicjatyw Obywatelskich (przedsiębiorca w jednym miejscu może załatwić sprawy urzędowe, skorzystać z pomieszczeń biurowych, wsparcia NGO), • stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości, zwłaszcza tego opartego na innowacjach. Dzierżoniowska Strefa Biznesu i Inicjatyw Obywatelskich będzie miała charakter inkubatora przedsiębiorczości, który będzie wspierał młode firmy w początkowej fazie rozwoju, udostępniając nie tylko powierzchnie biurowe wyposażone w sprzęt komputerowy, biuro coworkingowe, salę szkoleniowo – konferencyjną z nowoczesnym systemem audiowizualnym oraz salę spotkań biznesowych, ale także zapewniając dostęp do wymiany wiedzy i doświadczeń, • zebranie w jednym miejscu instytucji otoczenia biznesu, dzięki czemu przedsiębiorcy będą mieli

dostęp do usług doradczych, finansowych oraz szkoleniowych, zebranie w jednym miejscu organizacji pozarządowych, dzięki czemu mieszkańcy będą mieli dostęp do różnych organizacji w jednym miejscu – centrum będzie pełniło ponadto rolę ośrodka aktywności lokalnej i inkubatora inicjatyw obywatelskich. Zrewaloryzowany budynek wpłynie pozytywnie na wizerunek miasta oraz pobudzi społeczeństwo do aktywności gospodarczej i społecznej.			
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych			
Realizacja projektu ma na celu: - rewitalizację przestrzeni publicznej oraz zapobieganie degradacji infrastruktury, w tym zachowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego wizerunku regionu. Modernizowany budynek stanowi ważny element w historii miasta, związanego od XVIII wieku z przemysłem włókienniczym – od 1900 roku mieściły się w nim zakłady przemysłu Bawełnianego „Silesiana”, - stworzenie sprzyjających warunków dla zakładania i rozwoju przedsiębiorstw i organizacji pozarządowych, - redukcję negatywnych zjawisk społecznych oraz poprawa jakości życia mieszkańców, dzięki modernizacji budynku i obszaru przyległego, - ożywienie społeczno-gospodarcze oraz stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości w regionie, zwłaszcza opartego na innowacjach, - wsparcie dla organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, a także grup, które chciałyby utworzyć organizację pozarządową, - kompleksowe wsparcie poprzez dostarczenie nowoczesnej infrastruktury biurowej będzie zachęcać firmy do korzystania z rozwiązań innowacyjnych, co w rezultacie przełoży się na nowe miejsca pracy, - zwiększenie dostępności infrastruktury dla osób z niepełnosprawnościami.			
5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia			
Zakres rzeczowy: - Modernizacja budynku przy ul. Batalionów Chłopskich 19. - Dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. - Zakup niezbędnego wyposażenia.			
6. Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
ul. Batalionów Chłopskich 19, 58-200 Dzierżoniów			
7. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania			
Dzięki realizacji projektu nastąpi poprawa dostępności budynku dla osób z niepełnosprawnościami. Zostanie zamontowana winda/podnośnik dla osób z niepełnosprawnościami, który ułatwi dotarcie na wyższe piętra osobom z ograniczoną sprawnością ruchową. Również pomieszczenia oraz sanitariaty zostaną dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: szerokie drzwi wejściowe, toalety wyposażone w dedykowane urządzenia higieniczno-sanitarne, elementy wyposażenia ułatwiające orientację w budynku oraz przekaz informacji. Przed budynkiem będą znajdowały się stanowiska postojowe dla samochodów osób z niepełnosprawnościami.			
8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
8 000 000 zł	50 000 zł	2 000 000,00	50 000 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia			
15 000 000,00 zł			
9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Liczba obiektów poddanych rewitalizacji na obszarze zdegradowanym - 1 szt. Osiągnięcie wskaźnika na podstawie protokołu końcowego odbioru robót.			

Wartość docelowa: 1.
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): 1. Liczba przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, korzystających z oferty Dzierżoniowskiej Strefy Biznesu i Inicjatyw Obywatelskich - Sposób pomiaru: Ewidencja podmiotów korzystających z oferty Dzierżoniowskiej Strefy Biznesu i NGO w danym roku kalendarzowym. - Wartość docelowa: 50. Pole na dodatkowe informacje: inwestycja przyczyni się do pobudzenia aktywności gospodarczej, społecznej i obywatelskiej mieszkańców miasta Dzierżoniów. Wpłyne na niwelowanie zdiagnozowanych problemów społecznych na obszarze Miasta Dzierżoniów.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 19 Fiszka projektowa Dzierżoniowski Ośrodek Integracji Społecznej

1. Nazwa przedsięwzięcia
Dzierżoniowski Ośrodek Integracji Społecznej
2. Nazwa i forma prawna wnioskodawcy
Gmina Miejska Dzierżoniów, Rynek 1, 58-200 Dzierżoniów. Jednostka samorządu terytorialnego
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych
Rewitalizacja budynków przy ulicy Kilińskiego 14b pozwoli na utworzenie Dzierżoniowskiego Ośrodka Integracji Społecznej. Remont i modernizacja budynków oraz przyległego terenu pozwoli na dostosowanie obiektu do zaspokojenia ogromnej potrzeby społecznej jaką jest udzielanie wsparcia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Powstałe miejsce umożliwi działalność organizacji pozarządowej, która poprzez swoje działania wspierać będzie wychodzenie z bezdomności oraz znalezienie zatrudnienia dla osób bezrobotnych, zapewnienie wyżywienia dla osób potrzebujących oraz udzielanie schronienia dla osób doświadczających przemocy. W zmodernizowanym obiekcie możliwe będzie również zapewnienie tymczasowego pobytu dla osób bezdomnych. Centrum skupi w jednym miejscu szereg usług świadczonych na rzecz mieszkańców Dzierżoniowa, którzy z uwagi na sytuację życiową lub niedostosowanie społeczne najbardziej potrzebują wsparcia systemowego.
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych
Realizacja projektu ma na celu: - Rewitalizację przestrzeni publicznej w celu zapobiegnięcia degradacji zabytkowej zabudowy ulicy Kilińskiego 14b. - Stworzenie warunków do utworzenia Dzierżoniowskiego Ośrodka Integracji Społecznej. - Redukcję negatywnych zjawisk społecznych oraz poprawę jakości życia mieszkańców. - Aktywizację społeczną. - Zapobieganie negatywnym skutkom wykluczenia społecznego. - Kompleksowa pomoc osobom bezdomnym oraz zagrożonym wykluczeniem społecznym a także doświadczającym przemocy. - Utworzenie mieszkań wspomaganych. - Rozwój spółdzielczości socjalnej. - Dostosowanie infrastruktury dla osób niepełnosprawnych.
5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
- Modernizacja budynków przy ul. Kilińskiego 14b. - Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych. - Zakup niezbędnego wyposażenia (obiekty użyteczności publicznej, biuro dla organizacji pozarządowej).

6. Miejsce realizacji przedsięwzięcia			
ul. Kilińskiego 14b, 58-200 Dzierżoniów			
7. Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania			
Dzięki nowo wyremontowanemu budynkowi nastąpi poprawa dostępności dla osób z niepełnosprawnościami poprzez zamontowanie windy/podnośnika, która ułatwia dostęp do wyższych pięter. Dzięki realizacji projektu nastąpi poprawa dostępności budynku dla osób z niepełnosprawnościami. Pomieszczenia oraz sanitariaty zostaną dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: szerokie drzwi wejściowe, toalety wyposażone w dedykowane urządzenia higieniczno-sanitarne, elementy wyposażenia ułatwiające orientację w budynku oraz przekaz informacji. Przed budynkiem będą znajdowały się stanowiska postojowe dla samochodów osób z niepełnosprawnościami.			
8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
1 500 000,00	-	8 500 000,00	-
Łączna wartość przedsięwzięcia			
10 000 000,00 zł			
9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Liczba obiektów poddanych rewitalizacji na obszarze zdegradowanym – 2 szt.			
- Osiągnięcie wskaźnika na podstawie protokołu końcowego odbioru robót. - Wartość docelowa: 2.			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Liczba osób korzystających z zasobów Dzierżoniowskiego Ośrodka Integracji Społecznej:			
- Sposób pomiaru: Ewidencja osób korzystających z DOIS. - Wartość docelowa: 250/rok.			
Pole na dodatkowe informacje: -			

Źródło: opracowanie własne

Tabela 20 Fiszka projektowa Modernizacja Ośrodka Pomocy Społecznej

1. Nazwa przedsięwzięcia
Modernizacja Ośrodka Pomocy Społecznej
2. Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miejska Dzierżoniów, Rynek 1, 58-200 Dzierżoniów. Jednostka samorządu terytorialnego Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Szkolna 24, 58-200 Dzierżoniów
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych

Modernizacja budynku, w którym mieści się Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie pozwoli otworzyć ten obiekt na nowe działania społeczne, a także pozwoli zwiększyć dostępność usług przede wszystkim dla osób z niepełnosprawnościami. Realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia w sposób bezpośredni wpłynie na podniesienie usług publicznych oraz społecznych.

Zostanie zamontowana winda zewnętrzna, która ułatwi dotarcie na wyższe piętra osobom z ograniczoną sprawnością ruchową, w szczególności osobom starszym, które zainteresowane są korzystaniem z usług opiekuńczych i ośrodków wsparcia. Również montaż dużych rozsuwanych drzwi wejściowych od ul. Szkolnej oraz utworzenie tam podjazdu dla osób niepełnosprawnych pozwoli na swobodny dostęp do Biura Obsługi Klienta Ośrodka. Dodatkowo osuszenie budynku i znajdujących się w nim piwnic wpłynie pozytywnie na zdrowie osób korzystających z pomocy Ośrodka, a także samych pracowników. Osuszenie pozwoli również na wykorzystanie w pełni budynku, tj. umożliwi wykorzystanie piwnic i rozwój wypożyczalni sprzętu dla osób niepełnosprawnych, która prowadzona jest przez Ośrodek.

Zagospodarowanie terenu wokół budynku pozwoli na stworzenie terenu rekreacyjnego, w tym placu zabaw.

4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych

Cel główny to rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o zdrowie i jakość życia mieszkańców, podniesienie poziomu świadczenia usług.

Realizacja projektu ma na celu:

- Rewitalizację przestrzeni publicznej oraz zapobieganie degradacji infrastruktury. Budynek przy ul. Szkolnej 24 do 2018 roku funkcjonował jako szkoła podstawowa, obecnie mieści się w nim ośrodek pomocy społecznej.
- Stworzenie sprzyjających warunków do korzystania z usług ośrodka, zwłaszcza dla osób starszych i niepełnosprawnych.
- Redukcję negatywnych zjawisk społecznych oraz poprawę jakości życia mieszkańców, dzięki modernizacji budynku i wprowadzeniu w nim usprawnień.
- Kompleksowe wsparcie osób niepełnosprawnych poprzez zwiększenie dostępności wypożyczalni sprzętu dla osób niepełnosprawnych.
- Zwiększenie dostępności infrastruktury dla osób z niepełnosprawnościami.

5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Zakres rzeczowy:

- Modernizacja budynku przy ul. Szkolnej 24.
- Dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – montaż windy zewnętrznej, drzwi rozsuwanych oraz podjazdu dla osób niepełnosprawnych.
- Zakup niezbędnego wyposażenia.
- Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego w tym budowa placu zabaw.

6. Miejsce realizacji przedsięwzięcia

ul. Szkolna 24, 58-200 Dzierżoniów

7. Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Zakres działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami będzie formułowany każdorazowo przy realizacji poszczególnych działań zarówno na etapie projektowym, przetargowym jak i realizacyjnym. Zapewnienie dostępności oprócz w/w ustawy gwarantują m.in. w ustawa Prawo zamówień publicznych oraz Prawo Budowlane w reżimie, którym wykonywana muszą być działania inwestycyjne.

8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
150 000,00 zł	-	850 000,00 zł	-

Łączna wartość przedsięwzięcia
1 000 000,00 n zł
9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Liczba obiektów poddanych rewitalizacji na obszarze zdegradowanym – 1 szt. - Osiągnięcie wskaźnika na podstawie protokołu końcowego odbioru robót. - Wartość docelowa: 1.
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Wskaźnik: Liczba wypożyczonego sprzętu rehabilitacyjnego - Sposób pomiaru: Ewidencja wypożyczonego sprzętu rehabilitacyjnego w danym roku kalendarzowym. - Wartość docelowa: 20.
Pole na dodatkowe informacje: Wskaźnik oddziaływania: 100 osób - Liczba nowych klientów z niepełnosprawnościami oraz osób starszych korzystających z usług Ośrodka.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 21 Fiszka projektowa Centrum opiekuńczo-mieszkalne

1. Nazwa przedsięwzięcia
Centrum opiekuńczo-mieszkalne
2. Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miejska Dzierżoniów, Rynek 1, 58-200 Dzierżoniów. Jednostka samorządu terytorialnego
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych
Modernizacja i rozbudowa istniejącego budynku przy ul. Kilińskiego 14b, na potrzeby niepełnosprawnych mieszkańców Dzierżoniowa. Centrum przeznaczone będzie dla dorosłych osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Osoby te, obok różnorodnego wsparcia, będą miały zapewnioną możliwość niezależnego/samodzielnego i godnego funkcjonowania w miarę swoich potrzeb. Utworzenie centrum poprzez wspólny pobyt uczestników w pozytywny sposób wpłynie na proces uspołecznienia i nawiązywania relacji interpersonalnych. Zaangażowanie odpowiednich specjalistów pozwoli na stymulowanie kompetencji społecznych oraz podejmowanie przez osoby niepełnosprawne aktywności na miarę posiadanego potencjału i zasobów. Wdrożenie dostosowanych do potrzeb rozwiązań poprawi sytuację osób niepełnosprawnych dając im szanse na samodzielne i niezależne życie.
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych

Cele szczegółowe:

- Wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia poprzez rozszerzenie usług dla dorosłych osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.
- Umożliwienie warunków niezależnego/samodzielnego i godnego funkcjonowania na miarę możliwości i potrzeb osób niepełnosprawnych.
- Poprawa jakości życia uczestników programu w środowisku lokalnym.
- Zapewnienie uczestnikom programu opieki oraz pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia.
- Włączenie uczestników do życia społeczności lokalnych.
- Odciążenie opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie im kontynuacji pracy zawodowej lub realizację innych codziennych aktywności, zapewnienie całodobowej opieki osobom niepełnosprawnych rodziców w podeszłym wieku lub po ich śmierci.

5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

- Modernizacja oraz odbudowa budynku przy ul. Kilińskiego 14b.
- Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- Zakup niezbędnego wyposażenia (obiekty użyteczności publicznej, biuro dla organizacji pozarządowej).

6. Miejsce realizacji przedsięwzięcia

ul. Kilińskiego 14b, Dzierżoniów

7. Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Dzięki modernizacji budynków w ramach projektu nastąpi poprawa dostępności dla osób z niepełnosprawnościami poprzez zamontowanie windy/podnośnika, która ułatwia dostęp do wyższych pięter. Dzięki realizacji projektu nastąpi poprawa dostępności budynku dla osób z niepełnosprawnościami. Pomieszczenia oraz sanitariaty zostaną dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: szerokie drzwi wejściowe, toalety wyposażone w dedykowane urządzenia higieniczno-sanitarne, elementy wyposażenia ułatwiające orientację w budynku oraz przekaz informacji. Przed budynkiem będą znajdowały się stanowiska postojowe dla samochodów osób z niepełnosprawnościami.

8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
4 000 000,00	-	-	-

łączna wartość przedsięwzięcia

4 000 000,00 zł

9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba obiektów poddanych rewitalizacji na obszarze zdegradowanym – 2 szt.

- Osiągnięcie wskaźnika na podstawie protokołu końcowego odbioru robót.
- Wartość docelowa: 2.

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób korzystających z Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego

- Sposób pomiaru: Ewidencja osób korzystających z Centrum.
- Wartość docelowa: 25 osób.

Pole na dodatkowe informacje: -

Tabela 22 Fiszka projektowa Rewaloryzacja układu komunikacyjnego na obszarze zdegradowanym oraz obszarze rewitalizacji

1. Nazwa przedsięwzięcia:			
Rewaloryzacja układu komunikacyjnego na obszarze zdegradowanym oraz obszarze rewitalizacji			
2. Nazwa wnioskodawcy			
Gmina Miejska Dzierżoniów, Rynek 1, 58-200 Dzierżoniów. Jednostka samorządu terytorialnego, Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych – ZI Wydział Inżynierii Miejskiej ZK.			
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych			
Rewaloryzacja układu komunikacyjnego na przedmiotowym obszarze w sposób znaczny poprawi bezpieczeństwo w ruchu pieszo - rowerowo - drogowym przez co spadną statystyki wypadków i kolizji na przedmiotowym obszarze. Szczególnie ma to znaczenie dla osób starszych, dla których sprawne i bezpieczne poruszanie się po głównych traktach miasta jest niezwykle istotne. Rewaloryzowany układ komunikacyjny prowadzi pośrednio bądź bezpośrednio do instytucji świadczących usługi publiczne, społeczne czy też ośrodków kultury. Zrewaloryzowana przestrzeń wpłynie korzystnie na krajobraz miasta, który niewątpliwie jest dobrem wspólnym. Ponadto nowe bezpieczne trakty staną się przyczynkiem do pobudzenia wśród społeczeństwa aktywności fizycznej (turystyka rowerowa) co korzystnie pośrednio wpłynie na ich zdrowie. Dodatkowo rewaloryzacja układu komunikacyjnego wpłynie na rozwój przedsiębiorczości na danym obszarze, powstaną restauracje, lodziarnie i kafejki na odnowionych układach ruralistycznych, co z kolei będzie miało bezpośredni wpływ na powstanie nowych miejsc pracy.			
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych			
Cel główny to rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość i bezpieczeństwo życia mieszkańców. Cele poboczne to rozwój przedsiębiorczości. Niewątpliwie cele główne z celami pobocznymi się mieszają i będą występowały wspólnie, wzajemnie się napędzając. Planowane na tym obszarze działania będą miały głównie na celu wyeksponowanie - zatraconego niestety - potencjału miejsc, przywracając im należne miejsce na mapie Dzierżoniowa.			
5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia			
Cel główny jak i poboczne będą realizowane poprzez działania tzw. twarde (inwestycyjne) ale ich efekt bezpośrednio wpłynie na poprawę bezpieczeństwa, rozwój przedsiębiorczości oraz jakość życia mieszkańców. Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje wykonanie szeregu robót budowlanych w newralgicznych lub istotnych układach komunikacyjnych. Będą wykonywane m.in.: wszelkiego rodzaju prace ziemne, odtworzenia i rewaloryzacja, przywrócenie historycznych założeń, roboty drogowe, prace związane z gospodarką parkową, dostawa i montaż tablic edukacyjno-informacyjnych. Dokładny zakres rzeczowy zostanie ujęty w sporządzonych dokumentach przetargowo-budowlanych.			
6. Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
1) ulica Prochowa, 2) ulica Miernicza, 3) ulica Nowowiejska, 4) ulica Piwna, 5) Most drogowy ul. Nowowiejska 146.			
7. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania			
Zakres działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami będzie formułowany każdorazowo przy realizacji poszczególnych działań zarówno na etapie projektowym, przetargowym jak i realizacyjnym. Zapewnienie dostępności oprócz w/w ustawy gwarantują m.in. ustawa Prawo zamówień publicznych oraz Prawo Budowlane w reżimie, których wykonywane muszą być działania inwestycyjne.			
8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
32 000 000 zł	-	-	-
Łączna wartość przedsięwzięcia			

32.000.000,00 zł brutto
9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Liczba przedsięwzięć rewitalizacyjnych (projektów) stan 2022 – 0 stan 2026 – 3.
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Długość układów komunikacyjnych objętych rewitalizacją (km) stan 2022 – 0 stan 2026 – 4.
Pole na dodatkowe informacje: -

Źródło: opracowanie własne

Tabela 23 Fiszka projektowa Rewitalizacja budynków użyteczności publicznej oraz zabytkowych

1. Nazwa przedsięwzięcia:
Rewitalizacja budynków użyteczności publicznej oraz zabytkowych
2. Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miejska Dzierżoniów, Rynek 1, 58-200 Dzierżoniów. Jednostka samorządu terytorialnego Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych – ZI, Wydział Inżynierii Miejskiej ZK, Wydział Edukacji i Spraw Społecznych – BS.
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych
Rewitalizacja budynków użyteczności publicznej oraz zabytkowych otworzy te obiekty na nowe działania społeczne, gospodarcze, edukacyjne i kulturalne. Dużo duża część budynków mieści się w historycznej zabudowie dla których dostosowanie do nowych funkcji bądź utrzymanie istniejących jest niezwykle trudne i kosztowne. Modernizacja obiektów zapewni dostęp do większej bazy żłobków, przedszkoli przez co rodzice dzieci będą mogli podjąć zatrudnienie. Zabytkowe obiekty, szczególnie te wpisane do rejestru zabytków wymagają zainteresowania z uwagi na swoje walory architektoniczne, kulturowe i edukacyjne dlatego nie wolno doprowadzać do ich stopniowej degradacji gdyż stanowią nasze wspólne dziedzictwo. Zrewitalizowane obiekty podniosą estetykę miasta, ale co więcej w sposób bezpośredni wpłyną na podniesienie usług publicznych, społecznych i edukacyjnych.
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych
Cel główny to rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców, podniesienie poziomu świadczenia usług oraz rozwój gospodarczy. Cele poboczne to rozwój kultury, turystyki miejskiej i edukacji (przestrzenie i obiekty historyczne). Niewątpliwie cele główne z celami pobocznymi się mieszają i będą występowały wspólnie, wzajemnie się napędzając. Planowane na tym obszarze działania będą miały głównie na celu wyeksponowanie - zatraconego niestety - potencjału miejsc, przywracając im należne miejsce na mapie Dzierżoniowa.
5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Cel główny jak i poboczne będą realizowane poprzez działania tzw. twarde (inwestycyjne) ale ich efekt bezpośrednio wpłynie na redukcję negatywnych działań społecznych, rozwój przedsiębiorczości, kultury oraz edukacji. Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje wykonanie szeregu robót budowlanych oraz dostaw w newralgicznych obiektach. Będą wykonywane m.in.: wszelkiego rodzaju prace ziemne, odtworzenia i rewaloryzacja obiektów zabytkowych, roboty budowlane, dostawa i montaż tablic edukacyjno-informacyjnych. Dokładny zakres rzeczowy zostanie ujęty w sporządzonych dokumentach przetargowo-budowlanych.
6. Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia
1. Budynek Urzędu Miasta Dzierżoniów. 2. Przedszkole Publiczne nr 2 w Dzierżoniowie. 3. Budynek przy ul. Mickiewicza 14 w Dzierżoniowie. 4. Budynek ul. Krasickiego 25. 5. Basen miejski (kryty).

6. Centrum Usług Wspólnych, Rynek 36. 7. Schronisko dla psów Azyl. 8. Środowiskowy Dom Samopomocy. 9. Budynek Dzierżoniowskiego Ośrodka Kultury. 10. Kino „Zbyszek”.			
7. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania			
Zakres działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami będzie formułowany każdorazowo przy realizacji poszczególnych działań zarówno na etapie projektowym, przetargowym jak i realizacyjnym. Zapewnienie dostępności oprócz w/w ustawy gwarantują m.in. ustawa Prawo zamówień publicznych oraz Prawo Budowlane w reżimie których wykonywane muszą być działania inwestycyjne.			
8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
10 000 000,00 zł	-	10 000 000,00 zł	-
łącznie wartość przedsięwzięcia			
20.000.000,00 zł			
9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
Liczba budynków poddanych rewitalizacji, stan 2022 – 0 stan 2026 – 10.			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
Liczba przedsięwzięć społecznych na bazie zrewitalizowanych obiektów - stan 2022 – 0 stan 2026 – 20.			
Pole na dodatkowe informacje:			

Źródło: opracowanie własne

Tabela 24 Fiszka projektowa Rewitalizacja terenów zielonych w tym szczególnie parków i historycznych cmentarzy

1. Nazwa przedsięwzięcia:
Rewitalizacja terenów zielonych w tym szczególnie parków, terenów rekreacyjnych , placów zabaw i historycznych cmentarzy
2. Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miejska Dzierżoniów, Rynek 1, 58-200 Dzierżoniów. Jednostka samorządu terytorialnego Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych – Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych – ZI, Wydział Inżynierii Miejskiej.
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych
Zaniedbane i nieużytkowane tereny zielone hamują rozwój tych obszarów zarówno pod względem społecznym, kulturalnym jak i gospodarczym. Przeprowadzenie inwestycji i działań w tym obszarze stanie się przyczynkiem do redukcji negatywnych zjawisk społecznych (picie alkoholu w miejscach publicznych, wandalizm, wykroczenia i przestępstwa przeciwko mieniu i osobom). Stworzy podstawy do rozwoju kultury, a co więcej doprowadzi do wykorzystania potencjału miejsca do przeprowadzania działań związanych z szeroko pojętą kulturą oraz rekreacją i turystyką miejską. Stworzy miejsca w których mieszkańcy będą mogli wypoczywać niezależnie od grupy wiekowej, do której przynależą. Niewątpliwie działania inwestycyjne polegające na modernizacji tego obszaru wpłyną na rozwój przedsiębiorczości szczególnie w zakresie mikro przedsiębiorstw, nowe przestrzenie staną się podstawą do inwestowania przez przedsiębiorców, a co za tym idzie wzrośnie zatrudnienie wśród osób bezrobotnych.
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych

Cel główny to rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców oraz rozwój kultury. Cele poboczne to rozwój gospodarczy, turystyki miejskiej i edukacji (przestrzenie i obiekty historyczne). Niewątpliwie cele główne z celami pobocznymi się mieszają i będą występowały wspólnie, wzajemnie się napędzając. Planowane na tym obszarze działania będą miały głównie na celu wyeksponowanie - zatraconego niestety - potencjału miejsc, przywracając im należne miejsce na mapie Dzierżoniowa.

5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Cel główny jak i poboczne będą realizowane poprzez działania tzw. twarde (inwestycyjne), ale ich efekt bezpośrednio wpłynie na redukcję negatywnych działań społecznych, rozwój przedsiębiorczości, kultury oraz edukacji.

Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje wykonanie szeregu robót budowlanych oraz dostaw w niewrażliwych miejscach w tym szczególności na terenie istniejących skwerów, parków, historycznych cmentarzy. Będą wykonywane m.in.: wszelkiego rodzaju prace ziemne, odtworzenia i rewaloryzacja obiektów zabytkowych, prace związane z gospodarką parkową, dostawa i montaż tablic edukacyjno-informacyjnych. Dokładny zakres rzeczowy zostanie ujęty w sporządzonych dokumentach przetargowo-budowlanych.

6. Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

- 1) Park – dz. nr 294/3 obręb Nowe Miasto.
- 2) Rewaloryzacja parku Józefa Buczyńko wraz z ciągiem pieszym odcinka ulicy Mierniczej.
- 3) Parki i skwery na terenie objętym rewitalizacją.
- 4) Plac zabaw przy ul. 11 Listopada.

7. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Zakres działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami będzie formułowany każdorazowo przy realizacji poszczególnych działań zarówno na etapie projektowym, przetargowym jak i realizacyjnym. Zapewnienie dostępności oprócz w/w ustawy gwarantują m. in. Prawo zamówień publicznych oraz Prawo Budowlane w reżimie, których wykonywane muszą być działania inwestycyjne.

8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
8 000 000,00 zł			2 000 000,00 zł

Łączna wartość przedsięwzięcia

10 000 000,00 zł

9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

- Liczba przedsięwzięć rewitalizacyjnych (projektów) stan 2022 – 0 stan 2026 – 5.
- Liczba zorganizowanych spotkań i wydarzeń kulturalnych – stan 2022 – 0 stan 2026 – 10.

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha) stan 2022 – 0 stan 2026 – 5 ha.
- Liczba uczestników wydarzeń popularyzujących tradycje historyczno-kulturowe (osoby) stan 2022 – 50 stan 2026 – 150.

Pole na dodatkowe informacje:

Źródło: opracowanie własne

Tabela 25 Fiszka projektowa Zagospodarowanie rynku i terenów w obrębie staromiejskiego centrum miasta Dzierżoniów

1. Nazwa przedsięwzięcia:
Zagospodarowanie rynku i terenów w obrębie staromiejskiego centrum miasta Dzierżoniów
2. Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miejska Dzierżoniów, Rynek 1, 58-200 Dzierżoniów. Jednostka samorządu terytorialnego.

Urząd Miasta Dzierżoniów - Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych – ZI; Wydział Inżynierii Miejskiej ZK.			
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych			
Niezagospodarowane i nieużytkowane części kwartałów w obrębie staromiejskiego centrum hamują rozwój tego obszaru zarówno pod względem społecznym, kulturalnym jak i gospodarczym. Przeprowadzenie inwestycji i działań w tym obszarze stanie się przyczynkiem do redukcji negatywnych zjawisk społecznych (picie alkoholu w miejscach publicznych, wandalizm, wykroczenia i przestępstwa przeciwko mieniu i osobom). Stworzy podstawy do rozwoju kultury, a co więcej doprowadzi do wykorzystania potencjału miejsca do przeprowadzania działań związanych z szeroko pojętą kulturą oraz turystyką miejską. Stworzy miejsca, w których mieszkańcy będą mogli wypoczywać niezależnie od grupy wiekowej do której przynależą. Niewątpliwie działania inwestycyjne polegające na modernizacji tego obszaru wpłyną na rozwój przedsiębiorczości szczególnie w zakresie mikro przedsiębiorstw, nowe przestrzenie staną się podstawą do inwestowania przez przedsiębiorców, a co za tym idzie wzrośnie zatrudnienie wśród osób bezrobotnych.			
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych			
Cel główny to rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców oraz rozwój gospodarczy.			
Cele poboczne to rozwój kultury, turystyki miejskiej i edukacji (przestrzenie i obiekty historyczne).			
Niewątpliwie cele główne z celami pobocznymi się mieszają i będą występowały wspólnie, wzajemnie się napędzając. Planowane na tym obszarze działania będą miały głównie na celu wyeksponowanie potencjału miejsc, przywracając im należne miejsce na mapie Dzierżoniowa.			
5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia			
Cel główny jak i poboczne będą realizowane poprzez działania tzw. twarde (inwestycyjne), ale ich efekt bezpośrednio wpłynie na redukcję negatywnych działań społecznych, rozwój przedsiębiorczości, kultury oraz edukacji.			
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje wykonanie szeregu robót budowlanych oraz dostaw w newralgicznych miejscach staromiejskiego centrum. Będą wykonywane m.in.: wszelkiego rodzaju prace ziemne, odtworzenia i rewaloryzacja obiektów zabytkowych, roboty drogowe, prace związane z gospodarką parkową, dostawa i montaż tablic edukacyjno-informacyjnych. Dokładny zakres rzeczowy zostanie ujęty w sporządzonych dokumentach przetargowo-budowlanych.			
6. Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
1) Modernizacja parku wzdłuż wału szwedzkiego. 2) Zagospodarowanie terenu rynku. 3) Modernizacja siedziby Urzędu Miasta. 4) Rewaloryzacja w obrębie murów obronnych. 5) Zagospodarowanie kwartału pomiędzy ul. Miodową, Spacerową, i Ząbkowicką. 6) Zagospodarowanie kwartału pomiędzy ul. Klasztorną, Poprzeczną, Wrocławską i Tylną. 7) Zagospodarowanie kwartału pomiędzy ul. Ząbkowicką, Bohaterów Getta, Piwna i Miodową. 8) Budowa boksów na odpady komunalne.			
7. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania			
Zakres działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami będzie formułowany każdorazowo przy realizacji poszczególnych działań zarówno na etapie projektowym, przetargowym jak i realizacyjnym. Zapewnienie dostępności oprócz w/w ustawy gwarantują m.in. Prawo zamówień publicznych oraz Prawo Budowlane w reżimie, których wykonywane muszą być działania inwestycyjne.			
8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
18 000 000,00 zł		18 000 000,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			

20 000 000,00 zł
9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): - Liczba przedsięwzięć rewitalizacyjnych (projektów) stan 2022 – 0 stan 2026 – 5. - Liczba zorganizowanych spotkań i wydarzeń kulturalnych – stan 2022 – 0 stan 2026 – 10.
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha) stan 2022 – 0 stan 2026 – 5 ha. - Liczba uczestników wydarzeń popularyzujących tradycje historyczno-kulturowe (osoby) stan 2022 – 50 stan 2026 – 150.
Pole na dodatkowe informacje: -

Źródło: opracowanie własne

Tabela 26 Fiszka projektowa Zagospodarowanie rynku i terenów w obrębie staromiejskiego centrum miasta Dzierżoniów

1. Nazwa przedsięwzięcia:			
Rewaloryzacja obiektu użyteczności publicznej – zabytkowego pałacyku miejskiego, siedziby Muzeum Miejskiego Dzierżoniowa			
2. Nazwa wnioskodawcy			
Gmina Miejska Dzierżoniów, Rynek 1, 58-200 Dzierżoniów. Jednostka samorządu terytorialnego. Urząd Miasta Dzierżoniów. Powiat Dzierżoniowski, Starostwo Powiatowe w Dzierżoniowie, ul. Rynek 27, 58 – 200 Dzierżoniów.			
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych			
Zrewitalizowanie budynku pozwoli na pełne wykorzystanie potencjału budynku, który jest siedzibą Muzeum Miejskiego Dzierżoniowa. Wykonanie pełnej i prawidłowej izolacji przyziemia, pozwoli na wykorzystanie tej przestrzeni do magazynowania zbiorów muzealnych. Obecne warunki przyziemia na spełniają norm i standardów wymaganych do prawidłowego przechowywania i ochrony obiektów dziedzictwa kulturowego. W przyziemiu pojawiła się wilgoć, tkanka budowlana została zdegradowana, co nie tylko ogranicza możliwości wystawiennicze, ale ma też negatywny wpływ na zbiory i osoby korzystające z muzeum.			
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych			
Cel główny to rewitalizacja obiektów użyteczności publicznej na cele społeczne. Cele poboczne to rozwój kultury, turystyki miejskiej i edukacji (przestrzenie i obiekty historyczne).			
5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia			
Pełna adaptacja budynku polegająca na przeprowadzeniu robót ziemno-izolacyjnych (w tym odwodnienie przyziemia), oczyszczenie, uzupełnienie ubytków oraz zabezpieczenie elewacji budynku przed dalszą erozją, wymiana stolarki okiennej i zastosowanie energooszczędnego oświetlenia wewnętrznego.			
6. Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
Świdnicka 30, 58-200 Dzierżoniów			
7. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania			
Zakres działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami będzie formułowany każdorazowo przy realizacji poszczególnych działań zarówno na etapie projektowym, przetargowym, jak i realizacyjnym. Zapewnienie dostępności oprócz w/w ustawy gwarantują m.in. Prawo zamówień publicznych oraz Prawo Budowlane w reżimie, których wykonywane muszą być działania inwestycyjne.			
8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
1 000 000,00 zł		500 000,00 zł	

Łączna wartość przedsięwzięcia
2 000 000,00 zł
9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Liczba obiektów poddanych rewitalizacji (projektów) stan 2022 – 0 stan 2030 – 1.
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha) stan 2022 – 0 stan 2026 – 0,2 ha.
Pole na dodatkowe informacje: -

Źródło: opracowanie własne

Tabela 27 Fiszka projektowa Rewitalizacja terenów miniosiedla na ul. Sowiogórskiej

1. Nazwa przedsięwzięcia:			
Rewitalizacja terenów miniosiedla na ul. Sowiogórskiej			
2. Nazwa wnioskodawcy			
Dzierżoniowskie Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.			
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych			
Integracja społeczna, stworzenie miejsca rekreacji dla osób starszych wraz z placem zabaw dla dzieci oraz poprawa jakości terenów zdegradowanych miasta.			
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych			
Rewitalizacja przestrzeni publicznej w celu poprawienia dostępności do terenów rekreacyjnych na terenach zdegradowanych miasta Dzierżoniowa. Stworzenie miejsca odpoczynku i rekreacji dla osób starszych oraz plac zabaw dla dzieci.			
5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia			
Rewitalizacja terenu poprzez wyrównanie terenu, nasadzenie roślinności, umiejscowienie obiektów małej architektury oraz utworzenie placu zabaw.			
6. Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
Dzierżoniów, ul. Sowiogórska, działka nr 1381/4 o/Dolny			
7. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania			
Obiekt dostępny dla osób niepełnosprawnych – dostępność architektoniczna.			
8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
-	150 000,00 zł	-	150 000,00 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia			
300 000,00 zł			
9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Powierzchnia terenów zrewitalizowanych – 750 m².			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Roczna liczba użytkowników – 300 osób.			

Pole na dodatkowe informacje:

Źródło: opracowanie własne

Tabela 28 Fiszka projektowa Rewitalizacja terenu przy kościele św. Jerzego

1. Nazwa przedsięwzięcia:			
Rewitalizacja terenu przy kościele św. Jerzego			
2. Nazwa wnioskodawcy			
Parafia p.w. św. Jerzego w Dzierżoniowie, ul. Miodowa 3, 58-200 Dzierżoniów.			
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych			
Uczestnictwo w uroczystościach religijnych dla wielu starszych osób z parafii św. Jerzego jest trudne, ponieważ plac kościelny jest nierówny, pozbawiony przejść i przejazdów dla wózków inwalidzkich. Mur kościelny jest uszkodzony w wielu miejscach, epitafia świadczące o randze zabytku oraz figury wymagają odnowienia. Zakres przedstawionych prac wpłynie także na bezpieczeństwo uczestników uroczystości religijnych i podniesie ochronę zabytku jakim jest kościół pw. św. Jerzego w Dzierżoniowie.			
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych			
Ogólny cel to rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja placu poprawi warunki korzystania z niego i wpłynie na jakość życia mieszkańców. Obecnie do kościoła św. Jerzego trafia wielu turystów zainteresowanych poznaniem historii miasta i zabytku, dlatego przywracanie świetności obiektu ma znaczny wpływ na podniesienie funkcji kulturalnych, edukacyjnych i turystycznych.			
5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia			
Zakres rzeczowy przedstawia się następująco:			
• Drenaż terenu, odprowadzenie wód opadowych. • Wymiana nawierzchni placu. • Naprawa muru kościelnego. • Wymiana ogrodzenia i fundamentów ogrodzeń. • Rewitalizacja figur i epitafiów znajdujących się na terenie placu.			
6. Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
Dzierżoniów, ul. Kościelna oraz ul. Spacerowa.			
7. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania			
Z placu kościelnego i terenu wokół kościoła korzystają osoby z niepełnosprawnościami ruchowymi, posługujące się sprzętem rehabilitacyjnym (kule, wózki inwalidzkie, balkoniki).			
8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
5 000 000,00 zł	50 000,00 zł	1 000 000,00 zł	50 000 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia			
6 100 000,00 zł			
9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
• 50 m² - zrewitalizowanej powierzchni placu- pomiar powykonawczy, dokumentacja fotograficzna. • 100 mb - naprawionego ogrodzenia i murów — pomiar powykonawczy. Dokumentacja fotograficzna. • 10 szt. - liczba rewitalizowanych tablic , epitafiów i figur- zdjęcia, spis powykonawczy.			

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):
5 - liczba uroczystości organizowanych przez parafię na placu kościelnym, ewidencja z ogłoszeń parafialnych, dokumentacja fotograficzna. 500 – liczba uczestników odwiedzających kościoła pw. św. Jerzego — zapisy w rejestrze
Pole na dodatkowe informacje: -

Źródło: opracowanie własne

Tabela 29 Fiszka projektowa Rewitalizacja witraży w kościele p.w. św. Jerzego

1. Nazwa przedsięwzięcia:			
Rewitalizacja witraży w kościele p.w. św. Jerzego			
2. Nazwa wnioskodawcy			
Parafia p.w. św. Jerzego w Dzierżoniowie, ul. Miodowa 3, 58-200 Dzierżoniów.			
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych			
Witraże w kościele św. Jerzego wymagają pilnej rewitalizacji i zabezpieczenia. Historyczne i zabytkowe witraże posiadają liczne szpary, pęknięcia i stanowią zagrożenie dla przechodniów, powodują duże straty ciepła, a woda deszczowa zalewa ściany kościoła.			
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych			
Rewitalizacja obiektu w celu podniesienia bezpieczeństwa dla przechodniów i wiernych przebywających w kościele oraz zapewnienie poprawy walorów turystycznych.			
5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia			
Konserwacja, rewitalizacja, odtworzenie i uzupełnienie brakujących witraży, zabezpieczenie przed negatywnymi skutkami działań atmosferycznych, umieszczenie dodatkowych zewnętrznych szyb.			
6. Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
Dzierżoniów, ul. Miodowa 3.			
7. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania			
Nie dotyczy.			
8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
8 000 000 zł	50 000 zł	2 000 000,00	50 000 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia			
10 100 000,00 zł			
9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
- Liczba witraży poddanych rewitalizacji - 10 szt. - Powierzchnia witraży poddanych rewitalizacji 100 m².			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
1 000 - Liczba turystów odwiedzających Kościół św. Jerzego -zapisy w rejestratorze.			
Pole na dodatkowe informacje: -			

Źródło: opracowanie własne

Tabela 30 Fiszka projektowa Rewaloryzacja obiektu użyteczności publicznej – zabytkowego Kościoła pw. Niepokalanego Poczęcia NMP (adoracyjny) w Dzierżoniowie

1. Nazwa przedsięwzięcia:

Rewaloryzacja obiektu użyteczności publicznej – zabytkowego Kościoła pw. Niepokalanego Poczęcia NMP (adoracyjny) w Dzierżoniowie			
2. Nazwa wnioskodawcy			
Gmina Miejska Dzierżoniów, Rynek 1, 58-200 Dzierżoniów. Jednostka samorządu terytorialnego / Powiat Dzierżoniowski, Rynek 27, 58-200 Dzierżoniów. Jednostka samorządu terytorialnego			
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych			
Obiektem, który ma być poddany rewitalizacji jest dawny zespół poklasztorny augustianów. Budynek powstał ok. 1330 r. i jest utrzymany w stylu gotyckim. Wyposażenie wnętrza jest w stylu barokowym. Zabieg rewitalizacji pozwoli na pełne wykorzystanie potencjału budynku i odsłoni jego walory estetyczne. Celem rewitalizacji obiektu jest podniesienie jego wartości użytkowej i ograniczenie energochłonności budynku. Obecne warunki (daleko posunięta destrukcja konstrukcji drewnianej kościoła i ograniczona sprawność energetyczna – brak cieplnej izolacji stropu) powodują większą energochłonność.			
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych			
Celem przedsięwzięcia jest podniesienie atrakcyjności turystycznej zabytkowego obiektu Kościoła pw. Niepokalanego Poczęcia NMP (adoracyjny) w Dzierżoniowie. Inwestycja pozwoli na zwiększenie liczby turystów i odwiedzających miasto.			
5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia			
Prace rewitalizacyjne polegać będą na wymianie pokrycia (ceramicznego) dachu, rewitalizacji zachowanej konstrukcji więźby dachowej pochodzącej z 1617 roku oraz pracach konserwatorskich barokowego stropu wraz z wykonaniem izolacji poziomej cieplnej.			
6. Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
Dzierżoniów, ul. Garncarska 16			
7. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania			
Zakres działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami będzie formułowany każdorazowo przy realizacji poszczególnych działań zarówno na etapie projektowym, przetargowym, jak i realizacyjnym. Zapewnienie dostępności oprócz w/w ustawy gwarantują m.in. Prawo zamówień publicznych oraz Prawo Budowlane w reżimie, których wykonywane muszą być działania inwestycyjne.			
8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
2 000 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia			
2 000 000,00 zł			
9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
1 szt. – liczba zrewitalizowanych budynków zabytkowych.			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
5 - liczba uroczystości organizowanych w obiekcie. 500 – liczba odwiedzających zabytkowy kościół.			
Pole na dodatkowe informacje: -			

Źródło: opracowanie własne

8.1.2 Projekty społeczne programu rewitalizacji

Tabela 31 Fiszka projektowa Startuję w biznesie

1. Nazwa przedsięwzięcia:
Startuję w biznesie
2. Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miejska Dzierżoniów, Rynek 1, 58-200 Dzierżoniów. Jednostka samorządu terytorialnego / Powiatowy Urząd Pracy w Dzierżoniowie.
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych
Dużym problemem na obszarze rewitalizacji jest bezrobocie. W omawianym aspekcie szczególną uwagę należy zwrócić na niekorzystną sytuację kobiet na rynku pracy. W Dzierżoniowskiej Strefie Biznesu i Inicjatyw Obywatelskich będą realizowane następujące działania: • Przeniesienie usług świadczonych przez Gminę w zakresie obsługi przedsiębiorców z dotychczasowej lokalizacji do Dzierżoniowskiej Strefy Biznesu i Inicjatyw Obywatelskich (przedsiębiorca w jednym miejscu może załatwić sprawy urzędowe, skorzystać z pomieszczeń biurowych, wsparcia NGO). • Stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości, zwłaszcza tej opartej na innowacjach. Dzierżoniowska Strefa Biznesu i Inicjatyw Obywatelskich będzie miała charakter inkubatora przedsiębiorczości, który będzie wspierał młode firmy w początkowej fazie rozwoju, udostępniając nie tylko powierzchnie biurowe wyposażone w sprzęt komputerowy, biuro co - workingowe, salę szkoleniowo – konferencyjną z nowoczesnym systemem audiowizualnym oraz salę spotkań biznesowych, ale także zapewniając dostęp do wymiany wiedzy i doświadczeń. • Zebranie w jednym miejscu instytucji otoczenia biznesu, dzięki czemu przedsiębiorcy będą mieli dostęp do usług doradczych, finansowych oraz szkoleniowych. • Zebranie w jednym miejscu organizacji pozarządowych, dzięki czemu mieszkańcy będą mieli dostęp do różnych organizacji w jednym miejscu - centrum będzie pełniło ponadto rolę ośrodka aktywności lokalnej i inkubatora inicjatyw obywatelskich.
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych
Celem głównym projektu jest wzrost poziomu zatrudnienia oraz rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia osób, które ukończyły 30 rok życia, zamieszkałych na terenie obszaru rewitalizowanego Dzierżoniowa, bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo, które planują założenie własnej działalności gospodarczej, w okresie trwania projektu. Grupę docelową stanowią osoby powyżej 30 roku życia (od dnia 30 urodzin), planujące rozpocząć działalność gospodarczą tj. osoby bezrobotne, nieaktywne zawodowo, należące co najmniej do jednej z znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy grup.
5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Rozmowa z doradcą oraz usługi szkoleniowo-doradcze (szkolenia rozwijające umiejętności miękkie oraz z zakresu księgowości, kodeksu pracy i innych przepisów). Dotacje na rozpoczęcie działalności oraz wsparcie pomostowe.
6. Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia
ul. Batalionów Chłopskich 19, 58-200 Dzierżoniów.
7. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania
W zakresie dostępności architektonicznej: – Zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynku. – Instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń. – Zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób. W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej: – Zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym

w formie określonej w tym wniosku.			
8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
20 000 zł		280 000,00 zł	
łącznie wartość przedsięwzięcia			
300 000,00 zł			
9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
Wskaźniki: Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej - 10 szt.			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie - 10 szt.			
Pole na dodatkowe informacje: -			

Źródło: opracowanie własne

Tabela 32 Fiszka projektowa Aktywna integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Dzierżoniowie

1. Nazwa przedsięwzięcia:
Aktywna integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Dzierżoniowie
2. Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miejska Dzierżoniów, Rynek 1, 58-200 Dzierżoniów. Jednostka samorządu terytorialnego.
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych
Dużym problemem na obszarze rewitalizacji jest bezrobocie. Bezrobociu towarzyszy często bieda. Wskaźnik liczby osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców dla obszaru rewitalizacji wynosi 25,16; przy średniej dla miasta wynoszącej 20,48. Bezrobocie na obszarze rewitalizacji to jeden z ważniejszych problemów w sferze społecznej. Problemowi bezrobocia towarzyszy również niższy wskaźnik przedsiębiorczości wyrażony liczbą podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców. Wskaźnik ten dla podobszaru rewitalizacji Dolny Południe wynosi 119,21 - przy średniej dla całego miasta wynoszącego 132,62.
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych
Celem projektu jest przeciwdziałanie problemom społecznym osób bezrobotnych i bezdomnych z obszaru rewitalizacji poprzez działania z dziedziny aktywnej integracji.
5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Zakres rzeczowy przedstawia się następująco: - Realizacja programów dożywiania, których celem jest zapewnienie posiłku osobom dorosłym, zwłaszcza starszym, samotnym, chorym, ubogim. W ramach pomocy prowadzona będzie tzw. „Łódówka społeczna”. Można w niej zostawiać produkty żywnościowe, a przede wszystkim brać, jeśli ktoś jest w trudnej sytuacji i ich potrzebuje. - Moduł aktywnej integracji, którego celem jest aktywizacja i profilaktyka zmierzająca do wychodzenia z bezdomności. W ramach projektu osoby te będą miały możliwość podejmowania prac na rzecz miasta oraz korzystania ze wsparcia specjalistów z zakresu profilaktyki uzależnień. Osoby bezdomne będą spotykać się w świetlicy, w której będą miały możliwość wykąpać się, ostrzyć, przebrać odzież, przygotować do wykonywania prac porządkowych, przy zieleni oraz drobnych remontach w siedzibach jednostek miejskich. Celem powyższych działań jest również wyrobienie nawyków higienicznych oraz przygotowanie do pełnienia obowiązków zawodowych oraz wsparcie w zakresie wychodzenia z uzależnień, które często towarzyszą bezdomności. Świetlica przeznaczona jest dla osób, które nie mają

jeszcze gotowości do podjęcia pracy i aktywizacji. Uczestnicy ci będą zachęceni do podejmowania prac i uczestnictwa w życiu społeczności. Projekt będzie otwarty również na osoby zagrożone bezdomnością, które mają szansę uzyskać świadczenia umożliwiające im terminowe regulowanie należności czynszowych.			
– Moduł aktywizacyjny skierowany jest do osób i rodzin z problemem przemocy i uzależnień. Celem działań realizowanych w module będzie udzielenie wszechstronnej pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie. Zaplanowane są działania edukacyjno - profilaktyczne dla dorosłych, młodzieży i dzieci z zakresu występowania, zapobiegania, ochrony i radzenia sobie ze zjawiskiem przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy. Prowadzić będzie działalność grupa wsparcia dla kobiet z doświadczeniem przemocy i współuzależnionych. – Prowadzenie Lokalnego Telefonu Zaufania. Osoby potrzebujące będą mogły otrzymać informacje o dostępnych formach leczenia uzależnień oraz o instytucjach i placówkach zajmujących się profilaktyką przemocy domowej, leczeniem uzależnień, prowadzących grupy wsparcia.			
6. Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
Ul. Kilińskiego 14b, 58-200 Dzierżoniów			
7. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania			
W zakresie dostępności architektonicznej: – zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynku, – instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, – zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji. W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej: zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.			
8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
140 000 zł	-	-	-
łącznie wartość przedsięwzięcia			
140 000,00 zł			
9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): • Liczba osób potrzebujących otrzymujących wsparcie – 150 osób. • Liczba przedsięwzięć aktywizacyjnych – 25 szt.			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): • Liczba osób, które wyszły z sytuacji wykluczenia społecznego – 30 osób.			
Pole na dodatkowe informacje: -			

Źródło: opracowanie własne

Tabela 33 Fiszka projektowa Nowy start. Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności na obszarze rewitalizacji

1. Nazwa przedsięwzięcia:
Nowy start. Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności na obszarze rewitalizacji
2. Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miejska Dzierżoniów, Rynek 1, 58-200 Dzierżoniów. Jednostka samorządu terytorialnego / Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie.
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk

społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych			
Obszar rewitalizacji jest szczególnie dotknięty problemami społecznymi. Wskazuje na to bardzo wysoki wskaźnik liczby udzielonych świadczeń ze środków pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców. Łącznie na obszarze rewitalizacji udzielonych zostało blisko 45% wszystkich świadczeń z pomocy społecznej. Taka sytuacja ma miejsce mimo faktu, że obszar ten zamieszkuje 31% mieszkańców Miasta. Problemem obszaru rewitalizacji jest długotrwałe bezrobocie (dotyczy osób poszukujących pracy przez okres 13 miesięcy i dłużej). Dla obu podobszarów wskaźnik liczby osób długotrwałe bezrobotnych na 1000 mieszkańców jest wyższy od średniej. Dużym problemem dla obszaru rewitalizacji jest alkoholizm, który wywołuje negatywne skutki społeczne. Wskaźnik liczby osób uzależnionych od alkoholu na 1 000 mieszkańców jest dla obszaru rewitalizacji większy niż średnia dla Miasta. Na podobszarze rewitalizacji Dolny południe wynosi 4,56 na podobszarze rewitalizacji 3,35; przy średniej dla całego miasta wynoszącej 1,96. Na obszarze rewitalizacji zarejestrowanych jest aż 37% ogólnej liczby osób uzależnionych na terenie miasta. Wskazane wyżej problemy definiują znaczną liczbą osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.			
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych			
Wzmocnienie aktywności i pobudzenie spójności społecznej zmarginalizowanych, wieloprotymowych społeczności lokalnych Dzierżoniowa, w tym 40 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez realizację programów aktywności lokalnych na obszarach zdegradowanych objętych Gminnym Programem Rewitalizacji.			
5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia			
Zakres przedmiotowy projektu przedstawia się następująco: • Diagnoza problemów, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb środowiska obszarów rewitalizacji oraz warsztaty osób zajmujących się animacją lokalną. • Działania środowiskowe i kulturalne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (spotkania o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym). • Usługi aktywnej integracji o charakterze edukacyjnym i zawodowym – poradnictwo prawne, trening kompetencji, umiejętności społecznych, zawodowych, kursy zawodowe. • Działania przyczynią się do reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwłaszcza bezrobotnych, niepełnosprawnych, bezdomnych, niesamodzielnych.			
6. Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
ul. Szkolna 24, 58-200 Dzierżoniów			
7. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania			
W zakresie dostępności architektonicznej: – zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynku, – instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, – zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób. W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej: zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.			
8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
75 000,00	-	425 000,00 zł	-
łącznie wartość przedsięwzięcia			
500 000,00 zł			
9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - 50 [osoby].
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu – 15 [osoby]
Pole na dodatkowe informacje: -

Źródło: opracowanie własne

Tabela 34 Fiszka projektowa Wolontariusze na start

Załącznik 34 - Nazwa projektu: Wolontariusze na start			
1. Nazwa przedsięwzięcia:			
Wolontariusze na start			
2. Nazwa wnioskodawcy			
Gmina Miejska Dzierżoniów, Rynek 1, 58-200 Dzierżoniów. Jednostka samorządu terytorialnego.			
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych			
Na podstawie diagnozy lokalnego środowiska pracownicy OPS uzyskali informację, że na obszarze rewitalizacji brakuje akcji, przedsięwzięć aktywizacyjnych dedykowanych osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. W odpowiedzi na powyższą diagnozę planuje się organizację akcji pomocowych prowadzonych przez wolontariuszy, a skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji.			
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych			
Celem akcji jest zaangażowanie osób w każdym wieku (młodzież szkolna, osoby dorosłe) do świadomej, dobrowolnej i nieodpłatnej pomocy innym, aktywne działanie w obszarze pomocy osobom potrzebującym na obszarze rewitalizacji.			
5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia			
Przedsięwzięcie przewiduje realizację 8 aktywizacyjnych przedsięwzięć prowadzonych przez wolontariuszy na rzecz osób z obszaru rewitalizacji. Będą to akcje / przedsięwzięcia: spotkania, warsztaty, zajęcia rekreacyjne, spacer, integracyjne, informacyjne itp. Rodzaj przedsięwzięcia będzie dostosowany do potrzeb oraz pomysłów wolontariuszy.			
6. Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
Wybrane miejsca na obszarze rewitalizacji.			
7. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania			
W zakresie dostępności architektonicznej:			
– zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynku, – instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, – zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji.			
W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej: zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.			
8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
15 000,00 zł	-	85 000,00 zł	-
Łączna wartość przedsięwzięcia			

100 000,00 zł
9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Liczba zorganizowanych akcji aktywizacyjnych: 8.
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Liczba osób uczestniczących w akcjach / przedsięwzięciach: 150.
Pole na dodatkowe informacje: -

Źródło: opracowanie własne

Tabela 35 Fiszka projektowa Stawiam na bezpieczeństwo

1. Nazwa przedsięwzięcia:
Stawiam na bezpieczeństwo !
2. Nazwa wnioskodawcy
Komenda Powiatowa Policji w Dzierżoniowie ul. Ząbkowicka 57, 58-204 Dzierżoniów
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych
Obszar rewitalizacji jest miejscem o szczególnej koncentracji przestępczości. Jest to jedna z ważniejszych okoliczności mających wpływ na jakość życia mieszkańców. Wskaźnik liczby przestępstw na 1000 mieszkańców jest najwyższy na dwóch podobszarach rewitalizacji. Dla podobszaru Centrum 1 wynosi 31,44, a dla obszaru Dolny Południe 34,17 przy średniej dla Miasta wynoszącej 16,89.
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych
Celem jest poprawa bezpieczeństwa na drogach poprzez: 1. Poprawa widoczność pieszych i rowerzystów. 2. Poprawa wiedzy na temat przepisów ruchu drogowego. 3. Poprawa świadomości bezpiecznego użytkowania dróg w pobliżu szkół. 4. Budowanie w rodzicach świadomości na temat ich ważnej roli jaką spełniają w codziennej edukacji, dzieci, również w zakresie właściwego zachowania się w ruchu.
5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Przedmiotem projektu jest edukacja w dziedzinie bezpieczeństwa ruchu drogowego, tworzenie narzędzi pomocnych w zdobywaniu wiedzy oraz prezentowanie dobrych praktyk. Celem jest poprawa bezpieczeństwa na drogach poprzez: 1. Akcja promocyjna poprawiająca widoczność na drodze, opracowanie znaku poprawiającego widoczność pieszych i rowerzystów, happening bezpieczeństwa. 2. Poprawa wiedzy na temat przepisów ruchu drogowego poprzez realizację publicznych konkursów z wiedzy o ruchu drogowym. 3. Akcje promujące bezpieczne korzystanie z dróg w pobliżu szkół. 4. Kursy pierwszej pomocy. 5. Szkolenia, prelekcje, akcje promocyjne poprawiające bezpieczeństwo na drogach.
6. Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia
Placówki edukacyjne prowadzone przez Gminę Miejską Dzierżoniów (głównie te na obszarze rewitalizacji).
7. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania
W zakresie dostępności architektonicznej: – zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynku, – instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń,

– zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji. W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej: zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.			
8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
20 000,00 zł	-	-	-
łącznie wartość przedsięwzięcia			
20 000,00 zł			
9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
- Liczba akcji dotyczących bezpieczeństwa – 10 szt. - Liczba materiałów promocyjnych zwiększających bezpieczeństwo – 1 500 szt.			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
Liczba osób przeszkolonych, biorących udział w przedsięwzięciach edukacyjnych – 150 osób.			
Pole na dodatkowe informacje: -			

Źródło: opracowanie własne

Tabela 36 Fiszka projektowa „Po Dzierżoniowsku” - cykl wydarzeń promujących dziedzictwo kulturowe Gminy Miejskiej Dzierżoniów

1. Nazwa przedsięwzięcia:
„Po Dzierżoniowsku” - cykl wydarzeń promujących dziedzictwo kulturowe Gminy Miejskiej Dzierżoniów
2. Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miejska Dzierżoniów, Rynek 1, 58-200 Dzierżoniów / Dzierżoniowski Ośrodek Kultury ul. Świdnicka 23, 58-200 Dzierżoniów.
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych
Obszar rewitalizacji cechuje się bardzo niekorzystnymi czynnikami natury demograficznej. Na podobszarze Centrum 1 przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców wynosi -11,32. Niekorzystna jest tendencja związana z ujemnym saldem migracji. Bilans migracji na 1000 mieszkańców na podobszarze rewitalizacji Centrum 1 wyniósł -27,25 (przy średniej dla miasta wynoszącej -21,61). Obszary centrum miasta, które w znacznej części dotyczą obszaru rewitalizacji borykają się z problemami odpływu mieszkańców. Centrum stało się nieatrakcyjnym miejscem do zamieszkania. Potwierdzają to badania ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców. Mimo, że obszar rewitalizacji położony jest centralnie (w atrakcyjnym architektonicznie i przyrodniczo miejscu), aż 27,7% ankietowanych wskazało, że obszar ten nie jest atrakcyjnym miejscem do zamieszkania.
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych
Promocja dziedzictwa kulturowego Dzierżoniowa poprzez przygotowanie i przeprowadzenie cyklicznych wydarzeń kulturalnych ukierunkowanych na promocję lokalnej tradycji materialnej i niematerialnej (m.in. przeglądy zespołów regionalnych, konkursy potraw regionalnych, jarmarki świąteczne w okresie Świąt Bożego Narodzenia oraz Świąt Wielkiej Nocy, koncerty itp.).
5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Przygotowanie i przeprowadzenie cyklicznych wydarzeń kulturalnych w Gminie Miejskiej Dzierżoniów. Wydarzenia stanowią w warstwie artystycznej cykl promujący dorobek kulturalny Gminy Miejskiej Dzierżoniów, zwłaszcza w zakresie dorobku kultury niematerialnej.
6. Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia
Budynek Urzędu Miasta Dzierżoniów,

- Przedszkole Publiczne nr 2 w Dzierżoniowie, - Budynek ul. A. Mickiewicza 14 - Dzienny Dom Pomocy Społecznej ul. I. Krasickiego 25, - Basen miejski (kryty), - Centrum Usług Wspólnych, Rynek 36, - Schronisko dla psów Azyl.			
7. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania			
Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie społeczno-kulturalnej, na które wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców.			
8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
100 000,00 zł	-	-	-
łączna wartość przedsięwzięcia			
100 000,00 zł			
9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach - 3000 os./rok.			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
Liczba organizowanych wydarzeń - ok. 15 wydarzeń/rok, w zależności od sytuacji epidemiologicznej kraju.			
Pole na dodatkowe informacje:			

Źródło: opracowanie własne

Tabela 37 Fiszka projektowa Cykl plenerów malarskich Gminy Miejskiej Dzierżoniów

1. Nazwa przedsięwzięcia:
Cykl plenerów malarskich Gminy Miejskiej Dzierżoniów
2. Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miejska Dzierżoniów, Rynek 1, 58-200 Dzierżoniów / Dzierżoniowski Ośrodek Kultury ul. Świdnicka 23, 58-200 Dzierżoniów
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych
Problem, na który odpowiada projekt jest brak dostatecznego poziomu integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji.
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych
Celem głównym plenerów jest aktywizacja społeczna społeczności obszarów rewitalizacji poprzez zdobywanie inspiracji i pracę twórczą, popularyzacja sztuki malarskiej, integracja środowiska twórców artystycznych i wymiana doświadczeń.
5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Plener malarski to działanie skierowane do wszystkich sympatyków malarstwa na łonie natury. Wspólne malowanie na powietrzu, w plenerze, ze sztalugą i paletą malarską, duży format płótna sprawiają, że każdy

uczestnik czuje się jak artysta. Plenery malarskie z Dzierżoniowskim Ośrodkiem Kultury, zrealizowane będą w ramach Lata z Pegazem. Jest to znakomita okazja do twórczego rozwoju i aktywnego wypoczynku w pięknym otoczeniu parku. Zajęcia prowadzone będą przez doświadczonych instruktorów.			
6. Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
Miejsca realizacji projektu:			
• Parki i skwery na terenie objętym rewitalizacją. • Plac zabaw przy ul. 11 Listopada. • Dzierżoniowski Ośrodek Kultury, ul. Świdnicka 23, 58-200 Dzierżoniów.			
7. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania			
8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
50 000,00 zł			
łącznie wartość przedsięwzięcia			
50 000,00 zł			
9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
• Liczba osób uczestniczących w plenerach – 150. • Liczba plenerów malarskich – 5. • Liczba imprez integracyjnych towarzyszącym plenerom – 10.			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
• Liczba wystaw poplenerowych – 5.			
Pole na dodatkowe informacje: -			

Źródło: opracowanie własne

Tabela 38 Fiszka projektowa Dzierżoniowska RE-witalizacja – cykl imprez integracyjnych

1. Nazwa przedsięwzięcia:
Dzierżoniowska RE-witalizacja – cykl imprez integracyjnych
2. Nazwa wnioskodawcy
Gmina Miejska Dzierżoniów, Rynek 1, 58-200 Dzierżoniów / Dzierżoniowski Ośrodek Kultury ul. Świdnicka 23, 58-200 Dzierżoniów.
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych
Problem na który odpowiada problem jest brak dostatecznego poziomu integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji. Projekt przyczyni się do niwelacji problemów społecznych obszaru.
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych
Celem głównym imprez jest reintegracja społeczna mieszkańców obszarów rewitalizacji poprzez zdobywanie inspiracji i pracę twórczą, popularyzacja lokalnych środowisk twórczych, związania mieszkańców z miejscem zamieszkania, wspólnej rodzinnej zabawy i spędzania czasu wolnego.
5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Przedmiotem projektu jest realizacja czterech imprez:
1. Poezja na murach.

2. Miodobranie.
3. Jarmark Świąteczny Hej Kolęda.
4. Mikołaj w Rynku.

Poezja na murach.

Jest to bardzo wyjątkowe wydarzenie. Średniowieczne mury obronne, ożywione muzyką płynącą ze sceny, tworzą niepowtarzalną atmosferę koncertów. Poezja na murach to koncert niezwykle. Na koncercie oprócz muzyki, prezentowane będzie także widowiskowe spektakle uliczne.

Miodobranie.

Impreza dotyczy organizacji Jarmarku Pszczelarskiego „MIODOBRAŃIE”, na dzierzoniowskim rynku. Impreza będzie miała charakter rekreacyjno-wystawienniczy. Towarzyszyć jej będą kiermasze sztuki ludowej (wrobów koronkarskich, hafciarskich i szydełkowych, ceramiki, biżuterii, rzeźby, ozdób ze słomy i wikliny), akcesoriów i wrobów pszczelarskich połączone z degustacją różnych gatunków miodu i przeróżnych z niego wrobów medycznych czy kosmetycznych.

Jarmark Świąteczny Hej Kolęda.

Impreza będzie zrealizowana w okresie świątecznym. Miejszem imprezy będzie dzierzoniowski rynek. Podczas imprezy prezentowane będą: koncerty, animacje i warsztaty dla najmłodszych z robienia ozdób świątecznych, kiermasz produktów świątecznych m.in. stroików, bombek, choinek, rękodzieła artystycznego, pierników, miodu, pachnącego pieczywa i wielu innych. Wydarzenie przewiduje organizację wspólnej Wigilii dla mieszkańców. Impreza integruje społeczność obszaru rewitalizacji. W ramach tej imprezy zostanie zorganizowane stoisko akcji „Podziel się ciepłem”. Każdy potrzebujący mógł wybrać dla siebie ciepłą czapkę, rękawiczki lub szalik. Wcześniej, pracownicy urzędu miasta wspólnie z uczniami szkół będą prowadzić zbiórkę zimowych ubrań. Jarmark będzie doskonałą okazją do promocji akcji „Podziel się posiłkiem”. Chodzi o zaopatrywanie społecznej lodówki, która znajduje się przy wejściu do Ośrodka Pomocy Społecznej od ul. 11 listopada. Z lodówki może skorzystać potrzebujący i będzie to można zrobić podczas imprezy.

Mikołaj w Rynku.

Impreza przeznaczona dla najmłodszych mieszkańców Dzierżoniowa z rodzicami i dziadkami. Spotkanie z Mikołajem przeprowadzone będzie na dzierzoniowskim rynku. Na scenie przed ratuszem prezentowane będą plenerowe spektakle połączone z konkursami dla dzieci, jako wstęp do oczekiwania na spotkanie z Mikołajem. Przybycie Mikołaja będzie niespodzianką. Punktem kulminacyjnym imprezy będzie zapalenie lampek na ustawionej w Rynku, mierzącej blisko 15 metrów świątecznej choince, a na zakończenie rozdawane będą słodkie upominki od Mikołaja.

6. Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

Rynek w Dzierżoniowie.

7. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie społeczno-kulturalnej, na które wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców.

8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
100 000,00 zł.			

Łączna wartość przedsięwzięcia

100 000,00 zł.

9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

- Liczba imprez integracyjnych – 4 szt.

Liczba uczestników imprez integracyjnych – 5 000 osób.
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Liczba osób korzystających ze wsparcia (posiłki, upominek) – 1 000 osób.
Pole na dodatkowe informacje: -

Źródło: opracowanie własne

Tabela 39 Fiszka projektowa Festyn rodzinny miniosiedla na ul. Sowiogórskiej

1. Nazwa przedsięwzięcia:			
Festyn rodzinny miniosiedla na ul. Sowiogórskiej			
2. Nazwa wnioskodawcy			
Dzierżoniowskie Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.			
3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych			
Niski poziom integracji mieszkańców osiedla, problemy społeczne dotyczące mieszkańców i otoczenie.			
4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych			
Projekt będzie polegał na zorganizowaniu festynu dla dzieci ich rodzin oraz mieszkańców miniosiedla na ul. Sowiogórskiej.			
5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia			
Projekt przewiduje organizację zabaw, konkursów rodzinnych oraz zabaw sportowych na świeżym powietrzu mających na celu integrację i zacieśnienie więzi z domem rodzinnym, środowiskiem lokalnym. Główne założenia Festynu to zaangażowanie mieszkańców, rodzin we wspólne spędzanie czasu, prowadzenie warsztatów dla dzieci i młodzieży połączone z zabawą.			
6. Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia			
Dzierżoniów, ul. Sowiogórska, działka nr 1381/4 o/Dolny			
7. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania			
Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie społeczno-kulturalnej, na które wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców.			
8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
2 000,00 zł			
Łączna wartość przedsięwzięcia			
2 000,00 zł			
9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):			
- Liczba imprez integracyjnych – 1 szt. - Liczba uczestników imprez integracyjnych – 100 osób.			

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

- Liczba osób, które zwiększyły poziom integracji – 40 osób.

Pole na dodatkowe informacje: -

Źródło: opracowanie własne

Tabela 40. Fiszka projektowa Zwiedzanie kościoła z audio-przewodnikiem

1. Nazwa przedsięwzięcia:

Zwiedzanie kościoła z audio-przewodnikiem

2. Nazwa wnioskodawcy

Parafia p.w. św. Jerzego w Dzierżoniowie, ul. Miodowa 3, 58-200 Dzierżoniów

3. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych

Atrakcyjny zabytkowy kościół p.w. św. Jerzego w Dzierżoniowie nie jest odpowiednio wykorzystywany dla działań kulturalnych, mimo swojej znacznej wartości z punktu widzenia dziedzictwa kulturowego.

4. Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych

Celem przedsięwzięcia jest popularyzacja dziedzictwa kulturowego Dzierżoniowa.

5. Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Projekt przewiduje organizację zwiedzania kościoła z audio przewodnikiem.

6. Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

Parafia p.w. św. Jerzego w Dzierżoniowie, ul. Miodowa 3, 58-200 Dzierżoniów

7. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Dostępność zgodnie z zakresem dostępności cyfrowej: wymagania określone w Ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych

8. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
-	10 000,00 zł	-	-

Łączna wartość przedsięwzięcia

10 000,00 zł

9. Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

- Liczba zorganizowanych wycieczek z przewodnikiem – 5 szt.

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

- Liczba uczestników wydarzeń z audio przewodnikiem – 200 osób.

Pole na dodatkowe informacje: -

Źródło: opracowanie własne

8.2 Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Poza przedsięwzięciami podstawowymi dopuszczalna jest również realizacja przedsięwzięć uzupełniających, zlokalizowanych na obszarze miasta, poza obszarem rewitalizacji – jeżeli wynika to z ich specyfiki. Powinny one jednak stanowić niezbędne uzupełnienie działań podejmowanych wewnątrz obszaru rewitalizacji. Na etapie wdrażania GPR nie są znane zakresy oraz ramy finansowe działań uzupełniających. Główna ich idea będzie wpisywać się w cele i kierunki GPR, przez co planowane działania przyczynią się do zwiększenia poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców oraz pociągną za sobą szereg innych korzyści o charakterze gospodarczym, środowiskowym oraz przestrzenno-funkcjonalnym. Działania te mogą być podjęte zarówno przez instytucje publiczne, jak i przez organizacje pozarządowe i przedsiębiorców. Powinny uzupełniać lub podtrzymywać efekty przedsięwzięć prowadzonych na obszarze rewitalizacji. W związku z powyższym, w ramach interwencji rewitalizacyjnej, na terenie gminy mogą być wdrażane także projekty uzupełniające oraz komplementarne do podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ukierunkowane w szczególności na:

- rozbudowę systemu monitoringu w mieście Dzierżoniów,
- zagospodarowanie przestrzeni publicznych, w tym roboty budowlane w obiektach wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia w celu zaspokajania różnych potrzeb społeczności lokalnej,
- modernizację energetyczną budynków użyteczności publicznej, likwidację niskiej emisji poprzez wymianę lub modernizację indywidualnych źródeł ciepła oraz budowę instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach,
- budowę lub przebudowę niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej (np. wiaty, parki, place zabaw, skwery, oświetlenie, boiska),
- wzmacnianie kapitału społecznego poprzez inicjatywy rozwijające potencjał lokalnych społeczności, organizacja wydarzeń aktywizujących mieszkańców, promocja lokalnego dziedzictwa historycznego, przyrodniczego i kulturowego,
- zachowanie elementów lokalnego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, w tym przebudowę niekomercyjnej infrastruktury społeczno-kulturalnej,
- akcje edukacyjne we współpracy z instytucjami rynku pracy i otoczenia przedsiębiorczości kształtujące postawy przedsiębiorcze,
- integrację i aktywizację mieszkańców oraz zwiększenie ich partycypacji w życiu publicznym,
- poprawę poziomu dostępności oraz jakości różnego rodzaju usług publicznych,
- tworzenie odpowiednich warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej,
- tworzenie odpowiednich warunków dla funkcjonowania i działalności organizacji społecznych.

9. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych

Komplementarność stanowi istotny element budowy GPR. Wskazuje na wzajemne powiązania pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami skutkować będzie efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. Komplementarność rozpatrywana jest w pięciu aspektach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania.

9.1 Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna w niniejszym GPR oznacza przede wszystkim uwzględnienie ciągłości przestrzeni i relacji przestrzennych z pozostałymi częściami miasta oraz powiązanie z obszarem Gminy Wiejskiej Dzierżoniów. W szerszym ujęciu oznacza ciągłość przestrzenną z obszarami powiązanymi funkcjonalnie z miastem - z gminami powiatu dzierżoniowskiego. Zgodnie z zapisami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego (Załącznik nr 1 do uchwały nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r.) Gmina Miejska Dzierżoniów jest ośrodkiem lokalnym II stopnia, wykazującym powiązania funkcjonalne w ramach powiatu dzierżoniowskiego. Powiązania przestrzenne wyartykułowane w Planie będą miały zastosowanie również w ramach prowadzonej rewitalizacji.

Rysunek 4 Komplementarność przestrzenna GPR Gminy Miejskiej Dzierżoniów

Źródło: opracowanie własne

Łącznie obszar rewitalizacji w Gminie Miejskiej Dzierżoniów ma powierzchnię 166 ha stanowiącą 8,3% powierzchni miasta i jest zamieszkaną przez 6 088 osób stanowiących 20,3 % ludności miasta Dzierżoniów. Założeniem dla realizacji projektów w ramach programu rewitalizacji jest zasada rozwiązywania problemów w miejscu ich występowania lub generowania.

Komplementarność przestrzenna Gminnego Programu Rewitalizacji zapewniona jest poprzez:

- realizację głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji, czyli na obszarze o szczególnej koncentracji problemów społecznych i pozaspółecznych oraz kierowanie ich do mieszkańców (interesariuszy) obszaru rewitalizacji,
- realizację projektów uzupełniających dla głównych projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarze rewitalizacji oraz kierowanie ich do mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz osób spoza obszaru rewitalizacji.

Kluczowym jest traktowanie przestrzeni jako całości, w której efekty działań rewitalizacyjnych będą oddziaływać nie tylko punktowo, ale na całe otoczenie. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne skoncentrowane są na obszarze rewitalizacji, przez co charakteryzują się komplementarnością przestrzenną. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i na tej podstawie określenie obszaru rewitalizacji oparte zostało o dogłębną analizę wskaźnikową oraz konsultacje społeczne. Dzięki realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, pozytywne skutki ich oddziaływania widoczne będą na całym obszarze, ponieważ wiele z nich dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli nie tylko mieszkańcy obszaru rewitalizacji, miasta i gminy, ale też osoby odwiedzające Dzierżoniów. Wszystkie działania będą prowadzone w taki sposób, aby niwelować zjawiska kryzysowe, a nie przenosić je w inne miejsca oraz aby zapobiegać efektom niepożądanym, takim jak segregacja społeczna czy wykluczenie.

9.2. Komplementarność problemowa

Spójność problemową w GPR Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 zapewniono poprzez zaprojektowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych odpowiadających na zdiagnozowane problemy społeczne oraz wzajemnie się dopełniających pomiędzy różnymi sferami tematycznymi. Zadania o charakterze inwestycyjnym uzupełniają działania o charakterze społecznym (kulturalnym, integracyjnym, aktywizującym mieszkańców). Działania inwestycyjne skupiają się na umożliwieniu realizacji przedsięwzięć miękkich – społecznych, a jednocześnie porządkują przestrzeń publiczną, zwiększają ład przestrzenny i docelowo poprawiają jakość życia mieszkańców oraz ich aktywizację. Zasada komplementarności problemowej wyraża się także w tym, że poszczególne przedsięwzięcia wpisują się w kierunki działań przewidziane do rewitalizacji, a co za tym idzie również w cele strategiczne oraz w cel główny rewitalizacji. Dopełnianie się przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak również powiązanie ich z celami rewitalizacji, zapobiega zjawisku fragmentaryzacji, zapewniając oddziaływanie na obszar rewitalizacji w sposób kompleksowy.

Ponadto w realizacji projektów społecznych, aktywizujących lub tych z zakresu reintegracji społecznej prócz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zakłada się udział osób z ich otoczenia (tzw. otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym). Otoczenie osób

zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym to osoby spokrewnione lub niespokrewnione z osobami zagrożonymi ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, a także inne osoby z najbliższego środowiska osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Za otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym uznaje się wszystkie osoby, których udział w projekcie jest niezbędny dla skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

9.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Zasada ta oznacza konieczność utworzenia systemu zarządzania programem rewitalizacji, który umożliwi efektywne współdziałanie różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność w zakresie wdrażanych procedur. Za realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 odpowiada Burmistrz Dzierżoniowa, przy wsparciu Urzędu Miasta Dzierżoniowa oraz jednostek organizacyjnych miasta. Bezpośredni nadzór na realizacją GPR w zakresie zadań inwestycyjnych będzie pełnił Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych UM, a w zakresie zadań społecznych Wydział Edukacji i Spraw Społecznych UM.

Wybrany pracownik merytoryczny jednego z Wydziałów będzie koordynatorem rewitalizacji w Gminie Miejskiej Dzierżoniów. Umieszczenie koordynatora w obrębie struktur Urzędu Miasta Dzierżoniów zapewni skuteczne zarządzanie programem oraz pozwoli na kontynuację i uzupełnienie działań podejmowanych w ramach realizacji polityk publicznych. W celu skutecznej realizacji założeń GPR przewiduje się także współpracę z podmiotami podległymi samorządowi lokalnemu oraz instytucjami otoczenia społecznego i gospodarczego. Instytucje te odpowiedzialne będą nie tylko za konsultowanie, opiniowanie projektów i działań rewitalizacyjnych w ramach prac Komitetu Rewitalizacji, ale także będą uczestniczyły w realizacji poszczególnych przedsięwzięć na zasadach zlecania zadań publicznych według procedury przewidzianej w Ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawie – Prawo zamówień publicznych. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach. Realizacja GPR będzie systematycznie monitorowana. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących.

9.4. Komplementarność międzyokresowa

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest dokumentem planującym rozwój miasta i stanowi deklarację kontynuacji polityki rozwojowej prowadzonej w Gminie Miejskiej Dzierżoniów. Przedsięwzięcia w niniejszym programie są następstwem podjętych działań i inicjatyw we wcześniejszym okresie.

Programowanie procesu rewitalizacji w Gminie Miejskiej Dzierżoniów ma już wieloletnią tradycję, a przedmiotowy dokument jest trzecim dotyczącym rewitalizacji. Poprzednie dwa programy rewitalizacji były opracowywane i wdrażane w następującej kolejności:

- Lokalny Program Rewitalizacji miasta Dzierżoniów na lata 2008-2013,
- Program Rewitalizacji Centrum Dzierżoniowa na lata 2011-2016,
- Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2015-2020.

W ramach realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Dzierżoniów na lata 2008-2013 zrealizowano następujące zadania:

- Centrum Środowiskowego Domu Samopomocy oraz Centrum Aktywizacji Społecznej. Remont budynków dawnej szkoły sportowej. Inwestycja była współfinansowana ze środków zewnętrznych. W odnowionym obiekcie obok CAS funkcjonować będzie również Środowiskowy Dom Samopomocy. Całkowita wartość projektu wynosiła 2 698 961,39 zł, w tym wkład Unii Europejskiej 1 817 718,98 zł.
- Remont budynku Towarzystwa Przyjaciół Dzieci W ramach przedsięwzięcia przeprowadzono termomodernizację obiektu, odnowiono wnętrza oraz przeprowadzono kompleksowy remont przyległej do obiektu sali gimnastycznej. Całkowita wartość projektu: 1 400 901,75 zł brutto.
- Budowa placu zabaw w rejonie ul. Brzegowej 129. Budowa placu zabaw obejmie montaż urządzeń zabawowych, budowę oświetlenia i ogrodzenia terenu. Planowany jest także monitoring oraz architektura terenów zielonych. Całkowita wartość projektu: 209 800,00 zł brutto.
- Rozbudowa Dzierżoniowskiego Ośrodka Kultury. Efektem przedsięwzięcia jest nowa sala widowiskowa, studio nagrań, pomieszczenia na warsztaty artystyczne. Nowy budynek umożliwia także udział w wydarzeniach kulturalnych niepełnosprawnym mieszkańcom miasta. Całkowita wartość projektu: 6 100 000,00 zł brutto, w tym dotacja z RPO 70% kosztów kwalifikowanych.
- Remont zabytkowego Ratusza Miejskiego. Remont objął odnowienie elewacji budynku Ratusza, biblioteki i wieży ratuszowej. Wymienione zostały pokrycia dachowe i instalacja centralnego ogrzewania w bibliotece. Na remont ratusza miasto zdobyło zewnętrzne dofinansowanie. Całkowita wartość projektu: 4 043 603,21 zł.
- Remont budynków przy ul. Brzegowej. Remonty w dwóch budynkach w jednej z najstarszych części miasta. Obydwa budynki uzyskały m.in. nową elewację. Całkowita wartość projektu: 190 333,02 zł.

Program Rewitalizacji Centrum Dzierżoniowa na lata 2011-2016.

Program Rewitalizacji Centrum Dzierżoniowa na lata 2011-2016 to zespół działań podejmowanych w oparciu o zintegrowaną i zrównoważoną strategię rozwoju lokalnego, mającą na celu minimalizowanie problemów gospodarczych, ekologicznych oraz społecznych na obszarze centrum miasta wyznaczonym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obszaru ograniczonego ulicami: Batalionów Chłopskich, Bielawską, Piastowską, Wrocławską, Daszyńskiego, Mickiewicza, Krasickiego, Sienkiewicza i Kopernika w Dzierżoniowie oraz wspieranie korzystnych przeobrażeń tego obszaru. W ramach realizacji Programu zaplanowano szereg inwestycji i przedsięwzięć przyczyniających się do podniesienia jakości życia mieszkańców.

Tabela 41 Stopień realizacji zadań z Programu Rewitalizacji Centrum Dzierżoniowa na lata 2011 – 2016

Zadanie / projekt z Programu Rewitalizacji Centrum Dzierżoniowa na lata 2011 – 2016	Stan realizacji
Działania wspomagające rozwój gospodarczy	
Realizacja założeń Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego centrum miasta	Zrealizowano częściowo
Gospodarowanie mieniem Gminy	Zrealizowane
Program Plomb	Zrealizowane
Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie objętym dokumentem	Zrealizowano częściowo
Działania wpływające na estetykę miasta – remonty budynków i obiektów zabytkowych	
Dofinansowanie remontów i robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków	Zrealizowane
Program „Piękna Fasada”.	Zrealizowane
Średniowieczne mury obronne	Zrealizowane
Działania wpływające na estetykę miasta – tereny zielone	
Program Porządkowania Kwartalów i Podwórek	Zrealizowano częściowo
Konkurs „Piękno kwiatów wokół nas”	Zrealizowano częściowo
Kwiaty w oknach	Zrealizowane
Parki, skwery, place	Zrealizowano częściowo
Działania w sferze kulturalnej	
Jarmark Świętego Jerzego	Zrealizowane
Poezja na Murach	Zrealizowane
Jarmark pszczelarski „Miodobranie”	Zrealizowane
Imprezy i wystawy okolicznościowe	Zrealizowane
Rozbudowa bazy Dzierżoniowskiego Ośrodka Kultury	Zrealizowane

Źródło: opracowanie własne

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2015-2020.

Dokument pt. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2015-2020 został opracowany i przyjęty jako dokument strategiczny o charakterze lokalnym. W ramach tego programu zrealizowano następujące inwestycje rewitalizacyjne:

- Modernizacja i termomodernizacja budynku szkoły podstawowej nr 6 w Dzierżoniowie wraz zagospodarowaniem terenu na funkcje sportową,
- Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 3 w Dzierżoniowie wraz zagospodarowaniem terenu na funkcje sportową,
- Modernizacja oraz remonty budynków komunalnych oraz udział gminy w remontach wspólnot mieszkaniowych,
- Remont i przebudowa Kina „Zbyszek”,
- Remont Muzeum Miejskiego w Dzierżoniowie (wykonano częściowo),
- Przebudowa budynku przy ul. Świdnickiej 35 na potrzeby dziennego domu pomocy społecznej i NGO,
- Zintegrowane centrum przesiadkowe.

Projekty te przyczyniły się do poprawy jakości życia mieszkańców i poprawiły jakość i funkcjonalność miejskiej infrastruktury społecznej.

9.5. Komplementarność źródeł finansowania

Przedsięwzięcia realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 będą finansowane z różnych źródeł. Jednocześnie zaplanowano finansowanie poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgodnie z zasadą dodatkowości przy wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych oraz programów krajowych. Taki montaż finansowy uwzględniający różne metody pozyskiwania środków finansowych wskazuje wprost na komplementarność przyjętych rozwiązań.

9.6 Podsumowanie komplementarności

Podsumowanie komplementarności GPR zaprezentowano na poziomie celów i kierunków działań. Przedstawiono je w tabeli poniżej, wskazując rodzaj komplementarności pomiędzy poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi, a przypisanymi im kierunkami działań oraz celami strategicznymi.

Tabela 42 Komplementarność przedsięwzięć z celami strategicznymi i kierunków działań GPR

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	1. Wysoki poziom integracji oraz aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji					2. Uporządkowane przestrzenie publiczne i ciągi komunikacyjne bazujące na zasobach przyrodniczych i historycznych obszaru rewitalizacji		
		1.1 Wzrost poziomu przedsiębiorczości, rozwój rynku pracy obszaru rewitalizacji	1.2 Stworzenie warunków do integracji różnych grup społecznych, w tym grup zagrożonych marginalizacją	1.3 Aktywizacja i włączenie społeczne grup zagrożonych marginalizacją	1.4 Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego	1.5 Wzrost poczucia związku mieszkańców z miejscem	2.1 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców	2.2 Modernizacja i adaptacja istniejących obiektów użyteczności publicznej	2.3 Poprawa jakości układu komunikacyjnego obszaru rewitalizacji
1.	Dzierżoniowska Strefa Biznesu i Inicjatyw Obywatelskich								
2.	Dzierżoniowski Ośrodek Integracji Społecznej								
3.	Modernizacja Ośrodka Pomocy Społecznej								
4.	Centrum opiekuńczo-mieszkalne								
5.	Rewaloryzacja układu komunikacyjnego na obszarze zdegradowanym oraz obszarze rewitalizacji								
6.	Rewitalizacja budynków użyteczności publicznej oraz zabytkowych								
7.	Rewitalizacja terenów zielonych w tym szczególnie parków, terenów rekreacyjnych, placów zabaw i historycznych cmentarzy								
8.	Zagospodarowanie rynku i terenów w obrębie staromiejskiego centrum miasta Dzierżoniów								
9.	Rewaloryzacja obiektu użyteczności publicznej – zabytkowego pałacyku miejskiego, siedziby Muzeum Miejskiego Dzierżoniowa								

10.	Rewitalizacja terenów miniosiedla na ul. Sowiogórskiej								
11.	Rewitalizacja terenu przy kościele św. Jerzego								
12.	Rewitalizacja witraży w kościele p.w. św. Jerzego								
13.	Rewaloryzacja obiektu użyteczności publicznej – zabytkowego Kościoła pw. Niepokalanego Poczęcia NMP (adoracyjny) w Dzierżoniowie								
14.	Startuję w biznesie								
15.	Aktywna integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Dzierżoniowie								
16.	Nowy start. Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności na obszarze rewitalizacji								
17.	Wolontariusze na start								
18.	Stawiam na bezpieczeństwo								
19.	Po Dzierżoniowsku” - cykl wydarzeń promujących dziedzictwo kulturowe Gminy Miejskiej Dzierżoniów								
20.	Cykl plenerów malarskich Gminy Miejskiej Dzierżoniów								
21.	Dzierżoniowska RE-witalizacja – cykl imprez integracyjnych								
22.	Festyn rodzinny miniosiedla na ul. Sowiogórskiej								
23.	Zwiedzanie kościoła z audio-przewodnikiem								

Źródło: opracowanie własne

9.7 Mechanizmy integracji

Integrowanie działań zaproponowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest istotnym elementem wspierającym osiągnięcie zamierzonych celów. Integrowanie poszczególnych przedsięwzięć polega na połączeniu m.in. działań koncepcyjnych, organizacyjnych i finansowych. Tym samym przedmiotowy rozdział stanowi uzupełnienie wykazanej komplementarności. Główną podstawą zbudowania trzech autonomicznych poziomów integracji przedsięwzięć jest założenie, że każde z działań zwiększa swój własny potencjał czerpiąc z innych i zarazem zwiększa ich potencjał oddziałując na nie. Tym samym mechanizmy integracji wzmacniają sprzężenie zwrotne pomiędzy planowanymi przedsięwzięciami.

Rysunek 5 Schemat integrowania działań rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne

Kluczowymi mechanizmami integracji zaplanowanej w GPR interwencji będą następujące czynniki:

1. **Integracja na poziomie celów** – mechanizm integracji w tym obszarze został wdrożony już przy opracowaniu dokumentu i będzie kontynuowany w okresie jego wdrażania. Etap opracowania dokumentu uwzględnił takie mechanizmy jak:
 - a. konsultacje wytyczonego obszaru zdegradowanego i wyznaczonego na jego podstawie obszaru rewitalizacji – etap ten rozpoczął mechanizm integracji poprzez uruchomienie procesu udziału mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu GPR,
 - b. nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych do GPR – otwarty nabór przedsięwzięć przełożył się na stworzenie pola do weryfikacji przedsięwzięć z punktu widzenia ich

oddziaływania na podobszary rewitalizacji i zaplanowania kompleksowej i zintegrowanej interwencji.

Na etapie wdrażania integracja na poziomie celów będzie zachodzić dzięki monitoringowi – weryfikacji osiąganych celów i formułowania zaleceń określających dalsze kroki wdrażania GPR.

2. Integracja na poziomie partycypacji społecznej w zarządzaniu wdrażaniem GPR – mechanizm ten będzie realizowany poprzez:

- a. powołanie Komitetu Rewitalizacyjnego – podstawową funkcją Komitetu będzie ocenianie postępu wdrażania GPR z punktu widzenia integracji i komplementarności podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji,
- b. współpracę ze środowiskiem seniorów oraz młodzieży w zakresie działań rewitalizacyjnych podejmowanych dla osób starszych, młodzieży i dzieci,
- c. współpracę z podmiotami świadczącymi usługi dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, głównie osób niepełnosprawnych, bezrobotnych,
- d. współpracę z przedstawicielami organizacji pozarządowych,
- e. periodyczne spotkania z interesariuszami,
- f. dodatkowym narzędziem integracji jest kontrola społeczna procesu realizowana dzięki publikacji i opiniowaniu sprawozdań z monitoringu GPR.

3. Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem – mechanizm związany z ciągłą oceną postępu wdrażania GPR, realizowany poprzez: monitoring i ewaluację.

Jako mechanizmy integracji zostaną także wykorzystane monitoring oraz ewaluacja GPR, które zostały opisane w rozdziale 12. Posłużą one do prowadzenia procesu zarządzania, zgodnie z zaplanowanymi celami, jednocześnie odnosząc się do mierzalnych wskaźników, co pozwoli na pomiar realizacji celów, a tym samym ocenę integracji GPR.

9.8 Dostępność

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 został opracowany z uwzględnieniem kwestii dostępności. Każde przedsięwzięcie w programie było analizowane pod kątem zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności (Dz.U. 2021 poz. 412). Dotyczy to dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami. W analizie dostępności brano pod uwagę następujące możliwe udogodnienia:

W zakresie dostępności architektonicznej:

- a. zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,

- b. instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń,
- c. zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
- d. zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego,
- e. zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób.

W zakresie dostępności cyfrowej: wymagania określone w Ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej:

- a. obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się w języku migowym i innych środkach komunikowania się lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu on-line do usług tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
- b. instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, których celem jest wspomaganie słyszenia,
- c. zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności – w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,
- d. zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

Każda ze zgłoszonych propozycji do GPR została przeanalizowana pod kątem ww. możliwych udogodnień. Miało to na celu poprawę warunków życia i funkcjonowania obywateli ze szczególnymi potrzebami, którzy są narażeni na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność lub obniżony poziom sprawności z powodu wieku czy choroby.

10. Indykatywne ramy finansowe

Kluczowa z punktu widzenia realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest dywersyfikacja źródeł finansowania. Komplementarność źródeł finansowania sprawia, że realizacja zaplanowanych działań jest bardziej efektywna oraz zwiększa szanse na ich pełną realizację. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne mogą być realizowane przez podmioty z sektora publicznego, prywatnego czy pozarządowego.

Wśród źródeł finansowania największe znaczenie mają środki własne budżetu gminy, środki budżetu państwa oraz fundusze europejskie. Planowany zakres przedsięwzięć oraz okres ich realizacji będą zależne w dużej mierze od możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł wsparcia. Łączna wartość planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowanych w ramach GPR zamyka się kwotą **133 822 000,00 zł**. Szczegółowe zestawienie ram finansowych dla poszczególnych przedsięwzięć znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 43 Indykatoryna lista projektów rewitalizacyjnych

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia [zł]
1	Dzierżoniowska Strefa Biznesu i Inicjatyw Obywatelskich	ul. Batalionów Chłopskich 19, 58-200 Dzierżoniów	2022-2024	Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Budżet Miasta, KPO	15 000 000,00
2	Dzierżoniowski Ośrodek Integracji Społecznej	Ul. Kilińskiego 14b, 58-200 Dzierżoniów	2024	Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Budżet Miasta, KPO	10 000 000,00
3	Modernizacja Ośrodka Pomocy Społecznej	ul. Szkolna 24, 58-200 Dzierżoniów	2025	Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Budżet Miasta, KPO	1 000 000,00
4	Centrum opiekuńczo-mieszkalne	Ul. Kilińskiego 14b, 58-200 Dzierżoniów	2027	Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Budżet Miasta, KPO	4 000 000,00
5	Rewaloryzacja układu komunikacyjnego na obszarze zdegradowanym oraz obszarze rewitalizacji	1. Ulica Prochowa 2. Ulica Miernicza 3. Ulica Nowowiejska 4. Ulica Piwna 5. Most drogowy ul. Nowowiejska 146	2022-2030	Budżet Miasta, KPO	32 000 000,00
6	Rewitalizacja budynków użyteczności publicznej oraz zabytkowych	1. Budynek Urzędu Miasta Dzierżoniów. 2. Przedszkole Publiczne nr 2 w Dzierżoniowie. 3. Budynek przy ul. Mickiewicza 14 w Dzierżoniowie. 4. Budynek ul. Krasickiego 25. 5. Basen miejski (kryty). 6. Centrum Usług Wspólnych, Rynek 36. 7. Schronisko dla psów Azyl. 8. Środowiskowy Dom Samopomocy. 9. Budynek Dzierżoniowskiego Ośrodka Kultury. 10. Kino „Zbyszek”.	2022-2030	Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Budżet Miasta, KPO	20 000 000,00
7	Rewitalizacja terenów zielonych w tym szczególnie parków, terenów rekreacyjnych, placów zabaw i	1. Park – dz. nr 294/3 obręb Nowe Miasto 2. Park Józefa Buczyłko wraz z ciągiem pieszym odcinka ulicy Mierniczej	2022-2030	Budżet Miasta, KPO	10 000 000,00

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia [zł]
	historycznych cmentarzy	3. Parki i skwery na terenie objętym rewitalizacją 4. Plac zabaw przy ul. 11 Listopada			
8	Zagospodarowanie rynku i terenów w obrębie staromiejskiego centrum miasta Dzierżoniów	1. Modernizacja parku wzdłuż wału szwedzkiego 2. Zagospodarowanie terenu rynku 3. Modernizacja siedziby Urzędu Miasta 4. Rewaloryzacja w obrębie murów obronnych 5. Zagospodarowanie kwartału pomiędzy ul. Miodową, Spacerową, i Ząbkowicką 6. Zagospodarowanie kwartału pomiędzy ul. Klasztorną, Poprzeczną, Wrocławską i Tylną 7. Zagospodarowanie kwartału pomiędzy ul. Ząbkowicką, Bohaterów Getta, Piwna i Miodową 8. Budowa boksów na odpady komunalne.	2023-2030	Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Budżet Miasta, KPO	20 000 000,00
9	Rewaloryzacja obiektu użyteczności publicznej – zabytkowego pałacyku miejskiego, siedziby Muzeum Miejskiego Dzierżoniowa	Dzierżoniów, ul. Świdnicka 30	2023-2030	Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Budżet Miasta, KPO	2 000 000,00
10	Rewitalizacja terenów miniosiedla na ul. Sowiogórskiej	Dzierżoniów, ul. Sowiogórska, działka nr 1381/4 o/Dolny	2025	środki prywatne	300 000,00
11	Rewitalizacja terenu przy kościele św. Jerzego	Dzierżoniów, ul. Kościelna oraz ul. Spacerowa	2026	środki prywatne	6 100 000,00
12	Rewitalizacja witraży w kościele p.w. św. Jerzego	Dzierżoniów, ul. Miodowa 3	2023-2025	środki prywatne	10 100 000,00
13	Rewaloryzacja obiektu użyteczności publicznej – zabytkowego Kościoła pw. Niepokalanego Poczęcia NMP (adoracyjny) w Dzierżoniowie	Dzierżoniów, ul. Garncarska 16	2022 - 2026	Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Budżet Miasta, Budżet Powiatu Dzierżoniowskiego, KPO	2 000 000,00
14	Startuję w biznesie	Dzierżoniów ul. Batalionów Chłopskich 19, 58-200 Dzierżoniów	2026	Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027,	300 000,00

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia [zł]
				Budżet Miasta, KPO	
15	Aktywna integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Dzierżoniowie	Dzierżoniów, Rynek 1	2026	Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Budżet Miasta, KPO	140 000,00
16	Nowy start. Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności na obszarze rewitalizacji	Dzierżoniów ul. Szkolna 24	2023 - 2025	Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Budżet Miasta, KPO	500 000,00
17	Wolontariusze na start	Wybrane lokalizacje na obszarze rewitalizacji	2023 - 2025	Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Budżet Miasta, KPO	100 000,00
18	Stawiam na bezpieczeństwo	Urząd Miejski w Dzierżoniowie Placówki edukacyjne prowadzone przez Gminę Miejską Dzierżoniów (głównie te na obszarze rewitalizacji).	2026	Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Budżet Miasta, KPO	20 000,00
19	Po Dzierżoniowsku - cykl wydarzeń promujących dziedzictwo kulturowe Gminy Miejskiej Dzierżoniów	1. Budynek Urzędu Miasta Dzierżoniów. 2. Przedszkole Publiczne nr 2 w Dzierżoniowie. 3. Budynek przy ul. Mickiewicza 14 w Dzierżoniowie. 4. Budynek ul. Krasickiego 25. 5. Basen miejski (kryty). 6. Centrum Usług Wspólnych, Rynek 36. 7. Schronisko dla psów Azyl.	2023-2030	Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Budżet Miasta, KPO , Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	100 000,00
20	Cykl plenerów malarskich Gminy Miejskiej Dzierżoniów	1. Park – dz. nr 294/3 obręb Nowe Miasto 2. Rewaloryzacja parku Józefa Buczyłko wraz z ciągiem pieszym odcinka ul. Mierniczej. 3. Parki i skwery na terenie objętym rewitalizacją. 4. Plac zabaw przy ul. 11 Listopada. 5. Dzierżoniowski Ośrodek Kultury, ul. Świdnicka 23, 58-200 Dzierżoniów.	2023-2030	Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Budżet Miasta, KPO	50 000,00
21	Dzierżoniowska RE-witalizacja – cykl imprez integracyjnych	Rynek w Dzierżoniowie	2023-2030	Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027,	100 000,00

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia [zł]
				Budżet Miasta, KPO	
22	Festyn rodzinny miniosiedla na ul. Sowiogórskiej	Dzierżoniów, ul. Sowiogórska, działka nr 1381/4 o/Dolny	2027	Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Budżet Miasta, KPO	2 000,00
23	Zwiedzanie kościoła z audio-przewodnikiem	Parafia p.w. św. Jerzego w Dzierżoniowie, ul. Miodowa 3, 58-200 Dzierżoniów	2025-2030	Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Budżet Miasta, KPO	10 000,00
Razem					133 822 000,00

Źródło: opracowanie własne

11. Opis struktury zarządzania

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji zadaniem własnym samorządu gminnego jest przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie. Głównymi stronami przy wdrażaniu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 są Urząd Miasta Dzierżoniów na czele z Burmistrzem Dzierżoniowa; Rada Miejska Dzierżoniowa, Komitet Rewitalizacji oraz jednostki organizacyjne miasta.

Organem mającym ustawowe umocowanie do zarządzania GPR jest Burmistrz Dzierżoniowa, będący Operatorem procesu rewitalizacji, który ustanawia pozostałe elementy organizacyjne struktury zarządzania wdrożeniem.

Zarządzanie GPR będzie odbywać się w ramach istniejących struktur Urzędu Miasta Dzierżoniów, z uwzględnieniem następującego podziału:

- Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych - w ramach projektów inwestycyjnych,
- Wydział Edukacji i Spraw Społecznych - w ramach projektów społecznych.

Ponadto w ramach wdrażania GPR będą zaangażowane następujące wydziały:

- Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Architektury- w ramach nadzoru realizacji projektów inwestycyjnych,
- Wydział Rozwoju Miasta – w ramach nadzoru nad efektami rzeczowej realizacji projektów rozwoju miasta,
- Wydział Inżynierii Miejskiej – w ramach rzeczowej realizacji projektów inwestycyjnych.

Taki schemat zarządzania nie generuje dodatkowych kosztów w ramach zarządzania programem. Ponadto w realizacji zadań w ramach GPR potencjalnie ważną rolę w strukturze zarządzania (wdrażania) przypisano partnerom projektowym, zgodnie z Ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2021 poz. 1057). Na podstawie art. 28a. ustawy w celu wspólnej realizacji projektów, mogą być tworzone partnerstwa przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt (zwany projektem partnerskim), na warunkach określonych w porozumieniu lub umowie partnerskiej lub na podstawie odrębnych przepisów.

Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne gminy będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez Radę Miejską w Dzierżoniowie Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Miejskiej Dzierżoniów oraz poszczególnymi budżetami rocznymi. Spójność niniejszego programu z WPF zapewnić ma efektywną realizację zaplanowanych, zhierarchizowanych w planie przedsięwzięć.

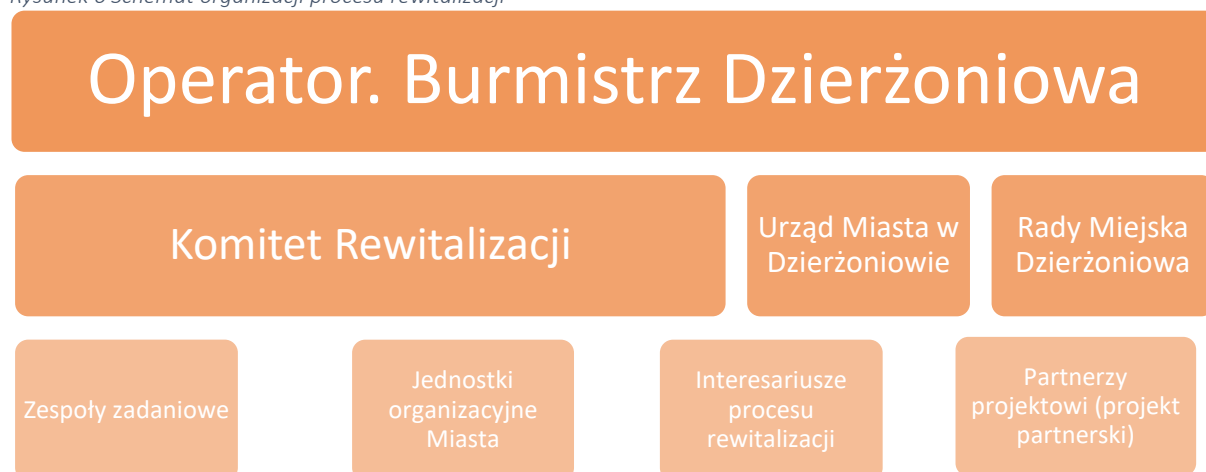
Celem sprawnego zarządzania większymi zadaniami inwestycyjnymi Burmistrz Dzierżoniowa może powoływać zespoły zadaniowe, w skład których będą wchodzić przedstawiciele poszczególnych

komórek odpowiedzialnych za cząstkowe funkcje zarządzania przedsięwzięciem. Ideą powołania ww. zespołów jest właściwe przygotowanie przedsięwzięcia od strony technicznej i sprawne zarządzanie jego realizacją począwszy od przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację, kontrolę i nadzór nad robotami, zarządzanie przepływem dofinansowania, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie otrzymanej pomocy.

Przyjmuję się, że podstawowymi wskaźnikami w zakresie realizacji programu rewitalizacji są:

- Liczba przedsięwzięć rewitalizacyjnych w wymiarze społecznym,
- Liczba przedsięwzięć rewitalizacyjnych w wymiarze infrastrukturalnym,
- Liczba osób biorących udział w działaniach społecznych na obszarze rewitalizacji,
- Liczba osób, które zrealizowały ścieżkę reintegracji społecznej i zawodowej.

Rysunek 6 Schemat organizacji procesu rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Komitet Rewitalizacji

Rolą Komitetu Rewitalizacji jest wsparcie doradcze Burmistrza Dzierżoniowa w zakresie dbałości o prawidłową realizację GPR oraz prowadzenie dialogu między interesariuszami procesu rewitalizacji a organami gminy. Komitet może inicjować również partnerstwa między samorządem a partnerami projektowymi w celu realizacji przedsięwzięć zapisanych w GPR.

Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa Rada Miejska Dzierżoniowa w drodze uchwały, zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli. Podjęcie uchwały w tej sprawie będzie poprzedzone konsultacjami społecznymi.

Burmistrz Dzierżoniowa powoła w drodze zarządzenia Komitet Rewitalizacji w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia uchwalenia przez Radę Miejską Dzierżoniowa zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Rysunek 7 Schemat organizacji procesu rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Identyfikacja i sposób ograniczenia ryzyka podczas wdrażania GPR

W tabeli poniżej przedstawiono możliwe ryzyka, które mogą wystąpić podczas wdrażania GPR. Do każdego ze wskazanych ryzyk przypisano prawdopodobieństwo wystąpienia w 3 stopniowej skali:

1 – niskie ryzyko wystąpienia

2 – średnie ryzyko wystąpienia

3 – ryzyko prawdopodobne

Tabela 44 Możliwe ryzyka

Rodzaj ryzyka	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka	Sposoby rozwiązywania sytuacji problemowej
Nieotrzymanie środków finansowych	3 – ryzyko prawdopodobne	1. Próba dywersyfikacji źródeł finansowania (źródła prywatne, konkursowe, zagraniczne, PPP - partnerstwo publiczno-prywatne) 2. Aktualizacja GPR
Opóźnienia w realizacji przedsięwzięć	2 – średnie ryzyko wystąpienia	1. Odpowiednia konstrukcja umów zakładająca kary umowne i odpowiedzialność wykonawcy za terminowe ukończenie inwestycji/projektu. 2. Bieżący monitoring postępu realizacji przedsięwzięć (więcej w rozdziale 13.1 Monitoring)
Brak chętnych do uczestnictwa w przedsięwzięciach społecznych	2 – średnie ryzyko wystąpienia	1. Wysyłka próśb imiennych do potencjalnych uczestników przez jednostki organizacyjne Gminy 2. Osobiste zaangażowanie liderów wybranych grup w proces rekrutacji

Źródło: opracowanie własne

12. System monitoringu i ewaluacji

12.1 Monitoring

Monitoring procesu rewitalizacji stanowi procedurę systematycznego rejestrowania postępów procesu rewitalizacji na podstawie realizacji działań i powstawania produktów tych działań. Monitoring prowadzony w odniesieniu do realizowanych przedsięwzięć będzie polegał na pozyskiwaniu informacji na temat postępów z realizacji oraz kontroli założeń. Ponadto kontrolowane będą aspekty finansowe przedsięwzięć w kontekście zapewnienia trwałości osiąganych rezultatów. W związku z powyższym, monitoring będzie polegał na utrzymywaniu stałego kontaktu z podmiotami realizującymi przedsięwzięcia rewitalizacyjne, za co odpowiedzialny będzie Operator (Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Architektury - Zespół Nieruchomości Urzędu Miejskiego w Dzierżoniowie). Podstawą oceny realizacji GPR będą pozyskane dane ilościowe i jakościowe. Dla usystematyzowania uzyskiwanych informacji w cyklu rocznym, Operator (Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Architektury - Zespół Nieruchomości Urzędu Miejskiego w Dzierżoniowie) wyśle do wszystkich zaangażowanych podmiotów prośbę o przesłanie informacji o postępach realizowanych prac. Uzyskane informacje będą zbierane i przetwarzane przez Operatora (Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Architektury - Zespół Nieruchomości Urzędu Miejskiego w Dzierżoniowie). Z jednej strony umożliwi to reagowanie na różne zdarzenia związane z wdrażaniem poszczególnych przedsięwzięć, z drugiej prezentację informacji podmiotom zaangażowanym w proces rewitalizacji, w szczególności Radzie Miejskiej Dzierżoniowa oraz Komitetowi Rewitalizacyjnemu w zakresie postępu prowadzonych prac. Tak zaplanowany monitoring pozwoli na utrzymanie systematycznego kontaktu ze wszystkimi zaangażowanymi podmiotami, jednocześnie pozwalając na właściwe przygotowanie ewaluacji.

Podstawowym narzędziem do śledzenia postępów są wskaźniki monitorowania. Do monitorowania zmian stanu obszaru rewitalizacji będą wykorzystane te same wskaźniki ilościowe i jakościowe, które były podstawą delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Natomiast do monitorowania realizacji GPR zaprojektowano system wskaźników realizacji celów GPR (znajdujący się w dalszej części opracowania), w którym zaproponowano wskaźniki mierzące konkretne efekty podejmowanych działań w ramach realizacji zapisów dokumentu (poziom bazowy wskaźników wynosi zero).

12.2 Ewaluacja

Ewaluacja okresowa GPR będzie realizowana w cyklach trzyletnich. Obejmować będzie całość działań zaplanowanych do realizacji w ramach GPR, w tym pośrednią ocenę osiągnięcia wskaźników przypisanych poszczególnym celom. Poniżej zaprezentowano strukturę uprawnień i odpowiedzialności w ramach ewaluacji.

Tabela 45 Organizacja procesu ewaluacji

Stanowisko	Uprawnienie	Odpowiedzialność
Burmistrz Dzierżoniowa	Wskazanie terminów i sposobów wykonania zadań, zatwierdzenie raportu z ewaluacji okresowej	Za zrealizowanie zadań przewidzianych na dany rok budżetowy, terminowe przekazanie raportu z ewaluacji okresowej Komitetowi Rewitalizacyjnemu i Radzie Miejskiej Dzierżoniowa
Komitet Rewitalizacyjny	Opiniowanie raportu z ewaluacji okresowej	Formułowanie zaleceń i opinii dotyczących wdrażania GPR
Dyrektor Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Architektury	Sporządzenie raportu zbiorczego z realizacji zadań ujętych w GPR	Skompletowanie kart zadań, przygotowanie raportu zbiorczego na podstawie informacji zawartych w kartach zadań, weryfikacja wskaźników realizacji GPR. Raport przekazany do opiniowania Komitetowi Rewitalizacyjnemu
Dyrektor Wydziału Inwestycji i Zamówień Publicznych	Wypełnienia kart zadań ujętych w GPR wraz z wykonaniem przypisanych im wskaźników wykonania	Rzetelność raportu, terminowe przekazanie raportu do Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Architektury - Zespół Nieruchomości
Dyrektor Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych		
Dyrektor Wydziału Rozwoju Miasta		
Dyrektor Wydziału Inżynierii Miejskiej		
Dyrektor Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Architektury	Przygotowanie kart zadań do przeprowadzenia ewaluacji okresowej i przesłanie do Wydziału Inwestycji i Zamówień Publicznych, Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych, Wydziału Rozwoju Miasta, Wydziału Inżynierii Miejskiej, podmiotów prywatne i publiczne oraz partnerów (inne niż jednostki miejskie)	Efektywne (sprawne i skuteczne) wykonanie zadań, terminowe przekazanie kart zadań i ankiety do Wydziału Inwestycji i Zamówień Publicznych lub Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych
Podmioty prywatne i publiczne; partnerzy (inne niż jednostki miejskie)	Realizacja zadań ujętych w GPR, wypełnienie ankiet dostarczonych przez pracownika Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Architektury - Zespół Nieruchomości	Efektywne (sprawne i skuteczne) wykonanie zadań, terminowe przekazanie ankiet

Źródło: opracowanie własne

W ramach ewaluacji okresowej przeprowadzane będą następujące czynności:

1. Pracownik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Architektury odpowiedzialny za GPR przesyła karty zadań do Wydziału Inwestycji i Zamówień Publicznych, Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych, Wydziału Rozwoju Miasta, Wydziału Inżynierii Miejskiej, podmiotów prywatnych lub publicznych uczestniczących w GPR, ujętych w GPR, uwzględniające w szczególności poziom osiągnięcia zakładanych wskaźników realizacji przedsięwzięcia.
2. Pracownicy Wydziału Inwestycji i Zamówień Publicznych lub Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych, Wydziału Rozwoju Miasta, Wydziału Inżynierii Miejskiej wypełniają karty zadań i poddają je wstępnej analizie, w szczególności poziom osiągnięcia zakładanych wskaźników realizacji przedsięwzięcia.
3. Pracownik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Architektury sprawdza wypełnione karty zadań pod względem kompletności informacji i w przypadku stwierdzenia uchybień, odsyła je do właściwego Dyrektora lub kierownika jednostki organizacyjnej w celu naniesienia poprawek. Poprawnie wypełnione karty ewaluacyjne zostają skompletowane i poddane analizie.
4. Pracownik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Architektury na podstawie informacji zawartych w kartach zadań przygotowuje zbiorczy raport, który przekazuje Burmistrzowi Dzierżoniowa.
5. Burmistrz Dzierżoniowa zatwierdza raport i przekazuje go Komitetowi Rewitalizacyjnemu. Raport będzie stanowił podstawę sformułowania zaleceń na kolejne lata wdrażania GPR.
6. Komitet Rewitalizacyjny opiniuje raport i przekazuje swoje uwagi i zalecenie Burmistrzowi Dzierżoniowa.
7. Burmistrz Dzierżoniowa po uzyskaniu opinii Komitetu Rewitalizacyjnego przekazuje ją niezwłocznie Radzie Miejskiej Dzierżoniowa.

12.3 Aktualizacja GPR

W przypadku problemów i niskiej efektywności realizacji przedsięwzięć na etapie monitorowania, można wziąć pod uwagę modyfikację i aktualizację programu rewitalizacji. W przypadku wprowadzania zmian i korekt w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych, należy przedstawić ich uzasadnienie. Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 może okazać się konieczna, np. w przypadku nieosiągnięcia zakładanych wskaźników podczas monitorowania lub braku terminowości realizacji działań.

12.4 Harmonogram realizacji

W poniższej tabeli zaprezentowano ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030.

Tabela 46 Harmonogram realizacji GPR

Wyszczególnienie	Okres realizacji
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030	2022 r.
Powołanie i rozpoczęcie prac przez Komitet Rewitalizacyjny	2023 r. (w ciągu 3 miesięcy od uchwalenia GPR)
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Miejskiej Dzierżoniów	Niezwłocznie po uchwaleniu GPR
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacyjnego	Od 2023 r. do 2030 r. (przynajmniej jedno posiedzenie w ciągu roku)
Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach GPR	Od 2022 r. do 2030 r.
Monitoring	Od 2023 r. do 2030 r. (realizowany systematycznie w okresach rocznych)
Ewaluacja okresowa	Od 2023 r. do 2030 r. (realizowana w okresach trzyletnich)
Komunikacja społeczna GPR	Od 2023r. do 2030 r.

Źródło: opracowanie własne

12.5 Koszty zarządzania

Całość procesu wdrażania, monitoringu i ewaluacji będzie realizowana przez pracowników Urzędu Miasta Dzierżoniów w ramach obowiązków służbowych, w związku z czym nie przewiduje się ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z obsługą procesu. Komitet Rewitalizacyjny powołany przez Burmistrza Dzierżoniowa jako ciało doradcze, funkcjonować będzie w oparciu o przedstawicieli Urzędu Miasta Dzierżoniów i miejskich jednostek organizacyjnych, jak również wyłonionych przedstawicieli podmiotów publicznych i prywatnych oraz mieszkańców. Praca w ramach Komitetu Rewitalizacyjnego będzie miała charakter społeczny, nieodpłatny.

12.6 Wskaźniki realizacji

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 wymaga usystematyzowanego monitoringu. Jednym z podstawowych narzędzi służących do śledzenia postępu realizacji GPR są wskaźniki realizacji. Dostarczają one informacji dotyczących efektów realizacji przedsięwzięć wyszczególnionych w dokumencie. Podkreślić należy, iż wybór wskaźników skupiony jest na ocenie osiągnięcia poszczególnych celów rewitalizacji wskazanych w części planistycznej,

a nie produktów poszczególnych przedsięwzięć. Wynika to z postrzegania interwencji w ramach rewitalizacji jako procesu całościowego, który nie jest prostą sumą realizowanych przedsięwzięć, a ma na celu osiągnięcie zmiany na terenie obszaru poddanego rewitalizacji.

Tabela 47 Wskaźniki realizacji GPR dedykowane celom rewitalizacji

Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Źródło danych	Wartość docelowa wskaźnika	Numer projektu
CEL STRATEGICZNY 1. WYSOKI POZIOM INTEGRACJI ORAZ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI				
Liczba obiektów poddanych rewitalizacji	0	Urząd Miasta Dzierżoniów	18	1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 13
Liczba przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, korzystających z obiektów poddanych rewitalizacji	0	Urząd Miasta Dzierżoniów	50	1
Liczba osób, korzystających z obiektów poddanych rewitalizacji	0	Urząd Miasta Dzierżoniów	1 275	2, 4, 7, 8, 9, 13
Liczba wypożyczonego sprzętu rehabilitacyjnego	0	Urząd Miasta Dzierżoniów	20	3
Liczba zorganizowanych spotkań i wydarzeń kulturalnych	0	Urząd Miasta Dzierżoniów	59	7, 13, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
Liczba osób realizujących ścieżkę reintegracji społecznej i zawodowej	0	Urząd Miasta Dzierżoniów	85	14, 17, 18
Liczba wspartych inicjatyw oddolnych mieszkańców w kierunku ekonomii społecznej	0	Urząd Miasta Dzierżoniów	30	15
CEL STRATEGICZNY 2. UPORZĄDKOWANE PRZESTRZENIE PUBLICZNE I CIĄGI KOMUNIKACYJNE BAZUJĄCE NA ZASOBACH PRZYRODNICZYCH I HISTORYCZNYCH OBSZARU REWITALIZACJI				
Długość układów komunikacyjnych objętych rewitalizacją (km)	0	Urząd Miasta Dzierżoniów	4 km	5
Powierzchnia zagospodarowanych terenów zielonych na obszarze rewitalizacji	0	Urząd Miasta Dzierżoniów	10,75 ha	7, 8

Źródło: opracowanie własne

13. Uspołecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej

13.1 Uspołecznienie opracowania GPR

W związku z pracami nad GPR Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030, Urząd Miasta Dzierżoniów organizował konsultacje społeczne na każdym etapie tworzenia dokumentu, co wskazuje na opracowanie GPR metodą partycypacji społecznej zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485 oraz z 2023 r. poz. 28).

1. **Konsultacje projektu uchwały Rady Miejskiej Dzierżoniowa w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Dzierżoniowie.** Konsultacje ogłoszono Obwieszczeniem Burmistrza Dzierżoniowa z dnia 9 marca 2022 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Dzierżoniowa na potrzeby opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2021-2030 na podstawie art. 5a Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40) oraz art. 6 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485 oraz z 2023 r. poz. 28). Konsultacje przeprowadzone były od 16 marca 2022 r. do 15 kwietnia 2022 r. Konsultacje miały zasięg ogólnomiejski. Konsultacje zostały przeprowadzone w formie:
 - zbierania uwag w postaci papierowej przez wypełnienie formularza dostępnego w Biurze Obsługi Klienta Urzędu Miasta w Dzierżoniowie,
 - zbierania uwaga w wersji elektronicznej poprzez wypełnienie formularza ankiety on-line dostępnej na stronie internetowej Urzędu Miasta Dzierżoniowa www.dzierzoniow.pl (<https://dzierzoniow.pl/aktualnosci/konsultacje-nowego-programu-rewitalizacji>),
 - spotkania dla zainteresowanych planowaną rewitalizacją, które odbyło się 17 marca 2022 r. o godz. 14:30 w Dzierżoniowskim Ośrodku Kultury.

W odpowiedzi na prowadzoną ankietę na temat zaproponowanego obszaru rewitalizacji wpłynęło 18 formularzy z opiniami i propozycjami rozwoju ww. obszaru. Wnioski w nich zawarte znalazły odzwierciedlenie w diagnozie pogłębionej obszaru rewitalizacji.

2. **Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych.** Propozycję projektu lub przedsięwzięcia do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 można było zgłosić drogą elektroniczną, wypełniając formularz na przygotowanej w tym celu stronie internetowej, mailowo lub w wersji papierowej dostępnej w BIP (załącznik - fiszka projektowa) oraz w Biurze Obsługi Klienta Urzędu Miasta. Celem naboru było jest określenie katalogu konkretnych działań i zadań, które powinny zostać zrealizowane na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Wypełnione formularze przedsięwzięć można było składać od 13.06.2022 r.

do 04.07.2022 r. W ramach prowadzonego naboru wpłynęło 14 formularzy (propozycji projektowych). Otrzymane propozycje przedsięwzięć były weryfikowane przez Urząd Miasta Dzierżoniów. Żadna z nich nie została odrzucona. W ostatecznym zestawieniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR znalazło się 14 formularzy przedsięwzięć rewitalizacyjnych wypracowanych metodą partycypacyjną.

3. **Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030.** Konsultacje ogłoszono Obwieszczeniem Burmistrza Dzierżoniowa z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030. Burmistrz Dzierżoniowa, działając na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 1 Ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485 oraz z 2023 r. poz. 28), oraz Uchwały Nr XLII/393/22 Rady Miejskiej Dzierżoniowa z dnia 30 maja 2022r. zawiadomił, że w dniu 30.05.2022r. Rada Miejska Dzierżoniowa przyjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030. Po sporządzeniu projektu Gminnego Programu Rewitalizacji został on poddany konsultacjom społecznym.

Grafika 19 Nabór propozycji projektowych do GPR – wersja on-line

Źródło: <https://ankieta.deltapartner.org.pl/dzierzonow>

Przyjęty sposób włączenia w proces tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji służył:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;

- prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy oraz o przebiegu tego procesu;
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji;
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Na każdym etapie prowadzonego procesu rewitalizacyjnego Urząd Miasta Dzierżoniów prowadził działania edukacyjno-informacyjne poprzez stały dostęp do informacji na temat rewitalizacji udzielanych przez pracowników Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Architektury.

13.2 Uspołecznienie wdrażania GPR

Podstawowym celem działań związanych z uspołecznieniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Dzierżoniów na lata 2021-2030 jest dotarcie do jak najszerzej grupy beneficjentów i interesariuszy. Proces partycypacji społeczności lokalnej w realizacji GPR odbywać się będzie:

1. pośrednio – poprzez informowanie z wykorzystaniem strony internetowej gminy, publikacje promocyjne i informacyjne oraz lokalną prasę,
2. bezpośrednio – podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk oraz z organizacjami pozarządowymi, dopuszczalna formuła zdalna.

Interesariuszami procesu rewitalizacji, w stosunku do których prowadzona będzie polityka komunikacji i informacji będą: mieszkańcy gminy, mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w tym także poszczególne grupy społeczne, takie jak młodzież, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami itp.), lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i grupy nieformalne.

W ramach rozpowszechniania informacji o Gminnym Programie Rewitalizacji podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Dzierżoniów na lata 2021 – 2030,
- publikowanie informacji na stronie internetowej Urzędu o nowo realizowanych zadaniach w ramach GPR,
- współpraca z lokalnymi mediami mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i wnioskach z monitorowania GPR.

Uspołecznienie wdrażania GPR będzie również realizowane z wykorzystaniem i wspieraniem rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi poprzez:

- przygotowywanie informacji bieżących z przebiegu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- opracowanie ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny Gminnego Programu Rewitalizacji, prowadzonego procesu rewitalizacji oraz możliwości zgłaszania nowych potrzeb rewitalizacyjnych wynikających ze zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej,
- powołanie Komitetu Rewitalizacji składającego się z przedstawicieli różnych grup interesariuszy rewitalizacji (w terminie do 3 miesięcy od uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji), Komitet stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji. Będzie on również pełnił funkcję opiniodawczo – doradczą Burmistrza Dzierżoniowa,
- organizację co najmniej jednego w roku otwartego spotkania konsultacyjnego (dopuszczalna formuła zdalna), w trakcie którego mieszkańcy oraz przedstawiciele instytucji lokalnych będą mogli uzyskać informacje na temat aktualnego zaawansowania prac nad wdrożeniem procesu rewitalizacji oraz zgłosić uwagi dot. prowadzonych prac.

Proponowane działania mające na celu wspieranie rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi mogą zostać rozszerzone, dostosowane do panujących rozporządzeń.

14. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią: Dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.7.2001, str. 30-37), Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.) oraz Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2022 poz. 916, z późn. zm.) ustawa ta dodatkowo uszczegóławia przepisy odnośnie obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

Burmistrz Dzierżoniowa wystąpił z pismem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w celu uzyskania niezbędnych decyzji w zakresie uczestnictwa w procedurze Strategicznego Oceny Oddziaływania na Środowisko oraz uzyskania stosownych opinii i uzgodnień dla projektu dokumentu.

Pismem z dnia 3 listopada 2022 r. (syg.: WSI.410.2.94.2022.KM) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu stwierdził brak przesłanek do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W uzasadnieniu Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu wskazał, że wytypowane w GPR zadania dotyczą rewitalizacji istniejących obiektów i budynków, zlokalizowanych na terenach zainwestowanych, w znacznym stopniu przekształconych antropogenicznie. Mając zatem na uwadze charakter planowanych działań, a także położenie na terenie zurbanizowanym, poza terenami o szczególnych walorach przyrodniczych, realizacja ustaleń Programu nie powinna wpłynąć znacząco negatywnie na środowisko, w tym na środowisko przyrodnicze terenu miasta Dzierżoniów.

15. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 nie przewiduje wprowadzenia zmian w uchwałach obowiązujących w Gminie Miejskiej Dzierżoniów.

Gminny Program Rewitalizacji nie przewiduje zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 172, 975, 1561).

16. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

16.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji

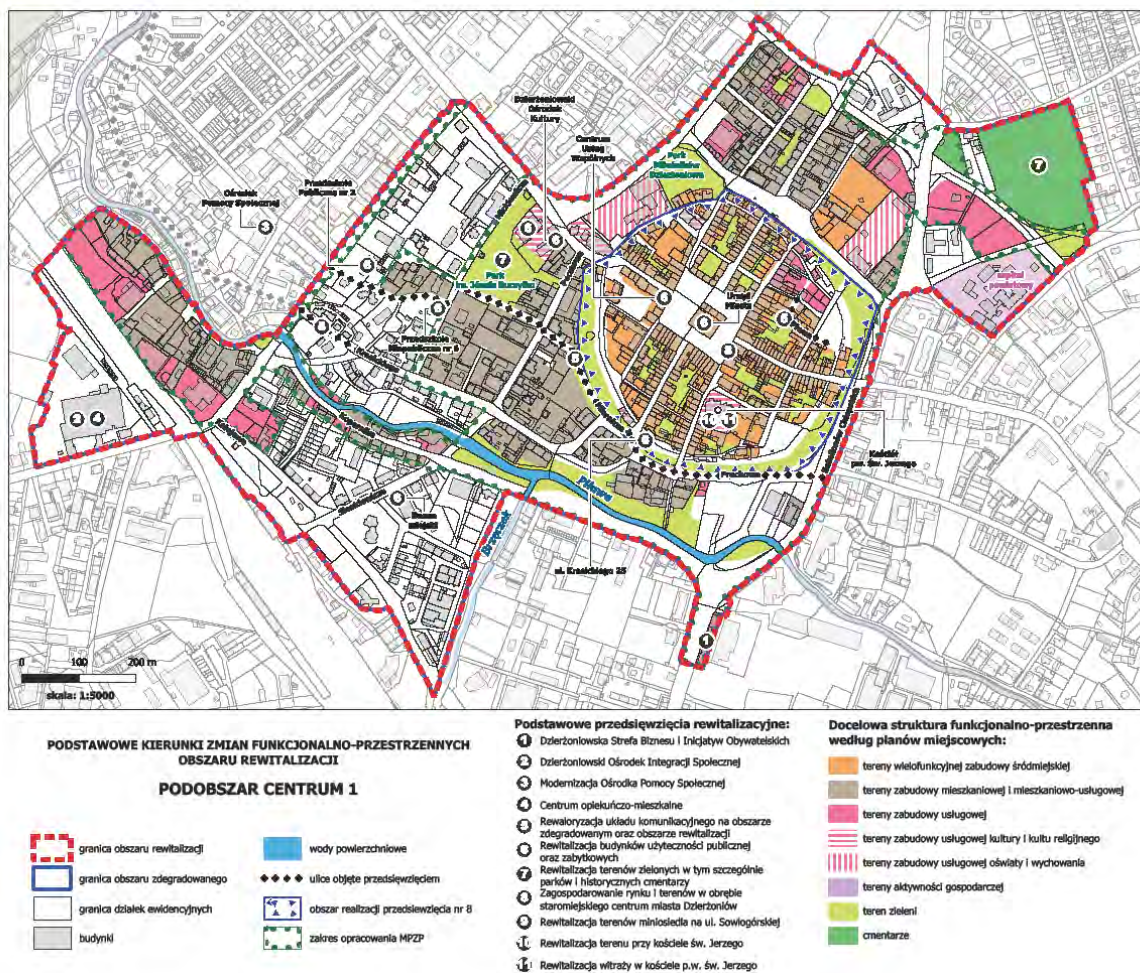
W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

16.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030 nie przewiduje wprowadzenia zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasta Dzierżoniów.

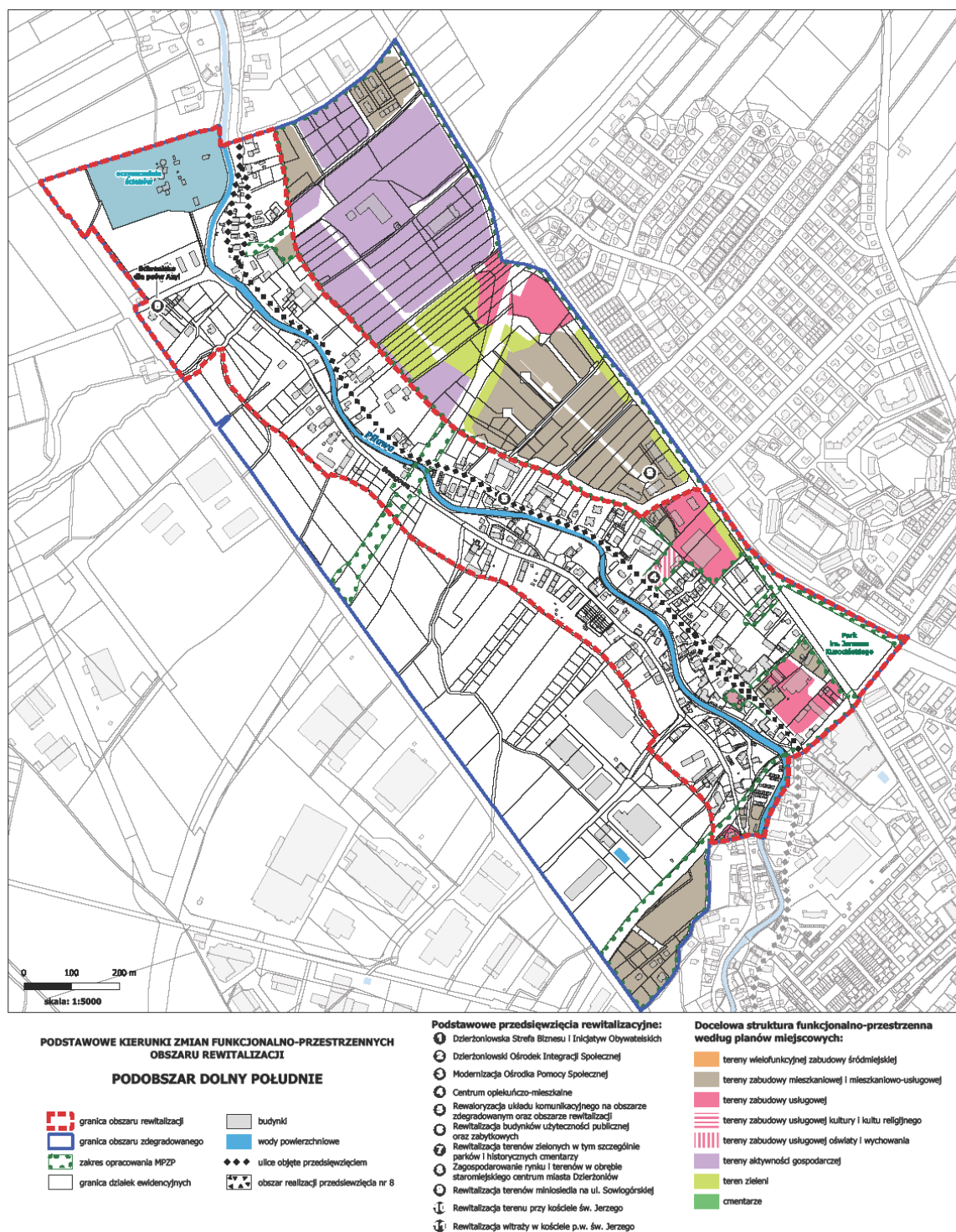
17. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Rysunek Kierunki zmian funkcjonalno przestrzennych podobszaru rewitalizacji Centrum 1

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 8 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszaru rewitalizacji Dolny Południe

Źródło: opracowanie własne

18. Załącznik matryca logiczna procesu rewitalizacji

Tabela 48. Matryca logiczna procesu rewitalizacji

	Logika interwencji		Wskaźniki realizacji	Źródła informacji o wskaźniku		Założenia
Cel główny rewitalizacji	Celem głównym rewitalizacji jest nadanie nowych funkcji miejscom, obiektom, przestrzeniom w Dzierżoniowie oraz zniwelowanie problemów społecznych poprzez podjęcie skoordynowanych zabiegów aktywizacyjnych na rzecz społeczności lokalnej.		– Liczba przedsięwzięć rewitalizacyjnych w wymiarze społecznym – Liczba przedsięwzięć rewitalizacyjnych w wymiarze infrastrukturalnym – Liczba osób biorących udział w działaniach społecznych na obszarze rewitalizacji – Liczba osób, które zrealizowały ścieżkę reintegracji społecznej i zawodowej	– Dane UM Dzierżoniów (wraz z jednostkami) – Dane od podmiotów realizujących projekty		– Realizacja założeń GPR będzie zależna od liczby zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych. – Stały monitoring i ewaluacja programu – Komitet Rewitalizacji
Wymiar diagnostyczno-koncepcyjny						
	Zdiagnozowane problemy		Kierunki działań	Cele rewitalizacji	Wskaźniki osiągnięcia celu	Cel główny rewitalizacji
W wymiarze społecznym	PS1. Niski wskaźnik przedsiębiorczości PS2.Niska aktywności społeczna wyrażona liczbą organizacji pozarządowych oraz aktywności społecznej PS3.Funkcjonowanie grup / osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, problemy osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym PS4. Niski poziom bezpieczeństwa publicznego PS5.Niski poziom związania mieszkańców z miejscem zamieszkania (migracje, wyludnianie się centrum miasta)		1.1 Wzrost poziomu przedsiębiorczości, rozwój rynku pracy obszaru rewitalizacji 1.2 Stworzenie warunków do integracji różnych grup społecznych, w tym grup zagrożonych marginalizacją (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne) 1.3 Aktywizacja i włączenie społeczne grup zagrożonych marginalizacją 1.4 Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego 1.5 Wzrost poczucia związania mieszkańców z miejscem	Wysoki poziom integracji oraz aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji	- Liczba obiektów poddanych rewitalizacji - Liczba przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, korzystających z obiektów poddanych rewitalizacji - Liczba osób, korzystających z obiektów poddanych rewitalizacji - Liczba wypożyczonego sprzętu rehabilitacyjnego - Liczba zorganizowanych spotkań i wydarzeń kulturalnych - Liczba osób realizujących ścieżkę reintegracji społecznej i zawodowej - Liczba wspartych inicjatyw oddolnych mieszkańców w kierunku ekonomii społecznej	Nadanie nowych funkcji miejscom, obiektom, przestrzeniom w Dzierżoniowie oraz zniwelowanie problemów społecznych poprzez podjęcie skoordynowanych zabiegów aktywizacyjnych na rzecz społeczności lokalnej
W wymiarze technicznym	PI.1 Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza grup zagrożonych wykluczeniem społecznym PI2. Brak dostosowania obiektów publicznych do potrzeb społecznych PI.3. Niewydolny układ komunikacyjny		2.1 Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców Modernizacja i adaptacja istniejących obiektów użyteczności publicznej 2.2 Poprawa jakości układu komunikacyjnego obszaru rewitalizacji	Uporządkowane i funkcjonalne przestrzenie publiczne bazujące na zasobach przyrodniczych i historycznych	- Długość układów komunikacyjnych objętych rewitalizacją (km) - Powierzchnia zagospodarowanych terenów zielonych na obszarze rewitalizacji	
Operacyjny poziom interwencji						
Wiązki projektowe			Problem, który zostanie rozwiązany	Spodziewane efekty		
	Projekt infrastrukturalny	Projekt społeczny				
I	Dzierżoniowska Strefa Biznesu i Inicjatyw Obywatelskich	Startuję w biznesie	PS 1 Niski wskaźnik przedsiębiorczości PI 2 Brak dostosowania obiektów publicznych do potrzeb	– Wzrost liczby miejsca pracy, osób prowadzących działalność gospodarczą – Wzrost liczby inicjatyw społecznych na obszarze rewitalizacji ,		

			społecznych	– Wzrost liczby utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej, – Wzrost liczby osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie, – Wzrost liczby osób, które zrealizowały ścieżkę reintegracji społecznej i / lub zawodowej.
II	Dzierżoniowski Ośrodek Integracji Społecznej	Aktywna integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Dzierżoniowie	PS 2 Niska aktywności społeczna wyrażona liczbą organizacji pozarządowych oraz aktywności społecznej PS 3 Funkcjonowanie grup/osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, problemy osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym PI 2 Brak dostosowania obiektów publicznych do potrzeb społecznych	– Wzrost liczby osób korzystających z zasobów Dzierżoniowskiego Centrum Aktywizacji Społecznej, – Wzrost liczby wspartych inicjatyw oddolnych mieszkańców w kierunku ekonomii społecznej, – Wzrost liczby osób, które zrealizowały ścieżkę reintegracji społecznej i / lub zawodowej. – Spadek liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
III	Modernizacja Ośrodka Pomocy Społecznej	Nowy start. Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego na obszarze rewitalizacji	PS 3 Funkcjonowanie grup / osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, problemy osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym PI 2 Brak dostosowania obiektów publicznych do potrzeb społecznych	– Wzrost liczby osób korzystających z wypożyczonego sprzętu rehabilitacyjnego, – Wzrost liczby nowych klientów z niepełnosprawnościami oraz osób starszych korzystających z usług Ośrodka, – Wzrost liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie, – Wzrost liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu
IV	Centrum opiekuńczo-mieszkalne	Wolontariusze na start	PS 2 Niska aktywności społeczna wyrażona liczbą organizacji pozarządowych oraz aktywności społecznej PS 3 Funkcjonowanie grup / osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, problemy osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym PI 2 Brak dostosowania obiektów publicznych do potrzeb społecznych	– Wzrost liczby osób korzystających z Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Dzierżoniowie – Wzrost liczby osób korzystających z Klubu Wolontariusza – Wzrost liczby zorganizowanych akcji społecznych, – Liczba zaktywizowanych osób w ramach działalności non profit.
V	Rewaloryzacja układu komunikacyjnego na obszarze zdegradowanym oraz obszarze rewitalizacji	Stawiam na bezpieczeństwo	PS 4 Niski poziom bezpieczeństwa publicznego PI 3 Niewydolny układ komunikacyjny	– Poprawa bezpieczeństwa publicznego na obszarze rewitalizacji, – Wzrost liczba akcji dotyczących poprawy bezpieczeństwa publicznego – Wzrost liczby osób przeszkolonych, biorących udział w przedsięwzięciach edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa.
VI	Rewitalizacja budynków użyteczności publicznej oraz zabytkowych	Po Dzierżoniowsku” - cykl wydarzeń promujących dziedzictwo kulturowe Gminy Miejskiej Dzierżoniów	PS 3 Funkcjonowanie grup / osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, problemy osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym PI 1 Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza grup zagrożonych wykluczeniem społecznym PI 2 Brak dostosowania obiektów publicznych do potrzeb społecznych	– Zwiększenie liczby osób odwiedzających zabytki na obszarze rewitalizacji – Wzrost aktywności gospodarczej i społecznej na obszarach rewitalizacji – Wzrost liczby osób uczestniczących w imprezach kulturalnych na obszarze rewitalizacji, – Wzrost liczby imprez integracyjnych / profilaktycznych towarzyszącym plenerom malarskim.
VII	Rewitalizacja terenów zielonych w tym szczególnie parków, terenów rekreacyjnych, placów zabaw i historycznych cmentarzy	Cykl plenerów malarskich Gminy Miejskiej Dzierżoniów	PS 3 Funkcjonowanie grup / osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, problemy osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym PI 1 Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	– Liczba zorganizowanych spotkań i wydarzeń kulturalnych – Liczba uczestników wydarzeń popularyzujących tradycje historyczno-kulturowe – Wzrost liczby imprez integracyjnych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, – Wzrost liczby uczestników imprez integracyjnych i profilaktycznych na obszarach zdegradowanych.
VIII	Zagospodarowanie rynku i terenów w obrębie staromiejskiego centrum miasta Dzierżoniów	Dzierżoniowska RE-witalizacja – cykl imprez integracyjnych	PS 2 Niska aktywności społeczna wyrażona liczbą organizacji pozarządowych oraz aktywności społecznej PS 3 Funkcjonowanie grup / osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, problemy osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym PS 5 Niski poziom związania mieszkańców z miejscem zamieszkania (migracje, wyludnianie się centrum miasta) PI 1 Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	– Liczba uczestników wydarzeń popularyzujących tradycje historyczno-kulturowe. – Wzrost liczby uczestników imprez integracyjnych i profilaktycznych na obszarach zdegradowanych
	Rewaloryzacja obiektu użyteczności publicznej – zabytkowego pałacyku miejskiego, siedziby Muzeum Miejskiego Dzierżoniowa			

IX	Rewitalizacja terenów miniosiedla na ul. Sowiogórskiej	Festyn rodzinny miniosiedla na ul. Sowiogórskiej	PI 1 Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza grup zagrożonych wykluczeniem społecznym PS 3 Funkcjonowanie grup / osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, problemy osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym PS 5 Niski poziom związania mieszkańców z miejscem zamieszkania (migracje, wyludnianie się centrum miasta)	– Wzrost liczby użytkowników nowoutworzonych obiektów na obszarach rewitalizacji. – Wzrost liczby uczestników imprez integracyjnych na obszarach zdegradowanych
X	Rewitalizacja terenu przy kościele św. Jerzego	Zwiedzanie kościoła z audio-przewodnikiem	PI 1 Niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza grup zagrożonych wykluczeniem społecznym PS 3 Funkcjonowanie grup / osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, problemy osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym PS 5 Niski poziom związania mieszkańców z miejscem zamieszkania (migracje, wyludnianie się centrum miasta)	– Wzrost liczba turystów odwiedzających obiekty poddane rewitalizacji. – Wzrost liczby uczestników imprez integracyjnych w obiektach poddanych rewitalizacji
	Rewitalizacja witraży w kościele p.w. św. Jerzego			
	Rewaloryzacja obiektu użyteczności publicznej – zabytkowego Kościoła pw. Niepokalanego Poczęcia NMP (adoracyjny) w Dzierżoniowie			

19. Spis rysunków, tabel i wykresów

<i>Rysunek 1 Wizja obszaru rewitalizacji</i>	<i>53</i>
<i>Rysunek 2 Logika procesu rewitalizacji.....</i>	<i>54</i>
<i>Rysunek 3 Układ celów rewitalizacyjnych.....</i>	<i>55</i>
<i>Rysunek 4 Komplementarność przestrzenna GPR Gminy Miejskiej Dzierżoniów</i>	<i>91</i>
<i>Rysunek 5 Schemat integrowania działań rewitalizacyjnych</i>	<i>99</i>
<i>Rysunek 6 Schemat organizacji procesu rewitalizacji.....</i>	<i>108</i>
<i>Rysunek 7 Schemat organizacji procesu rewitalizacji.....</i>	<i>109</i>
<i>Rysunek 8 Kierunki zmian funkcjonalno przestrzennych podobszaru rewitalizacji Dolny Południe.....</i>	<i>123</i>
<i>Grafika 1 Logika definiowania i klasyfikacji problemowej obszaru rewitalizacji.....</i>	<i>22</i>
<i>Grafika 2 Podział miasta na jednostki statystyczne.....</i>	<i>24</i>
<i>Grafika 3 Syntetyczny wskaźnik degradacji w zakresie sfery społecznej</i>	<i>30</i>
<i>Grafika 4 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....</i>	<i>33</i>
<i>Grafika 5 Podobszar rewitalizacji w Dzierżoniowie – Dolny południe</i>	<i>34</i>
<i>Grafika 6 Podobszar rewitalizacji w Dzierżoniowie – Centrum 1</i>	<i>35</i>
<i>Grafika 7 Struktura płci respondentów [%]</i>	<i>35</i>
<i>Grafika 8 Struktura wieku respondentów badania ankietowego.....</i>	<i>36</i>
<i>Grafika 9 Wykształcenie respondentów [%].....</i>	<i>36</i>
<i>Grafika 10 Status respondentów na rynku pracy [%].....</i>	<i>37</i>
<i>Grafika 11 Zasadność podjęcia procesu rewitalizacji na wybranym obszarze</i>	<i>37</i>
<i>Grafika 12 Czy wskazany obszar rewitalizacji stanowi ważny punkt związany z funkcjonowaniem miasta</i>	<i>38</i>
<i>Grafika 13 Obszar rewitalizacji jako atrakcyjne miejsce do zamieszkania</i>	<i>38</i>
<i>Grafika 14 Ocena jakości życia na obszarach rewitalizacji –całościowy wynik</i>	<i>40</i>
<i>Grafika 15 Problemy występujące na obszarze rewitalizacji.....</i>	<i>41</i>
<i>Grafika 16 Problemy występujące na obszarze rewitalizacji – odpowiedzi „niskie zagrożenie” lub „brak problemu”</i>	<i>42</i>
<i>Grafika 17 Największa zaleta, mocna strona, atut obszaru rewitalizacji</i>	<i>43</i>
<i>Grafika 18 Największa wada obszaru rewitalizacji.....</i>	<i>43</i>
<i>Grafika 19 Nabór propozycji projektowych do GPR – wersja on-line.....</i>	<i>116</i>
<i>Tabela 1 Komplementarność GPR z dokumentami na poziomie krajowym</i>	<i>11</i>
<i>Tabela 2 Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym</i>	<i>12</i>
<i>Tabela 3 Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym.....</i>	<i>16</i>

Tabela 4 Zestawienie obszarów porównawczych (ewidencyjnych) w ramach programu rewitalizacji.....	24
Tabela 5 Kryteria delimitacji GPR Gminy Miasto Dzierżoniów	25
Tabela 6 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników	29
Tabela 7 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości zestandaryzowane	29
Tabela 8 Podsumowanie analizy obszarów – pozostałe sfery	31
Tabela 9 Zestawienie wskaźników obligatoryjnych	32
Tabela 10 Znaczenie obszaru rewitalizacji dla miasta	39
Tabela 11 Zestawienie ocen elementów dotyczących jakości życia	39
Tabela 12. Pozostałe problemy występujące na obszarze rewitalizacji	42
Tabela 13 Potencjały obszaru rewitalizacji.....	46
Tabela 14 Schemat problemowy GPR dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2021-2030	51
Tabela 15 Założenia interwencji rewitalizacyjnej w Gminie Miejskiej Dzierżoniów	56
Tabela 16 Wiązki projektowe i zdiagnozowane problemy, które mają zostać przez nie zniwelowane.....	57
Tabela 17 Wykaz projektów rewitalizacyjnych dla Dzierżoniowa na lata 2021-2030	60
Tabela 18 Fiszka projektowa Dzierżoniowska Strefa Biznesu i Inicjatyw Obywatelskich	61
Tabela 19 Fiszka projektowa Dzierżoniowski Ośrodek Integracji Społecznej.....	63
Tabela 20 Fiszka projektowa Modernizacja Ośrodka Pomocy Społecznej.....	64
Tabela 21 Fiszka projektowa Centrum opiekuńczo-mieszkalne	66
Tabela 22 Fiszka projektowa Rewaloryzacja układu komunikacyjnego na obszarze zdegradowanym oraz obszarze rewitalizacji	68
Tabela 23 Fiszka projektowa Rewitalizacja budynków użyteczności publicznej oraz zabytkowych.....	69
Tabela 24 Fiszka projektowa Rewitalizacja terenów zielonych w tym szczególnie parków i historycznych cmentarzy.....	70
Tabela 25 Fiszka projektowa Zagospodarowanie rynku i terenów w obrębie staromiejskiego centrum miasta Dzierżoniów	71
Tabela 26 Fiszka projektowa Zagospodarowanie rynku i terenów w obrębie staromiejskiego centrum miasta Dzierżoniów	73
Tabela 27 Fiszka projektowa Rewitalizacja terenów miniosiedla na ul. Sowiogórskiej	74
Tabela 28 Fiszka projektowa Rewitalizacja terenu przy kościele św. Jerzego	75
Tabela 29 Fiszka projektowa Rewitalizacja witraży w kościele p.w. św. Jerzego	76
Tabela 30 Fiszka projektowa Rewaloryzacja obiektu użyteczności publicznej – zabytkowego Kościoła pw. Niepokalanego Poczęcia NMP (adoracyjny) w Dzierżoniowie	76
Tabela 31 Fiszka projektowa Startuję w biznesie.....	78
Tabela 32 Fiszka projektowa Aktywna integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Dzierżoniowie	79
Tabela 33 Fiszka projektowa Nowy start. Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności na obszarze rewitalizacji.....	80
Tabela 34 Fiszka projektowa Wolontariusze na start.....	82

<i>Tabela 35 Fiszka projektowa Stawiam na bezpieczeństwo</i>	<i>83</i>
<i>Tabela 36 Fiszka projektowa „Po Dzierżoniowsku” - cykl wydarzeń promujących dziedzictwo kulturowe Gminy Miejskiej Dzierżoniów</i>	<i>84</i>
<i>Tabela 37 Fiszka projektowa Cykl plenerów malarskich Gminy Miejskiej Dzierżoniów</i>	<i>85</i>
<i>Tabela 38 Fiszka projektowa Dzierżoniowska RE-witalizacja – cykl imprez integracyjnych</i>	<i>86</i>
<i>Tabela 39 Fiszka projektowa Festyn rodzinny miniosiedla na ul. Sowiogórskiej</i>	<i>88</i>
<i>Tabela 40. Fiszka projektowa Zwiedzanie kościoła z audio-przewodnikiem</i>	<i>89</i>
<i>Tabela 41 Stopień realizacji zadań z Programu Rewitalizacji Centrum Dzierżoniowa na lata 2011 – 2016.....</i>	<i>95</i>
<i>Tabela 42 Komplementarność przedsięwzięć z celami strategicznymi i kierunków działań GPR.....</i>	<i>97</i>
<i>Tabela 43 Indykatywna lista projektów rewitalizacyjnych</i>	<i>103</i>
<i>Tabela 44 Możliwe ryzyka</i>	<i>109</i>
<i>Tabela 45 Organizacja procesu ewaluacji</i>	<i>111</i>
<i>Tabela 46 Harmonogram realizacji GPR.....</i>	<i>113</i>
<i>Tabela 47 Wskaźniki realizacji GPR dedykowane celom rewitalizacji.....</i>	<i>114</i>
<i>Tabela 48. Matryca logiczna procesu rewitalizacji</i>	<i>124</i>